

LEPPÄSLÄINEN

N:o 10 2023

10. sukujuhla 13.8.2022 Toukolassa

Sukuseuran puheenjohtaja toivotti juhlaväen tervetulleeksi.

Juhla alkoi ehkä hieman yllättävästi, kun tervetuliaisuusomana tarjottiin supisuomalaista sahtia. Sahti oli muutenkin tilaisuudessa näyttävästi esillä. Pauli Huhtamaa kertoi juhlaväelle seikka-peräisesti, miten perinteistä sahtia valmistetaan ja millaisia välineitä ja tekoaineita siinä tarvitaan.

Toisesta yllätyksestä vastasi saliin odottamatta pelmahtanut kuokkavieras, joka paljastui koomikko Olli Mustaniemeksi. Hän sai jutuillaan ja tempuillaan mukavasti tilaisuuden tunnelman kevennettyä.

Tavalliseen tapaan ohjelmassa oli myös alkuhartaus, puheenjohtajan puhe, ruokailu, yhteislaulua tällä kertaa Kaisa Kulhuan säestyksellä, yhteiskuva sekä lopuksi sääntömääräinen vuosikokous ja tietysti kahvitarjoilu täytkekakuineen.

Arto Rantala (vas.), Varpu ja Ilkka Huhtala, Paula ja Juhani Haveri.

Maire Salmi, Kaisa Kulhua ja J. Haveri.

Etualalla Maire Salmi (vas.) ja Kirsti Burjam. Taustalla Kaisa Kulhua ja Pauli Huhtamaa.

Olli Mustaniemi hauskuutti juhlaväkeä.

Suutarisuvun liekki palaa yhä

Teksti Terttu Huhtamaa Kuvat Pauli Huhtamaa

Me leppäsläiset kokoonnuimme tänne Toukolaan ensimmäisen kerran vuonna 1995 ja osallistujia oli silloin yli 200. Matti Lepäntalo tukijoukkoineen sai suvun innostumaan sukujuuristaan. Sukututkimus oli suurimalle osalle meistä uusi ja mielenkiintoinen asia. Monet tapasivat täällä entuudestaan tuntemattomia sukulaisia.

Nyt olemme jo paljon tutumpia ja onhan tämä jo kymmenes tapaaminen.

Perinteinen sukuseuratoiminta on viime vuosina menettänyt suosiotaan, vaikka sukututkimus yhä kiinnostaa monia. Jos vertaamme nykypäivää 1990-lukuun, niin silloin henkilötieto-

jen selvittäminen oli huomattavasti helpompaa kuin nykyään. Kirkonkirjojakin sai tutkia melko vapaasti, toisin on nykyään. Yksilönsuojaan liittyvät lait ovat muuttuneet melko tiukoiksi.

Tämän ajan suosituin sukututkimus taitaa olla DNA-testi. Sitä voidaan hyödyntää sukulaisuus-suhteiden ja suvun vaiheiden tutkimiseen perinteisen sukututkimuksen ja historiallisten lähteiden kanssa. Testien kautta voi löytää yllättäviäkin sukulaisuus-suhteita ja yhteisiä esivanhempia.

Onhan tämä mielenkiintoista ja perusteellisempi perehtymisen aiheeseen toisi varmaa runsaasti lisätietoa.

Maailma muuttuu ja me sii-

nä mukana ja muutokset tuntuvat myös sukuseuratoiminnassa. Soisin tämän sukuyhteyden jatkuvan ja leppäsläisten sukuseuran pysyvän elinvoimaisena vielä tulevaisuudessakin. Meillä on yhteistä DNA:ta, sen myötä meistä siis löytyy joitakin samoja ominaisuuksia ja saattaahan siihen kuulua myös jonkinlaista hengenheimolaisuutta.

Tämä juhla antaa meille hyvän tilaisuuden tutustua toisiimme, käytetään tämä mahdollisuus nyt hyväksemme. Myös sukuseuratoiminta kaipaa uusia toimijoita ja ideoita. Jos sinua vähäkin kiinnostaa, niin tule rohkeasti mukaan uudistamaan toimintaamme.

Terttu Huhtamaa rentoutuu mielellään lähiluonnossa. Kesäökillä ollessaan hän kävelee usein siirtolohkareelle, jonka jääkauden aikainen mannerjää on irrottanut kallioperästä ja kuljettanut nykyiselle paikalleen hänen kesämökkinsä lähelle.

Leppäsläinen n:o 10 2023 Sisältö

sivu

Julkaisija

Leppäsläisten sukuseura ry

Puheenjohtaja

Terttu Huhtamaa

thuhtamaa@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Arto Rantala

arto.rantala@fimnet.fi

Sihteeri

Heli Ekman

heli.ekman@hotmail.com

Rahastonhoitaja

Pauli Huhtamaa

phuhtamaa@gmail.com

Muut hallituksen jäsenet

Timo Heinonen

timohe57@gmail.com

Oivi Koskensalo

okoskensalo@gmail.com

Päivi Myllykoski

paivi.myllykoski@live.fi

Arto Ojanen

artsi.ojanen@gmail.com

Toiminnantarkastaja

Jukka Heiskala

Pankkitilin numero

Nordea FI97 2091 1800 0071 59

Kotisivun osoite

www.leppaslaiset.net

Sähköpostiosoite

sukuseura@leppaslaiset.net

Kansikuva

Toukola v. 1995. Liisa Ojasen tekemä digitaalinen maa-laus valokuvan pohjalta.

Sukukokouskuvat

Arto Ojanen

Lehden taitto ja kuvankäsittely

Arto Ojanen

Painopaikka

Grano Oy, Turku 2023

10. sukujuhla 13.8.2022 Toukolassa	2
Suutarisuvun liekki palaa yhä	3
Sukujuhlan hartaus	5
In memoriam	5
Sahti – ikivanha suomalainen juhla juoma	6
Historiaharrastus voimavarana	8
Liisa-mummi Passilahden kirje lapsenlapselleen	9
Amalia	10
Keskenkasvuisten salakielikotkotukset	13
Äitini ja taide	16
Muistoja Maila Salmin elämänvaiheista	21
Serkkujen kanssa Tottijärvellä 12.8.2023	24
Jaakkolan Pranssi	26
Hei olen Essi	26
Baaritiskin takaa eduskuntaan	28
“Ilo hemmaa vaik ei ois leivänpallaa”	30
Ojasen lottasisarukset	32
Asevelvollisena jatkosodan aikana	34
Kaffepöydässä ol ain nisu	35
Vihteljärven Toukola	36
Vihtiläjärvi vai Vihteljärvi?	38
Illinoisin Leppaset	40
Kertomus yhden unelman toteutumisesta	42
Leppäsläisten vanhoja sanomalehti-ilmoituksia	46
Vihtiläjärven Työväentalo	48
Tähän on tultu	49
Sukuseuran julkaisut	49
Joulumuistot	50
Manasse Leppimäen lähisuku	51
Matti ja Maria Kangasniemen lapset ja lastenlapset	59
Sukujuhlan ryhmäkuva	60

HUOM!

HUOM!

HUOM!

HYVÄ LEPPÄSLÄINEN!

JOS SÄHKÖPOSTIOSITTEESI ON VIIME AIKONA MUUTTUNUT JA HALUAT YHÄ PYSYÄ SUKUSEURAN POSTITUSLISTALLA, NIIN ILMOITTAISITKO UUDEN OSITTEESI SUKUSEURALLE OSOITTEeseen sukuseura@leppaslaiset.net

Sukujuhlan hartaus

Teksti Anita Passilahti

Virsi: 462 *Soi kunniaksi Luojan*

Teksti: JOB 28:7-15, 23-28

Viisauden lähde

Rakkaat sukulaiset.

Elämme evankelis-luterilaisessa kirkossa helluntain jälkeistä aikaa ja tämän viikon aiheena on Totuus ja harha. Kristitty joutuu elämässään kamppailemaan erottaakseen totuuden valheesta ja oikean väärästä. Jumalan tunteminen ja hänen tahtonsa kyseleminen ohjaavat häntä totuuteen.

Viikon teksti on Jobin kirjan luvusta 28 jossa puhutaan viisauden lähteestä. Jobin kirjan kohdassa puhutaan viisaudesta. Mitä sinun mielestäsi on viisaus? Millainen ihminen on viisas?

Jumalan viisaus ilmenee sekä maailman luomisessa että maailman ylläpitämisessä. Vanhassa testamentissa pidetään viisauden perikuvina 3 miestä: Joosef, Salomo ja Daniel.

Viisaus voi liittyä sekä jokapäiväiseen elämään mutta viisaus perustuu kokonaan Jumalan-pelkoon (ps. 111:10)

”Herran pelko on viisauden alku, viisas se, joka hänen tahtonsa täyttää”

Uudessa testamentissa Jumala yksin on viisas (Room 16) ja iankaikkisuus on tulvillaan hänen viisautensa ylistystä. Jumalan salattu viisaus kirkastuu vain harvoille (1 Kor). Jeesus ylistää isää siitä, että tämä on kätkenyt evankeliumin viisailta (Matt 11). Jumala on tehnyt Kristuksen meille viisaudeksi (1 Kor 1). Viisaus kuuluu niihin lahjoihin, joita jokainen uskova, varsinkin seurakunnan palvelija tarvitsee (Apt 6:3).

Nykypäivän viisaus on älytekniikkaa ja digitalisaatiota. Avaruus on täynnä ihmeitä, joita kaikkia ei ole vielä selvitetty. Matkustamme koko ajan avaruuden halki, linnunradat ja tähtitaivas ympärillämme. Myös DNA:n

rakenne on selvitetty. Minäkin lähetin sylkinäytteen DNA:n selvittämistä varten. Olen saanut sen jälkeen lukuisia viestejä ihmisistä eri puolilta maailmaa, joilla on pieni osa samaa perimää kuin minulla, mutta joista en ole tuntenut juuri ketään. Näitä 4. polven serkkuja.

Meitä sukulaisia yhdistää osin samat perimät, mutta geenien periytyminen on kuin lottoarvontaa.

Sukututkimus kiinnostuu nykyään monia. Olen äitini Liisa Passilahden os. Jaakkola puolelta Oskarin sukuhaaraa. Oskarin tytär Suoma oli isoäitini ja naimisissa Juha Nikolai Valtosen kanssa. Sain selville Niksun vanhemmat ja isovanhemmat ja Laviasta he olivat lähtöisin, Valtonen (Lavian Perän Harmaajärveltä Lehtiniemen torppa) ja Siltanen (Riihon Pohjalassa Siltakorven torppa), jotka myöhemmin ottivat Jämijärven tilan Jaakkolan sukunimekseen.

Isoisäni Juha Nikolain vanhempien elämä tuntuu traagiselta. Isäkin ja Kreetan lapsista 3 menehtyi ennen täysi-ikäisyyttä. Isoveli Yrjö joutui rippikirjan mukaan ”hukkaan” 1911 ja julistettiin myöhemmin kuolleeksi. Jäljelle jäi vain kuopus Juha Nikolai, josta tuli isoisäni kun hänet vihittiin isoäitini Suoma Mariaanan, Oskari Mäkelän tyttären kanssa 1924.

Äitini Liisa taisi saada etunimensä isoäidiltään Kreetta Liisalta, jota äitini ei ehtinyt nähdä, sillä Kreetta kuoli ennen äitini syntymää.

”kotiseutu ei ole vain laakso, kylä, järvi tai ranta, vaan se on osa meidän syvintä itseämme” (Eino Leino)

Isovanhempamme elättivät ja kasvattivat suuret perheensä. Siinä tarvittiin monenlaista viisautta ja taitoa.

Vanhat suomalaiset sananlaskut sanovat:

”Ahkeruus on onnen äiti.”

”uutteruus kovan onnen voittaa”

”Viisi virkaa, kuusi nälkää”

In memoriam

Randolph Bruce (Randy) Tapper

Kanadan North Baysta, kuoli 71-vuotiaana tammikuussa 2016 (7.3.1944–20.1.2016).

Aune Annikki Halme (o.s. Ojanen)

Vantaalta, kuoli 96-vuotiaana syyskuussa 2016 (24.1.1920–9.9.2016).

Valle Juhani Oikarinen

Helsingistä, kuoli 89-vuotiaana marraskuussa 2017 (8.12.1927–24.11.2017).

Toivo Iivari Kujansuu

Jämijärveltä, kuoli 93-vuotiaana toukokuussa 2020 (21.4.1927–9.5.2020).

Elli Kaunisviita (o.s. Leppänen)

Kanadan Ottawasta, kuoli 90-vuotiaana kesäkuussa 2020 (21.8.1929–9.6.2020).

Outi Eva Helena Lepäntalo

(o.s. Paloheimo) Espoosta, kuoli 72-vuotiaana heinäkuussa 2020 (5.7.1948–18.7.2020).

Orvo Heikki Tapio Muta

Tanskan Asnaesista, kuoli 79-vuotiaana syyskuussa 2020 (25.4.1941–6.9.2020).

Irja Tellervo Heiskala (o.s. Jaakkola)

Kankanpäästä, kuoli 75-vuotiaana syyskuussa 2020 (13.2.1945–30.9.2020).

Veini Kyllikki Oikarinen

(o.s. Leppänen) Helsingistä, kuoli 92-vuotiaana joulukuussa 2020 (11.11.1928–23.12.2020).

Arvo Ilmari Setänen

Sastamalasta, kuoli 94-vuotiaana helmikuussa 2021 (22.7.1926–11.2.2021).

William Morris (Bill) Stos

Kanadan Bellevillestä, kuoli 73-vuotiaana huhtikuussa 2021 (10.4.1948–26.4.2021).

Jarmo Juhani Joensuu

Kankaanpäästä, kuoli 64-vuotiaana joulukuussa 2021 (24.5.1957–7.12.2021).

Pentti Nikolai Jaakkola

Helsingistä, kuoli 79-vuotiaana helmikuussa 2022 (10.1.1943–8.2.2022).

Pekka Tapio Juhani Rantala

Pöytyältä, kuoli 91-vuotiaana kesäkuussa 2022 (17.6.1930–9.6.2022).

Sahti – ikivanha suomalainen juhla juoma

Teksti Pauli Huhtamaa Kuvat Arto Ojanen

Sahti on perinteinen suomalainen suodattamaton olut, jonka teossa käytetään pääosin ohramallasta. Lisänä voidaan käyttää vähäisessä määrin myös ruismallasta. Sahti käytetään tuorehiivalla ja maustetaan humalalla. Puuastiat oli tapana pestä ja paisuttaa katajal-la tai katajanmarjoilla. On arvioitu, että sahtia on valmistettu yli 2000 vuotta.

Sahti on usein väriltään punaruskeaa. Se on makeaa, vahvaa, sameaa, vaahdotonta ja poreilematonta. Eri valmistajien juomien ominaisuuksissa on suurta vaihtelua. Sahdin alkoholipitoisuus on keskimäärin noin kahdeksan tilavuusprosenttia. Sahti on tuoretuote, joka nautitaan yleensä melko pian valmistuksen

jälkeen.

Sahdin valmistuksen perinne on säilynyt laajimmin Kanta-Hämeessä, Päijät-Hämeessä ja Pohjois-Satakunnassa. Ennen sahtia on pantu eri tavoin ympäri Suomea ohraa raaka-aineena käyttäen.

Muusta maasta poiketen Pohjois-Satakunnassa sahdin raaka-aineena on käytetty ruismallasta.

Sahti on rekisteröity Euroopan unionin aidoksi perinnetuotteeksi vuonna 2002.

Sahtia on perinteisesti tarjoiltu talkoissa, häissä, syntymäpäivillä, juhannusjuhlissa sekä hautajaisissa. Sahti kuului myös joulupöytään. Se sopii hyvin vahvojen ruokien seuraksi.

Sahdin valmistus

Sahdin valmistusvälineiden on oltava hyvin puhtaita, jotta sahtiin ei pääse hapattavia maito- ja etikkahappobakteereita. Valmistusastioiden perinteinen ja yhä käytössä oleva puhdistusmenetelmä on peseminen kuumalla katajavedellä, sillä kataja tuhoaa bakteereita ja hillitsee niiden toimintaa.

Mallastettu vilja mäskätään eli kastellaan kuumalla vedellä 60–80 asteen lämpötilassa. Mäskäyksen aikana viljan tärkkelys pilkkoutuu sokereiksi. Perinteisessä menetelmässä mäskiin lisätään vähitellen aina kuumempaa vettä, mutta veden voi lisätä myös yhdellä kerralla. Perinteinen mäskäysastia on puinen tiinu, mutta nykyisin useimmat sahdistekijät käyttävät teräksisiä astioita ja mäskäävät kattiloissa ja muuripadoissa. Mäskäys kestää perinteisesti viidestä kahdeksaan tuntia, mutta monissa nykyaikaisissa panimoissa siihen käytetään vain noin tunti.

Kun mäski on juoksevaa, se jätetään hautumaan. Jotkut valmistajat kiehauttavat mäskin puolesta tunnista tunnin ajaksi pataa kuumentamalla tai heittämällä astiaan kuumentettuja kiviä.

Haudutuksen jälkeen mäski kauhotaan kaukalomaiseen kuurna, joka perinteisesti on kai-verrettuyhdestä puunrungosta. Nykyisin kuurnat on valmistettu teräksestä. Kuurnan pohjalla laitettiin olkia, nykyisin teräsverkko, sekä katajan oksia. Niiden läpi mäski siivilöityy vierreeksi ja valuu kuurnasta keruuastiaan. Vierre siivilöidään uudelleen, kunnes se on sopivan kirkasta. Valmiiksi siivilöity vierre jäähdytetään nopeasti ja siihen lisätään

Mäkelän puusta tehdyt "sahtivehkeet": käymisastia (vas.), tynnyri ja kuurna.

hiiva. Juoman käymisaika on yhdestä kahteen vuorokautta. Vierteen lämpötila pidetään 20–25 asteessa. Hieman ennen käymisen päättymistä sahti siirretään viileään jälkikäymispaikkaan, jossa sitä säilytetään tarjoiluhetkeen saakka. Jälkikäymisastia on yleensä tynnyri, joka on käymisastiaa tiiviimpi ja sisältää vähemmän ilmaa. Kylmäkypsytyksen aikana sahti käy vielä hiukan, alkoholin terävyys taittuu ja valtaosa hiivasta saostuu säilytysastian pohjalle, mikä pehmentää ja puhdistaa juoman makua.

Sahti tuntuu usein suussa paksulta, täyteläiseltä ja ruokaisalta, joskus jopa pirtelömäisen sakealta. Vaaleammat maltaat tuovat sahtiin viljan, leivän, toffeen, hunajan ja karamellin makua. Tumma kaljamallas tuo ruisleivän, mämmin ja suklaan vivahteita. Mallastamaton vilja tuo esiin jyvän raaempia, ruohoisempia sävyjä.

Tuorehiiva tuo sahtiin banaanin ja muiden hedelmien tuoksua ja makua sekä esimerkiksi neilikkaisuutta. Kataja erottuu sahdisissa pienissä määrin käytettynä usein kevyenä yrttisytenä ja havuisuutena mutta suurempina pitoisuuksina kirpeytinä ja puumaisuutena. Humalan makua sahdisissa on harvoin.

Sahti tehdään usein nautittavaksi pian valmistumisen jälkeen. Sahdin säilyvyys hyvissä olosuhteissa 0–8 asteen välissä on parhaimmillaan useita kuukausia. Pakastetun sahdin maku voi säilyä hyvänä seitsemänkin kuukautta. Vielä 12 asteessakin juoma säilyy yleensä viikon tai pari. Sahtiin tulee vanhetessaan tai väärin säilytettynä hapan maku.

Suomen sahtipaikkakunnilla toimii useita sahtiseuroja, jotka vaalivat sah dintekotaitoa ja sahtikulttuuria. Suomen Sahtiseura toimii paikallisten sahtiseurojen

Sukujuhlissa Pauli Huhtamaa kertoi sah din valmistuksesta. Vasemmalla Reino Leppänen.

kattojärjestönä ja sahtiharrastajien etujärjestönä.

Suomen Sahtiseura jakaa Sahtihaarikka-palkintoa sahtikulttuurin eteen tehdystä työstä. Se myös järjestää vuosittain sah din valmistuksen suomenmestaruuskilpailut eli sah din SM-kisat.

Sahtiperinteen keskeisenä ylläpitäjänä ja näyteikkunana toimiva kilpailu on avoin perinteisillä tavoilla valmistetuille kotisahdeille. Kustakin kunnasta (vanhojen rajojen mukaan) saa kilpailuun osallistua vain yksi edustaja, joka on usein paikallisen sahtiseuran tai sahtiyhteisön järjestämän alkukarsinnan voittaja. Kilpailua on järjestetty vuodesta 1992 alkaen.

Sahtikulttuuri Kankaanpäässä

Honkajoella, joka kuuluu nykyisin Kankaanpäähän, on ”sahtiakatemia”, koulutustilat ja tuotantotilat.

Isäni oli sahtimestari ja olen ollut apupoikana monessa valmistuskerrassa. Sahti oli, niin meillä kuin Mäkelässä, yksi keino

saada talkooväkeä maatalouden töihin. Työt olivat hyvin käsityövaltaisia, joten käsipareja tarvittiin. Talkoosahti piti valmistaa maistuvaksi, mutta vähemmän alkoholipitoiseksi kuin juhlasahti. Pitihän työtkin saada tehtyä. Häihin ja syntymäpäiviin saatettiin tehdä kahdenlaista sahtia, väkevää ohravoittoista ja vähemmän väkevää rukiilta maistuvaa naisten sahtia.

Mäkelässä hääjuhlaa vietettiin kesällä 1980. Sah din valmistti Tertun täti Aino Rajala. Sahti tehtiin perinteisesti Mäkelän Oskarin aikaisilla puusta tehdyillä välineillä, jotka Oskari oli Aino-tyttarelleen antanut. Sukujuhlissa nähtävänä oli alkuperäiset sah dintekovälineet kuurna, käymisastia ja tynnyri. Aino oli sah din teon taitaja. Häesahti jäi hänen viimeisekseen. Aino palautti sahtivälineet takaisin Mäkelään muistoksi menneestä perinteestä.

Lähdetiedot perustuvat osittain Wikipedian ja Suomen sahtiseuran julkaisuihin.

Historiaharrastus voimavarana

Teksti ja kuva Sari Pohjanen

Kiinnostukseni tarinoita ja historiaa kohtaan juontaa juurensa omaan lapsuuteeni. Olen aina tykännyt kertomuksista ja ihmisistä tarinoiden takana. Noin kymmenvuotiaana tapasin istua isäni mukana yläsavolaisen kotipitäjäni huoltoaseman kahviossa, jossa hän vaihtoi kuulumisia tuttujensa kanssa. Siinä puihin vanhojen muistelmien lisäksi ajankohtaiset asiat kuin tulevat hirvenmetsästyksen suunnitelmat. Isäni oli hyvä tarinankertoja ja hänen juttunsa olivat hauskoja ja sopivasti maustettuja, että niitä kuunneltiin mielellään. Yhä vielä vuosienkin päästä koen oloni kotoisaksi tuollaisten kyläparlamenttien kuuntelijana.

Koko elämäni ajan olen lukeutunut paljon kirjoja. Minua kiehtovat ihmisten ainutlaatuiset kohtalot ja elämänkerrat. Tykkään lukea historiallisia teoksia varsinkin Suomen lähihistoriaan liittyvät sodanaikaiset kirjat. Oma isoisäni kaatui Rukajärvellä elokuussa 1942 ja isäni jäi orvoksi vain puolivuotiaana. Isäni ei koskaan saanut tuntoa isäänsä ja se kaipuu on siirtynyt sukupolven ylitse minun elämäni. Vanhoista kuvista ja kertomuksista yritän tavoittaa edes pienen aavistuksen isoisästäni.

Keräilen vanhoja kortteja, lehtiä, kirjoja, päiväkirjoja, valokuvia, pieniä esineitä. Rakastan vanhoja esineitä ja minkälaisia tarinoita niiden takana on. Muistan, kuinka lapsuudessani selailin usein mummolan valokuva-albumia ja ulkomailta lähetettyjä kortteja. Vasta viime vuosina olen ymmärtänyt vanhojen valokuvien merkityksen. Eletyn elämän muisteleminen on voi-

mavara, joka kuljettaa meitä ajan ja paikan lävitse.

Jokainen valokuva kätkee taakseen tarinan. Kuva tallentaa pienen välähdyksenomaisen hetken. Mielikuvissani luon tilanteesta tarinoita: Miten kuvanottamiseen valmistauduttiin ja mitä tapahtui kuvan ottamisen jälkeen? Palasiko isäntä peltoihin ja rouva kuorimaan perunoita? Juoksivatko lapset keräämään voikukkia tai leikkimään piiloleikkejä? Valokuvat todellakin lumoavat minut: Nostalgisissa mustavalkokuvissa komeilee tyylikkäästi herroja puvuissaan ja neitejä hymyilee ujusti suurissa hameissa. Pienille lapsille on puettu päälle parhaat vaatteet ja kiiltävät kengät. Rusetti hiuksilla ja nalle kädessä.

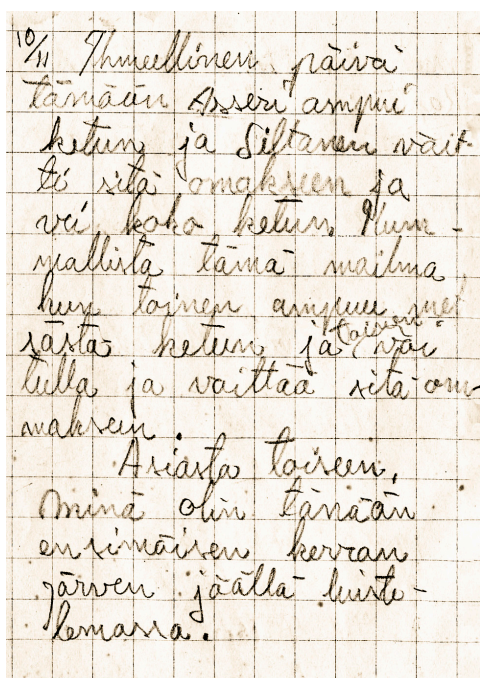
Kiertelen usein kirpputoreilla ja vanhojen tavaroiden kauppoissa. Sitä ei etukäteen aina tiedä, mitä tällaisista löytää, kun tavaraa on jos jonkinlaista. Kesällä 2023 kävin Oulaisten rompetorilla, josta ostin mm. vanhoja kortteja sekä pienen mustakantisen muistivihkon. Se oli kiinnostava ja ainutlaatuinen siinä esiintyvien tarinoiden ja ajankuvauksen johdosta. Nuorimies oli kirjoittanut päiväkirjaa ollessaan suojeluskunnan poikaosastossa vuonna 1939. Hauska tarina oli esimerkiksi se, kun hän pohhti kuinka joku voi väittää toisen pyydystämää kettua omakseen. Vihkosta sain selville kirjoittajan nimen ja syntymäajan, ja aloin etsimään enemmän tietoa hänestä. Toiveena oli löytää valokuva tai edes tieto, missä päin hän oli asunut ja löytyisikö jotain tietoa hänen elämästään. Etsintöni johtivat Leppäsläisten sukuseuran sivuille, josta löysin kasvot kir-

joittajalle ja sain yhteyden häneen poikaansa. Kadoksissa ollut mustakantinen vihko on parhailaan matkalla hänelle.

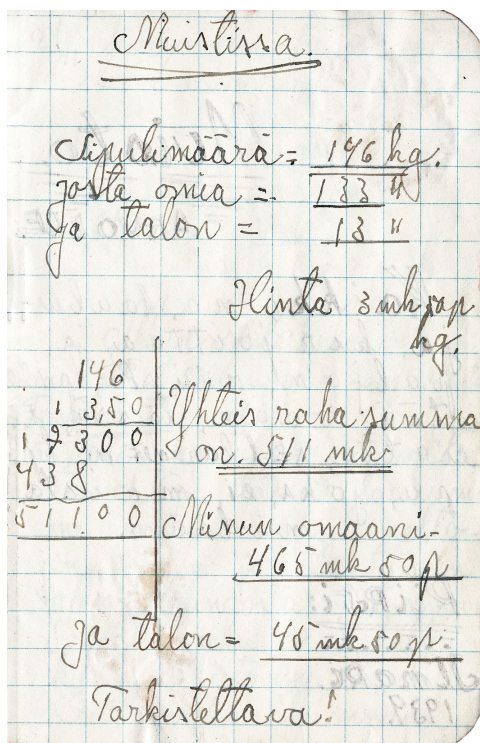
Jokapäiväinen elämä on täynnä tarinoita: on arjen pieniä tarinoita, ihmisten kohtaamisesta syntyviä tarinoita sekä asuinympäristöön liittyviä tarinoita. Missä kaksi ihmistä on koolla, siellä on mahdollisuus tarinankerron- taan. Muistot ovat arvokkaita ja niiden arvo kasvaa ajan kuluessa. Muistojen ja suvun perinteiden säilyminen sukupolvilta toisille on tärkeää. Itse olen aina kokenut sen tärkeäksi, että tiedän mistä olen kotoisin, missä juureni ovat.

Sari Pohjanen (s. 1969 Pyhäjärvi Ol.) Toimin Torniossa Arpelan nuorisoseuralla toiminnanohjaajana. Muutin kylälle vuonna 2009 ja siitä saakka olen ollut aktiivisesti mukana kylätoiminnassa ja sen kehittämisessä. Perheeseen kuuluu aviomies, kaksi aikuista lasta ja olen kahden lapsen mummo. Harrastan sukututkimusta, tanssia, kuvataiteita, kukkien kasvatusta, harrastajateatteritoimintaa ja kirjoittamista. *Kylä muistaa* -esikoiskirja on ilmestynyt marraskuussa 2023.

Sari Pohjasen jutussa mainittu mustakan-
tari Vihko kuului Arvo Ilmari Setäsel-
le, Anna-Liisa Setäsen (o.s. Ojanen) puolisolle.
Vihko joutui karkuteille Setäsen omakoti-
taloon tehdyn murron yhteydessä kesällä
2022. Kiitos Sari Pohjasen aktiivisuuden,
vihko on nyt palautunut sen nykyiselle
omistajalle. Kuvan päiväkirjamerkintä on
vuodelta 1940.

Arvo Setänen oli ammatiltaan pankinjohtaja. Hän oli jo 13-vuotiaana tehnyt vihkoonsa tarkat laskelmat syksyn sipulisadon tuotoista ja tuottojen jakautumisesta hänen ja talon kesken.

Liisa-mummi Passilahden kirje lapsenlapselle

Piia Haanpää
Ruosniemen ala-aste
Peri

Pää hei!

Lassila 18.2.1990

Liisa-mummi kiittää kirjeestä, sain sen tänään.

Kysyt koulunkäyntiä mummin aikaan.

Sitä on jo yli viisikymmentä vuotta, kun aloitin. Päästessäni sinun luckallesi oli sota-aika en käynyt sitä kuin muutaman päivän. Sotilaita oli koulu täynnä. Pääsin silti kolmannelle osatessani lukea ja laskea. Kaikki eivät päässeet.

Minustakin oli koulunkäynti hauskaa. Oli paljon kavereita. Koulussa pelattiin pesäpalloa, juostiin littasta, hiihrettiin, hyppättiin ruutua ja laskettiin kelkalla mäkeä. Muistuu mieleeni tapaus: olin kuudennella luokalla. Neljännen luokan oppilaan meni potkukelkan piikkikärki säären lävitse, jalka amputoitiin. Hänen opinnut meni oikein hyvin. Hän pääsi jhtopaikoille.

Koulussa kannettiin puita lämmitykseen. Käytiin marjassa. Seta-aikana oli mottitalkeet. Hakattiin valtielle puita, saimme kirvesmerkin palkkicksi. Keräsimme myös vaatelumppuja. Sain siitä ensimmäisen palkinnon kompassin.

Hiihtokilpailuja oli paljon. Mentiin lujaa ja voitettiin myös.

Käytöstäpeja opetettiin, joka aamu ja koulun päätyttyä oli hartaus. Ruckarukous luettiin kaikki yhteen ääneen alussa ja lopussa.

Ruckana oli keittoja, puureja ja vellejä. Meillä oli mukana maitopulle ja voileipiä. Minulla ei ollut sota-aikana nälkää, kotona tuotettiin ruckaa. Kyllä silloinkin herkuteltiin. Lettuja paistettiin oli marjoja, hilloja, leivottiin pipareita. Äitini Suoma oli hyvä ruoanlaittaja. Meille lapsille maistui makosalle.

Silloin pukeuduttiin lämpimästi. Housupukuja tytöt eivät käyttäneet. Käytöstapoja opetettiin myös. Kaikille piti sanoa tervehdys ja käyttäytyä nättiä.

Koulussa meillä oli joulujuhlat, äitienpäiväjuhlat ja kevät-päätös. Silloin oli paljon ohjelmaa ja paljon väkeä paikalla. Minulla oli usein näytelmässä äidin tai mummin osa. Olin luckkani pisin tyttö ja sain istua takimmaisessa pulpetissa.

Lämmöllä, iloisuudella muistaen lapsuuttani.

Terveisin

Liisa-mummi

Amalia

Teksti Reino Leppänen

Keväällä 1951 olin kansakoulun toisella luokalla. Koulutalo oli Sikalan talon pihapiirissä kallion juurella Kankaanpään Vihteljärvellä. Rakennus näytti olevan vielä paikallaan edellisen sukukokouksen aikaan 2019. Luokkahuoneessa oli kolme jonoa kaksin istuttavia pulpetteja, takaa päin katsottuna oikean puoleinen oli tarkoitettu ensimmäiselle luokalle, keskimäinen toiselle ja vasen kolmannelle. Opettajan paimennettavina olivat siis alakoulun kaikki kolme vuosiluokkaa samaan aikaan. Istuin keskimmaisessa pulpettijonossa, ja jossakin taempana oli luokkatoveri Matti Lepistön paikka. Hän oli pari viikkoa minua nuorempi, joten kävimme samaa toista luokkaa.

Matti oli edellisenä syksynä keksinyt kutsua minua nimellä ”Leppäsen Lapikas”. Pontimena olivat tietenkin isäni teettämät lapikkaat, joita pidin koulussa. Nimittelyä ei tosin kestänyt kauan, koska en ollut siitä moksiskaan. Kevätpuolella olimme sen verran kavereita, että lähdim saattamaan häntä koulun jälkeen hänen kotiinsa. Sinne ei ollutkaan pitkä matka, vain muutama minuutti kävely Kiviniemen kulmalle päin. Matti kertoi, että siihen aikaan päivästä kotona oli ainoastaan hänen vanha isoäitinsä, Amalia. Siinä samassa hän alkoi hoilottaa pientä laulunpätäkää:

*Amalia armas,
paleleeko varvas,
haenko Samposta tallukkaat?*

Laulu tarttui heti minuunkin, koska sen sävelmä tuntui tutulta. Kyseessä on vääristelty toisinto Georg Malmsténin säveltämästä ja laulamasta jenkasta, josta tuli

Amalia Lepistö (1865–1955). Kuvan omistaa Toni Lepistö Vihteljärveltä. Hänen isoisänsä Martti Lepistö on Amalia Lepistön poika. Kirjoituksessa mainittu Matti Lepistö on Tonin setä.

1930-luvulla suosikki-iskelmä:

*Amalia armas, kotikylän lapsi,
sinua mä rakastanut olen ain.
Kuvasi on kaunis, jota minä
kannan läpi koko elämäni povel-
lain...* (San. R.R. Ryytänen)

Matin laulama väännös ei ollut hänen omasta päästään, muis-
telen kuulleen samantapais-
ta myös Tampereen puolesta.
Lisäksi lapset ovat laulaneet mie-
lellään variaatiota

*Amalia armas, kippuravarvas,
käsillänsä käveli ja heiniä söi...*

Tallukkaita on ennen vanhaan
tehty varsinkin Hämeessä ja
Satakunnassa. Ne olivat kansa-

nomaisia lämpimiä talvijalkineita, joiden nauhoitettu päällinen oli tavallisesti paksua kangasta ja pohjat yhteen ommeltua paksua kangasta, punosta tai huopaa. Ne kastuivat helposti suojailmalla.

Millainen ostospaikka on sitten ollut Sampo? Matin käyttämässä versiossa viitataan sen nimiseen tavarataloon, joka oli erittäin suosittu komediaelokuvan näyttämö vuonna 1935. Elokuvan nimi on ”Syntipukki”, ja se filmattiin Helsingissä tavaratalo Stockmannin tiloissa. Laulun Sampo on siis fiktiivinen tavaratalo mainitussa elokuvassa.

Kun olimme toistelleet muutamana kerran mainittuja säkeitä, tulimme jo vanhan, mustuneen, hirsistä rakennetun, matalan yksikerroksisen rakennuksen eteen. Sisällä käyskenteli suhteellisen ketterästi vanha, laiha, vähän kumara valkohapsinen nainen, joka oli pukeutunut mustaan, nilkkoihin yltäneeseen hameeseen. Hän oli Amalia Lepistö. En kuullut hänen puhuvan sanaakaan koko lyhyen käyntini aikana, hän vain virnisti hiukkasen laulaessamme jälleen *Amalia armas, paleleeko jne.* Kiusasimme tällä tavoin vanhaa ihmistä. Matin jätettyä reppunsa lähdimme ulos, emmekä tietenkään ulko-ovella malttaneet olla huutamatta vielä *Amalia armas, paleleeko jne.* Tämän jälkeisistä seikkailuista ei ole jäänyt muistikuvia.

Kotiin päästyäni kerroin kokemuksestani. Isäni tiesi, että talo oli Lepistön torppa, joka oli ollut hänen isoisänsä Manassen koti ja isänsä Iivarinkin syntymäkoti. Sain samalla kertaa oikein kunollisen sukuselvityksen, jonka kuluessa minulle valkeni, että Amalia oli sukua, isoisäni Iivarin serkku. Entä sitten Matti? Hänen isänsä Martti ja minun isäni Eeti olivat pikkuserkkuja, joten Matti ja minä olemme pikkuserkusten poikia, kolmannen polven serkkuja.

Tämä oli uutta ja outoa, enkä

Vanha "puuri" Lepistön torpan ajoilta lokakuussa 2023.

tietenkään silloin 8-vuotiaana ymmärtänyt täysin näitä sukulaisuussuhteita. Kävi niin kuin yleensä isäni kertomien tietojen, ne menivät korvasta sisään ja toisesta ulos ja unohtuivat vuosikymmeniksi. Vasta 1990-luvun puolivälissä – sukuseuramme perustamisen aikoihin – kiinnostuin asiasta ja aloin harrastaa sukututkimusta.

Amalia syntyi 19.12.1865 Lepistön torpassa, joten hän oli vierailuni aikaan 85-vuotias. Hänen isänsä Matti Juhonpoika Lepistö oli kantaisämme Manassen (Leppimäki) isovelji, sisarussarjan vanhin, ja äitinsä Kaisa Tuomaantytär (o.s. Kärki) (1836-1911) Kankaanpäästä. He saivat kolme lasta, joista nuorin, Amalia, jäi asumaan torppaan.

Isä Matti kuoli vain 32-vuotiaana suurten nälkävuosien aikaan, samoin kuin isänsä, vanhaisäntä Juho Matinpoika Lepistö vuotta aikaisemmin (1867). Amalia oli isänsä kuollessa 3-vuotias. Hän sai kuitenkin isäpuolen, sillä Kaisa-äiti solmi uuden avioliiton

Juha Matinpojan (1842 - 1880) kanssa. Liitosta syntyi Amalialle sisarpuoli Selma (o.s. Lepistö) (1870 - 1956), joka ei siis kuulu sukuumme.

Lepistön torpassa asui myös Amalian setä, vain yhdeksän vuotta vanhempi edesmenneen isännän nuorin veli Manasse (synt. 1856), joka isoveljensä kuollessa oli 12-vuotias poikanen (ja josta sittemmin tuli Leppimäen torppari).

Manasse vihittiin 11.2.1877 Marjaana Antintyttären kanssa. Hän jäi puolisonsa kanssa asumaan Lepistön torppaan. He ottivat käyttöönsä sukunimen Leppänen. (Matti Lepäntalo perusteli aikoinaan uskottavasti nimenvaihdoksen – sukulehdessä Leppäsläinen N:o 2 1998, s. 63.) Pariskunnalle syntyi kaksi poikaa, Frans Oskari (1877) ja Juho Ernesti (1878).

Amalian isäpuoli Juha kuoli 1880 Amalian ollessa vasta 15-vuotias. Tällöin Manasse 24 vuoden iässä jäi ainoaksi mieheksi torpassa. Poikalapsia hänelle ja Marjaanalle syntyi kaksi lisää, Iivari (1881) ja Juho Maurits (1883). Tilanne jatkui aina vuoteen 1885, jolloin Manasse ja Marjaana muuttivat Leppimäen

Sankarit Matti ja Reino luokkakuvassa keväällä 1951.

Lepistön torpan vanha riihi syksyllä 2023.

torppaan. (Edellä mainitussa sukulehdessä on tyhjentävä selvitys tästä sukumme historian vaiheesta.) Lepistön torpassa seurasi vajaan neljän vuoden ajanjakso, jolloin torpassa asui vain kolme naista, kaksi kertaa leskeksi jäänyt Kaisa, 19 vuotta täyttänyt Amalia ja tämän viisi vuotta nuorempi sisarpuoli Selma.

Amalia meni naimisiin 23-vuotiaana 16.6.1889 Jämijärven Vihun Rasista kotoisin olevan Manasse Juhonpoika Rasin (1857 - 1935) kanssa. Kotivävy otti ajan tavallaan mukaan omakseen uuden asuinpaikkansa nimen Lepistö. Ensimmäinen lapsi syntyi 1892, seuraavat 1894, 1896, 1899, 1902, 1904, 1906 ja viimeinen, 8:s, 1909. Kuopuksensa Amalia synnytti 43 vuoden iässä.

Amalian lapsista neljä oli poikia ja viisi tyttöä. Vanhin poika ja tytär kuolivat hyvin nuorina, muut jäivät luultavasti asumaan torppaan ja muuttivat kukin taholleen vasta 1920-luvun loppupuolelta lähtien – lukuun ottamatta kahta nuorinta poikaa, Marttia ja Kallea.

Lasten isä Manasse menehtyi loppuvuodesta 1935. Sitä ennen hän oli luovuttanut torpan isännöyden 1927 vanhimmalle

elossa olevalle pojalleen Martti Nikolaille (synt. 1904), joka oli hänen ja Amalian kuudes lapsi. Martti Lepistö oli ilmeisesti isäntänä vielä silloin, kun käyntini torpassa tapahtui 24 vuotta myöhemmin.

Martti ja hänen puolisonsa Aino Aleksandra saivat vuosina 1931 – 1951 seitsemän lasta, joista huomio kiinnittyy neljanteen, Matti Uolevi Lepistöön (synt. 29.7.1942). Hän on juuri se entinen luokkatoverini Matti, jonka kanssa ilkesimme kailottaa pilaulua jopa hävyttömästi suoraan asianosaisen edessä.

Amalian nuorimmasta pojasta Kalle Lepistöstä (1909 – 1992) on sen sijaan lämpimämmät muistot. Hän oli töissä isäni verstaassa aina 1940-luvun lopusta lähtien koko 1950-luvun ajan. Kalle oli sodassa menettänyt toisen jalkansa, eivätkä senaikaiset proteesit sallineet joustavaa kävelyä. Niinpä hän ontui pahasti kulkiesaan. Mutta se ei estänyt häntä pyöräilemästä työmatkoja kesätalvet, vaikka matkaakin oli reippaasti yli kaksi kilometriä. Kalle oli meille lapsille tuttu turva, joka välitti ja otti osaa pieniin murheisiimme. Ei silti lapsena tullut mieleenkään, että hän oli sukua,

isän pikkuserkku. Noteerasin Kallen mökin viime kesänä ajellessani nostalgian kaipuussani lenkin lapsuudenkotini alapuolella lainehtivan Kaukojärven ympäri.

Amalia kuoli kunnioitettavassa iässä 18.12.1955, yhtä päivää ennen 90:tä syntymäpäiväänsä. Siihen aikaan näin korkean iän saavuttaminen on ollut poikkeuksellista. Vain vilauksen hänestä joskus nähneenä ja tietämättä muuta kuin mitä niukat kirjalliset lähteet välittävät sekä tuntematta tarkemmin hänen elinolosuhteitaan voin vain todeta, että arvostan korkealle hänen elämäntyötänsä suuren lapsilauoman kasvattajana ja oletettavasti raskaan työn pitkäaikaisena raatajana senaikaisissa alkeellisissa oloissa.

Sukuseuramme perustamisen aikoihin 1990-luvun puolivälin jälkeen Matti Lepäntalo kävi pari kertaa Kruununhaan-kodissani. Puhetta tuli myös Lepistön torpasta – paikasta josta kaikki on saanut alkunsa. Tällöin kerroin hänelle edellä referoidun episodin. Lepäntalo innostui ja ihmetteli ihmettelemistään, että olinko todella käynyt Lepistön torpassa ja nähnyt Amalian, jonka hän tiesi olleen ennen kuolemaansa suvun vanhin. Lepäntalon mukaan vain ani harva sukuseuran jäsenistä on niin tehnyt, eikä hän itsekään ollut näiden joukossa. Kerroin myös pilanteostamme, joka naurunhörähdysten saatteeksi sai aikaan pienen piston omassatunnossa.

LÄHTEET: Arto Ojasen ja Arvi Rajalan sukututkimukset.

Amalia Lepistön perhe, katso sivu 53
HAARA 2 → I → C

Keskenkasvuisten salakielikotkotukset

Teksti Reino Leppänen

Sodan aikana syntyneillä lapsilla ja nuorilla oli halvat hovit. Ilo otettiin irti milloin mistäkin. Kekseliäisyys oli kunniassa. Eräässä vaiheessa ollessani 13-vuotiaana keskikoulun kolmannella luokalla, muistaakseni keväällä 1956, jotkut Kankaanpään yhteislyseon oppilaat innostuivat yhtäkkiä harrastamaan keskenään salakielistä kommunikointia, joka levisi siten hetkessä kaikkiin luokkiin. Salakielen käyttö saattoi kehittyä pika pikaa niin taitavaksi ja nopeaksi, että asiaan vihkiytymätömän oli vaikeata – jos ei mahdollontakin – saada puheesta selvää. Kielen oppimisessa oli toki henkilöiden välisiä eroja, eivätkä

läheskään kaikki olleet edes kiinnostuneita koko ”turhuudesta”.

Ensi kerran huomasin välitunnilla poikajoukon puhuvan oudolla tavalla, enkä saanut siitä mitään selvää. Minulle kerrottiin, että kyseessä on salakieli. Kysyttyäni, miten sitä puhutaan, Juhantalon Kauko sanoi leuhkaan tapaansa, että ei hän sitä kerro *sinulle*.

Seuraavan kerran kuulin samaa puhetta koulun jälkeen makkarakioskillä. Se sijaitsi vinosti linja-autoasemaa vastapäätä paikalla, jonka viereen rakennettiin myöhemmin KOP:n pankkitalo. Kioski oli ahkerassa käytössä, sillä linja-autoja kotiin päin joutui odottamaan nälkäisenä joskus

kauankin. Kioskin myyjänä oli nuorehko tyttö, jota pojat kiusasivat puhumalla vain salakielistä, ei vahingossakaan selkosuomea. Tyttö erotti puheesta sanan ”*Kisvirsti*”, jonka hän ymmärsi tarkoittavan itseään. Hänen nimensä oli Kirsti. Sitten hän kysyi minulta, että *miten ihmeessä ne puhuvat?*

Kirstillä oli tapana minun asioidessani kioskillä kaivaa kattilan pohjalta aina huomattavasti muita pitempi höyrytetty makaranpala ja sanoa sitten pilke silmäkulmassa, että *on silmä heittänyt!* Niinpä minua harmitti, kun en osannut vastata hänen kysymykseensä.

KANKAANPÄÄN KAUPUNGINMUSEON KUVAKOKOELMA

Leppäsen talo 50-luvulla. Vasemmalla on palokunnantalo (VPK), jonka katolla näkyy hälytyssireeni, seuraava on Yhdyspankin toimitalo torin reunassa, vastapäätä torin toisella puolella on punatiilinen rakennus, joka kuuluu jo ns. ”Leppäsen kortteliin”. Sen alakerrassa oli vaatetusliike, ja yläkerrassa asui Artturi Leppäsen Mauno-poika puolisoineen. Mauno piti Mikko-veljensä kanssa urheiluliikettä, joka näkyy kuvassa koko komeudessaan. Myöhemmin sen nimeksi vaihtui ”Veljekset Leppänen”. Liikkeen vasemmalla puolella oli muistaakseni kemikaliokauppa. Urheiluliikkeeseen oli kaksi sisäänkäyntiä, joista toinen näkyy kuvan oikeassa reunassa.

Leppäsen talo oli L:n muotoinen. Kuvan vasemmassa reunassa rakennuksen kulmassa olevassa sisennyksessä oli sisäänkäynti urheiluliikkeeseen. Matkahuollon toimipiste oli vain pieni huone tai koppi. Kuvassa sen edessä on linjapiili, jonka nokka on Niinisaloon tai pohjoiseen päin. Linja-autoja mahtui peräkkäin reilusti kaksi, harvemmin niitä olikin enemmän samaan aikaan. Kuvassa: Urho Ilmonen (oik.), Paula Virtanen o.s. Päivi, lisäksi Keni ja tunnistamaton naishenkilö.

Linja-auton lähdettyä pian tämän jälkeen istahdin takapenkille ja rupesin toden teolla ratkomaan salakielipuhumisen arvoitusta. Apuna oli tieto Kirstinimen käännetyistä muodosta. Sitten asia tuntuikin selvältä, ajattelin että tähän on helppoa: sanan eteen tulee *vis*-tavu, minkä jälkeen se ja alkuperäisen sanan ensimmäinen tavu vaihtavat (soveltaen) paikkaa: *vis*-juna – *jusvina*. Vokaalialkuisissa sanoissa käännetään vain ensimmäinen vokaali: *vis*-auto – *asviuto*, (Käännetyssä muodossa tulee *svi*-kirjainyhdistelmä aina alkuperäisen sanan (ensimmäisen) vokaalin jälkeen.) Toimii kuin linnun laulu – *Tosviimii kusviin lisvinnun lasviulu*.

Kysymyksessä on *vis*-kieli, joka on salakielistä niitä helpompia. Kaikkein suosituin lienee ollut kontinkieli: *junttikona*, *anttikouto*. Helposti opittavaa on myös *vis*-kielen ”sukulaiskieli”, *viti*-kieli: *jutivina*, *ativiuto* jne.

Juoksentelin kotitalossa ja puutarhassa ympäriinsä ja harjoittelin kovaan ääneen salakieltä, kunnes se sujui tavallisen puheen vauhdilla, tarvittaessa nopeamminkin. Tavukäännökset

tulivat automaattisiksi. Myös puheen ymmärtäminen kehittyi siinä samassa. Koulussa monet olivat myös siinä vaiheessa, ja osaavat ryhmät alkoivat erottua muista. Monet hauskat tilanteet saatiinkin aikaan omaksi iloksemme ja muiden harmiksi.

Kotona sisareni eivät lainkaan olleet kiinnostuneita asiasta, päinvastoin he nyrpistivät nenäänsä ja kääntyivät pois esitetyäni heille jotakin salakielistä. Isäni katsoi minua hölmön näköisenä ja oli kerrankin vähän aikaa hiljaa. Se olikin harvinaista, sillä hän oli aina äänessä – paitsi lukiessaan sanomalehteä. Luulen, että äitini ymmärsi, mistä oli kysymys, mutta hän ei sitä osoittanut.

Salakieli oli kuulemani mukaan levinnyt myös ammattikoulun puolelle. Ja sen käyttö yhteislyseossa välitunneilla sekä koulumatkoilla oli aika yleistä. Mieleeni muistuvat erityisesti koulupäivän päätteeksi koetut hauskat hetket kotikyttä odotellessa. Linja-autoasema oli siihen aikaan ns. Leppäsen korttelissa, Veljekset Leppäsen urheiluliikkeen naapurissa, toisella puolella asemaa oli leipomomyymälä

Leipäkeskus, sen vieressä oli elokuvateatteri ja tämän naapurina torin reunalla Halmeen talo kenkäkauppoineen.

Tien toisella puolen sijainneen makkarakioskin tavoin Leipäkeskus oli suosittu hengailupaikka. Siellä oli 2 – 3 nuorta neitosta – ehkä juuri ammatikoulunsa päättäneitä – myymässä mm. herkullisia munkkipossuja, jotka tekivät hyvin kauppansa. Myyjätytöt yrittivät kovasti käsittää salakielistä puhetta. Possumunkit olivat suuria ja lihavia, ja niiden täytteenä oli hilloa, joka oli pursotettu sisään munkin sivusta pienestä reiästä. Kulmiin oli muotoiltu ulokkeet possun jaloiksi ja vastakkaiselle puolelle pää.

Kerran vihteljärviläinen Rajakallion Simo aiheutti valtavien naurun remakan puristamalla possun pääpuolta, jolloin peräpään reiästä valui punaista hilloa. Simo itse oli tikahtua nauruunsa.

Myyjätytöt käskivät meitä silloin tällöin sanomaan terveisiä ”Leipäkeskuksen työiltä” Simolle ja muille ihastuksilleen. Meissä taisi lopulta olla vähän kateuden henkeä, kun järkeilimme, että koska leivän keskus on reikä, niin viedään tyypeille terveiset ”Reiän työiltä”, salakielisesti tietenkin.

Eräänä sunnuntaina perheemme lähti kyläilemään isäni serkun Fanny Majan luokse. Äitini varoitti meitä lapsia – varsinkin minua – olemaan siivosti, sillä hänen mukaansa Fanny oli vakavamielinen ihminen, joka oli sitä paitsi menettänyt puolisonsa Kallen pari vuotta aikaisemmin. Fannysta oli tullut meille hyvin läheinen, koska meillä oli hänen kanssaan sovittu maitotinki vuosikausia pariinkin otteeseen. Joka aamu haettiin kannellinen maitokannu navetan viereisestä katoksesta ja pantiin puhdas as-

tia tilalle. Sunnuntaisin me lapset kävimme hakemassa vuorollamme maidon, matkaa kertyi yhteen suuntaan kilometrin verran. Arkiaamuisin vanhemmat hoitivat asian, heillä oli kummallakin mopedi käytössään.

Varoitukset eivät kuitenkaan tehonneet. Höpöttelin koko vierailun ajan niitä näitä vis-kielellä kenenkään vastaamatta kommentteihini. Ihmettelin jo silloin, kuinka vapaasti sain mellastaa ja häiritä keskustelua. Kukaan ei kiinnittänyt minuun huomiota, saati kieltänyt tai torunut. En muista, mitä kotiin palattuamme tapahtui, ilmeisesti sain kuitenkin aika tavalla nuuskaa...

Lähdin käymään Arvo-setäni kauppaliikkeessä, jossa oli väkeä kuin helluntain epistolassa. Sielläkin minun täytyi möläyttää jotakin ymmärtämätöntä. Ihmiset seisahtuivat ja tuijottivat pitkään, ajattelivat varmaan, että onkohan tuo poika oikein viisas...

Mieleenpainuvin kotimatka koulun jälkeen alkoi heti lähdettyäni yksin kävelemään linja-autoasemaa kohti. Sain perääni neljä poikaa, jotka olivat alemmilla luokilla ja joita en tuntenut. Joku

heistä sanoi vis-kielellä, että *ei toikaan taatusti ymmärrä mitään!* En ollut kuulevinani kommenttia, ja pienen hiljaisuuden jälkeen pojat alkoivat pitää hauskaa kustannuksellani. He osasivat puhua salakieltä ihmeen sujuvasti. Ja sieltä sain todella kuulla kunniani: ensin toinen kantapäätäni oli kai kaksi millia vinossa, sitten harpoin eteenpäin kuin ikäloppu elukka takapuoli pitkällä jne., vaatteistani ja koululaukustani riitti myös mukamas nokkelaa irvailua. En välittänyt heistä, mutta kuulin kaiken. Naurua ja ilveilyä riitti aina torille asti, puolen kilometrin verran. Sitten eräs heistä sanoi, että *mihinkähän toi onneton on matkalla?*

Silloin käännyn nopeasti ympäri ja kuulutin kovaäänisesti ja takeltelematta: *Tusvitkimattomia osvivat Hesvirran tisviet!* (Tutkimattomia ovat Herran tiet!)

Seurauksena oli täydellinen ällistys ynnä neljä kappaletta vinoja ilmeitä ja niiden keskellä apposen ammолleen avautuneita suuvärkkejä. Kun seuraavan kerran katsoin taakseni, kenes-täkään ei näkynyt vilaustakaan.

Pojat tekivät varmaan liukene-misen maailmanennätyksen! Koulussakin he osasivat vältellä minua, niin että emme enää joutuneet kasvokkain.

Naapurin pojan (Esko Mäkipään pikkuveljen) kanssa yritimme keksiä ”tuhmia” sanakäännöksiä siinä onnistumatta, saimme aikaan vain teennäisiä salakielisanoja. Seuraavana päivänä tarjoutui kuitenkin tilaisuus luonnostaan. Äitini oli läh-dössä kauppaan ja auttaessani takkia hänen päällensä sanoin, että *Pasvine tusvirkki ysvillesi!* ja lisäsin edelleen vis-kielellä: Ja hattu päähän! Äitini loi minuun katseen, josta tiesi, että salakielellä puhuminen loppuu siihen. Salakielellä puhuminen loppui sitten siihen.

Se loppui myös kouluympäristössä, yhtä nopeasti kuin oli alkanutkin. Uutuudenviehätys oli tipo tiessään, kyllästyminen oli totaalista. Enää ei ollut muodikasta puhua salakieltä, mitä harrastettiinkin vain 2 – 3 viikon ajan. Eikä asiaan palattu seuraavinakaan vuosina.

TOIVONEN, KANKAANPÄÄN KAUPUNGINMUSEON KUVAKOKOELMA

Vanhassa kuvassa 1950-luvulta on ihmisiä odottamassa kyytiä linja-autoasemalla. Vasemmalla on tekstissä mainittu makkarakioski ja sen takana kaareva Varumon liiketalo. Leipäkeskus jää oikealla olevan punaisen elokuvateatterin taakse. Se oli matala myymälärakennus, joka oli puolittain poikittain linja-autoasemarakennukseen nähden ja jonka editse pääsi korttelin sisäpihalle. Oikealla on mies kulkemassa elokuvateatterin ohitse torille. Edessä oleva tie vie Mettälänkankaalle.

Äitini ja taide

Teksti ja kuvat Minna Haavisto

Paula-täti esitti toivomuksen, että kirjoitaisin äidin tai omasta taideharrastuksestani. Mietin asiaa, ja minusta tuntui luonnikkaalta kirjoittaa suvun lehteen äidistä ja taiteesta, joka kulkee mukana elämässä eri muodoissa sukupolvelta toiselle. Äitini on Anja Haavisto, tyttönimeltään Salmi, Tyyne (os. Leppänen) ja Eemeli Salmin tytär. Minä olen Minna Haavisto.

“Kirjoita äiti runo mulle. Siinä onkin työtä sulle. Pyynnön tämän pienen täytän, vaikka harvoin kynää käytän. Ei tää ole runo oikee, Minnan suu on ihan soikee. Meni hakeen heti kumia, kun äidin runot on niin rumia.”

Äiti kirjoitti vuonna 1969 tämän itse keksimänsä runon muistokirjaani. Muistokirjahan oli sellainen kirjanen, jonka jokaisella sivulla oli kiiltokuva, ja kuvan viereen ystävät saivat kir-

joittaa pienen muistovärssyn. Taisi äiti rikkoa kuvankin osalta pikkutytön mieleen muodostunutta etikettiä piirtämällä itse kuvan.

Äiti oli omaksunut tavan tehdä itse sekä kauneuden tajan lapsuudessaan ja nuoruudessaan. Ehkä sitä voisi kutsua luovuudeksi, kun lisätään siihen vielä taito soveltaa ja suunnitella. Taiteilijuus on kulkenut suvussa piilotettuna käsityöhön, luonnon tarkkailuun, leikkiin, suunnitteluun ja välillä pulpah-
tanut pintaan myös piirtämisenä, maalaamisena tai muovailuna. Tyyne-mummu teki hienoja kudonnaisia. Taatan käden jälkeä näin kerran, kun äiti näytti tupakka-askin kanteen piirretyn näköisen pystykorvan. Minä piirtelin siskoni kanssa paperinukkeja ja askartelin itselleni leluja. Äidin lasten lapsetkin ovat viihtyneet kuvien ja niiden tekemisen parissa.

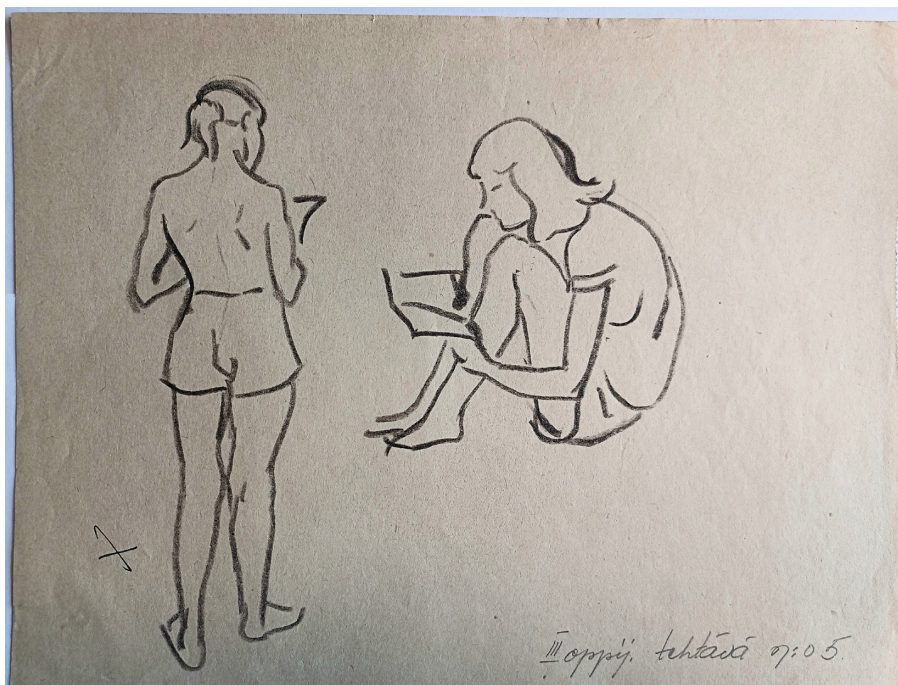
Lapsena pyysin äitiä toisinaan kertomaan siitä, kun hän oli pieni. Meillä on myös säilynyt pieni ryijy, noin postikortin kokoinen, jonka äiti teki pikkutyttönä. Naapurin emäntä oli ihmetellyt ryi-

Anja Salmin piirustus ABC-piirustus-kouluun. Tehtävä: Muutamia lyijykynäharjoitelmia valkoiselle ja värilliselle paperille. Värilliseltä paperilta saadaa kuva kohoamaan, jos taustaa käsitellään valkoisella liidulla 1957-59.

jyn kokoa ja tokaissut, että se on pieni kuin luteen huokaus. Siitä ryijy sai nimensä. Lelut äiti teki itse tilkuista ja rikkinäisistä astioista. Tilkuista syntyi räsynukkeja ja rikkinäiset astiat kelpasivat kotileikkeihin. Kun itse olin askarteluiässä, äiti toi minulle pakkauksia, joissa näki mahdollisuuksia nukketalon kalusteiksi tai muuhun käyttöön leikeissä. Sanoi, että olisipa ollut tuollaisia silloin, kun oli lapsi. Oikeat kummitädiltä saadut lintupelikortit hänellä oli. Äiti arveli, että noista lintupelikorteista hän sai innostuksen hakeutua opiskelemaan biologiaa.

Kesämökillämme äiti tarkkaili luontoa. Hän näki siellä luonnon kauneutta, jota ei tarvinnut ikuistaa paperille siellä ollessa. Hän halusi säilyttää mökkiton-
tin mahdollisimman luonnontilaisena, nykytermein sanottuna monimuotoisena. Itse mökin äiti suunnitteli, ja taitava puuseppä ja muurari osasivat rakentaa ”niinkuin emäntä sanoo” ja piirtää.

Anja Salmin luonnos ABC-piirustuskouluun. Tehtävä: Tehkää luonnoksia elävistä ihmisistä ja kiinnittäkää tällöin huomionne vain suuriin viivoihin 1957-59.

Anja Haaviston akvarelli kesäkurssilta Hämeenkyröstä 1990.

Anja Haaviston öljyvärimaalaus 1983.

Anja Haaviston öljyvärimaalaus tyttärestään Minna Haavistosta 1986.

60-luvun puolivälin jälkeen meille ostettiin kaitafilmi-kamera. Filmit olivat kalliita ja yhteen kelaan mahtui vain 3 minuuttia elokuvaa. Yleensä kesällä kuvattiin yksi filmi ja talvella toinen. Samoihin aikoihin tuli myös televisio taloon. Mitään oppia elokuvaamisesta äiti ei ollut saanut, eikä paljon esimerkkejäkään nähnyt. Siihen nähden filmit olivat hyviä kokonaisuuksia, ihan ilman editointia.

Oppikoulukortteeri Anja-äidilläni ja sisarillaan Mailalla ja Leenalla oli Laimi-tädin luona Kankaanpäässä. Siellä he saivat seurata läheltä ompelijan eli kraatarin työtä. Kun 40-luku vaihtui 50-luvuksi hameiden helmat levenivät, ja sisarukset ompelivat ahkerasti helmojen päärmeitä. Ompeluharrastus jatkui koko elämän. Äiti ompeli

itselleen, meille lapsille ja vähän nukeillekin vaatteita sekä kotiin tekstiilejä. Pfaff surisi kodikkaasti, syntyi jotain uutta, ja minä sain paljon tilkkuja. Tilkuista tein mollamaijat ja niille vaatteita. Lasten lapsetkin ehtivät kukin saada Anja-mummun ompele-mat unilelut. Äiti halusi antaa ne heille muistoksi. Itse mummua he eivät juuri muista, sillä he olivat niin pieniä, kun mummu vielä eli.

Niinisalon oppikoulussa, jossa äiti oli töissä, pidettiin myyjäisiä koulun tukemiseksi. Koululaiset, opettajat ja vanhemmat tekivät sinne käsitöitä ja leivonnaisia. Äiti ompeli leluja myytäväksi, taisi joskus valaa kynttilöitä ja kerran marmoroi purkkeja. Minäkin ompelin 6-vuotiaana pienen kalan ja nukenlaukun, ja oppikoulu sai siitä 25 penniä.

Kankaanpäässä haettiin 1980-luvulla paikallisia käsityömalleja kilpailulla. Äiti osallistui siihen ja voitti tyrniaiheella, joka kirjaillaan pöytäliinaan. Tyrnikuvio kulkee ketjusilmukoin kirjailtuna nauhana pöytäliinan reunassa. Tyrni on Satakunnan maakuntakasvi. Äiti kirjoitti myös sinitiaisen, satakunnan maakuntalinnun samaan kisaan. Myös kuultokudosmalleja syntyi, jotka annettiin Kankaanpään käsityökeskukseen malleiksi.

Äiti oli taitava piirtäjä. Ylioppilaaksi päästyään hän meni Polven koululle kansakoulun opettajaksi ja aloitti ABC-piirustuskoulun kirjekurssina. Syntyi luonnoksia kotiväestä ja tutkielmia kasveista. Oppikirjan sivuun piirretystä pienestä profilikuvasta voi tunnistaa isän. Isä oli silloin myös opettajana Vihteljärvellä naapurikoululla Ruonissa.

70-luvun lopulla Kankaanpäähän muutettuamme äiti meni kansalaisopiston maalauspiiriin. Marja Tarna oli siellä opettajana. Kerran olin äidin mukana kursilla, ja minuun teki vaikutuksen se, kuinka näppärästi taiteilijat sekoittivat juuri saman värin kuin malleina olleissa syksyn lehdissä oli. Aluksi opetettiin perinteistä öljyvärimaalausta. Äiti maalasi minusta muotokuvan käyttäen laseerausta, kerroksellista maalausta, jossa väri kuultaa toisen alta. Vuonna 1980 koulussa, Kankaanpään yläasteella, pidettiin harrastusnäyttely. Äiti toi sinne muotokuvani ja maalausvälineet. Kuva sai ihailua osakseen, olihan se realistinen tarkka ja taitavasti tehty.

Myöhemmin maalausharrastus jatkui kesäkursseilla Hämeenkyrössä. Siellä Pertti Summa ohjasi maalausta. Erityisesti pidän siellä syntyneistä akvarelleista, joissa on ilmavuutta ja joissa hetki on vangittu nopeilla siveltimen vedoilla. Myös äiti vaikutti ihastuneen niihin, sillä

ne hän kehystytti.

Äiti kannusti meitä lapsia taiteilun alkuun olemalla aidosti kiinnostunut tekemisistämme. Hän laittoi piirroksiamme talteen ja kirjoitti niihin päivämäärät. Piirustus-, maalaus- ja askartelutarvikkeita oli varastossa tarpeellinen määrä. Vielä kun tein lopputyötä kuvaamataidon opetuksen osastolla, olisi äiti varmaankin halunnut osallistua satuteltaa projektiimme.

Minusta tuli siis kuvataideopettaja, ja myös äiti. Hieman olen itsekin ehtinyt kokeilemaan taiteilua erilaisilla tekniikoilla sekä piirtelemään aikani kuluksi. Saman piirtämispureman on saanut vanhempi tyttäreni. Väillä koitin jopa rajoittaa hänen intoaan piirtää. Pikkutyttönä hänen piirroksiaan ilmaantui joskus huonekaluihin ja seiniin. Kerran muistan takavarikoineeni häneltä taskulampun, kun hän piirsi myöhään illalla salaa peiton alla. Veimme tyttöjä ehkä keskivertoperhettä useammin taidenäyttelyihin ja -museoihin. Ainakaan nuorempi tyttäreni ei täysin kyllästynyt niihin, sillä hän lähti opiskelemaan taidehistoriaa. Vanhempi tytär jatkaa piirtämistä animaattorina.

Nämä olivat muistikuviani kolmesta mummusta, neljästä äidistä ja viidestä tyttärestä, eli meistä viidestä naisesta sukupolvien ketjussa. Äitini oli pääosassa. Hänen tapansa nähdä, säilöä ja luoda kauneutta sekä nauttia siitä on siirtynyt perintönä minullekin. Ehkä moni muukin suvussa voi tunnistaa saman perinnön ja pohjavireen. Se voi pulpahtaa pintaan monissa muodoissa elämän varrella.

Oikealla ylhäällä: Anja Haaviston öljyvärimaalaus kesäkurssilta Hämeenkyröstä 1980-luvun loppupuolelta.

Alhaalla: Minna Haaviston blackout poetry -työ 2022. Termi tarkoittaa runoa, joka nousee esiin toisen tekstin sanoista.

Minna Haaviston ottama maisemakuva 2022.

Minna Haaviston akvarelli 2021

Minna Haaviston muotoilema nukke 1998.
Vasemmalla Minna Haaviston piirtämä kuva tyttärestään
ihailmassa kevään ensimmäisiä kukkia 2021.

Muistoja Maila Salmin elämänvaiheista

Teksti Paula Haveri

Maila Salmi

s. 18.5.1934 Kankaanpään Verttuulla Santikon kamarissa
k. 5.12.2022 Parkanossa Rauha-la-kodissa

Leppäsläisten suvun historia sijoittuu aikakauteen, jolloin yhteiskunnassa on tapahtunut paljon suuria muutoksia. Pelkästään perheiden koko ja elintasomuutokset maassamme ovat tänään hyvin erilaiset kuin edeltäneillä sukupolvilla. Tyyne ja Eemil Salmin perheen asumisesta Kankaanpään Verttuulla, Santikon tilalla 20 vuoden ajan, sekä vanhimman lapsen, Anna-Maijan kuolemasta Kirsti Burjam kertoi viime LEPPÄSLÄISESSÄ, n:o 9. Kirjoitus on meille sisaruksillekin jälkipolvinemme erittäin hyvä tallenne perhekunnan historiasta. Tämä kertomus keskittyy lähinnä Mailan elämäнкаaren muisteluun.

Maila-siskosta tuli kahdeksan lapsen laumasta vanhin perheen esikoisena Anna-Maijan menedyttyä sokeritautiin silloin, kun allekirjoittanut tuhisteli jo vauvankorissa. Viimeisimpänä pikkuveli Matti näki päivänvalon v. 1947 Kankaanpään sairaalassa kuten minäkin v. 1945. Vanhemmat sisarukset olivat syntyneet kotikamarissa Santikossa taitavan rouva Rytilän avustamina.

Tässä vaiheessa Mailalle tuli varmaan entistä enemmän vastuuta pikkusisaruksista ja muis-takin kodin töistä, kuten siihen aikaan suurissa perheissä tehtäviä jaettiin. Se oli kai sitä ”elämän korkeakoulua” ennen maailmalle lähtöä. Joskus joku kylän naisista tuli äidille avuksi jonkinlaista korvausta vastaan. Isä-Eemelin sodassa ollessa tärkeä ja välttä-

mätön apu miesten hommiin oli mm. nuorimies Voitto Vuosjoki, joka ei vielä joutunut rintamalle. Isän ”urakka” sodan koettelu-muksissa kesti lähes molempien sotien ajan. Kotiin palattua työ Metsähallituksen leivissä jatkui, ja sotakorvauslaivojen yms. tarvikkeisiin oli hankittava sopivaa puutavaraa, jota hakattiin mm. Verttuun ja Vihteljärven valtion metsistä. Kun hakattava loppui, niin isä-Eemelin työkin päättyi sillä seudulla. Virka-asunto Santikko oli myös tyhjennettävä.

Mistä työ ja toimeentulo jatkossa? Sitä ei kukaan tarjonnut, mutta perheenisän valppaudella oli elatusta etsittävä ja haettava. Naapuripitäjä Parkanosta löytyi jälleen Metsähallituksen virka, johon isä sai pestin. Mistä sitten löytyisi asunto suurelle perheelle? Isä ja äiti päätyivät ratkaisuun oman kodin rakentamisesta keskustaan lähelle kouluja, sillä puolet lapsista tarvitsi vielä peruskoulutusta. Isää onnisti saada rintamamiestontti kävelyetäisyydeltä keskustan kouluista: juuri rakennettu uusi kansakoulu, urheilukentän toisella laidalla keskikoulu ja myös alkavan lukion 1. luokka, joita kaikkia tarvittiin meidän perheessä. Uuteen kotiin perhe muutti olympiavuoden juhannukseksi 1952.

Maila-sisko ei peruskoulutusta enää tarvinnut, koska oli jo keskikoulun käynyt ja käsityöhön innostuneena pyrkinyt ja päässyt Wetterhoffin opiston käsityökurssille. Siellä kiinnostus nousi jatkaa opiskelua tutkintoon joltavaan ammattiin.

Mutta kuinka sitten kävikään?! Kesälomien aikaan Maila oli Kokemäellä Holpilla Aino-tätiä auttelemassa ja silloin tapasi siellä vieraanaan olleen turku-

laisen rouva Ritalan. Hän alkoi kovasti suositella Mailalle sairaanhoitajan uraa ja pyrkiä alan opintoihin Turkuun, jonne sitten tuli valituksi. Valmistumisesta sairaanhoitajan tehtävään ker-too 8.4.1957 otettu kuva. Vuoden 1969 aikana hän hankki lisää ammattikoulutusta erikoistumalla sisätauteihin Helsingissä.

Mailalle ensimmäinen työpaikka aukeni Hyvinkään alue-sairaalasta, jossa hän sisätauti-osastolla vuosien varrella pääsi monipuolisesti sisälle käytännön hoitotyön kuvioihin. Sairaalan asuntolassa oli kaksioita, joiden vuokraus tuli halvemmaksi toisen työntekijän kanssa ja opiskeluelvelkojen maksaminenkin tuli helpommaksi.

Mailan vapaa-ajan harrastuksiin kuului käsityö ja opiskeluaikana löytynyt seurakunnallinen toiminta. Varsinkin lähetystyön tukeminen käsitöitä tehden oli Mailalle mieluista. 1970-luvun alussa Hyvinkäällä syntynyt Radiolähetysjärjestö Sanansaattaja muodostui Mailalle tärkeäksi lähetystyön kannatuskohteeksi.

Salmin perheen muitakin lapsia oli alkanut ”lentää kotipesästä” vähitellen. Isän terveys mureni eläkevuosien myötä äidin hyvästä huolenpidosta ja Mailan hankkimista sairaalatutkimuksista huolimatta. Isä sai iäisyyskutsun elokuussa 1970. Tämä lisäsi lasten huolta äidin tulevaisuudesta, olihan hänelläkin vai-vansa ja lääkityksensä, vaikka oli yleisen toimelias. Muutosta tuli monella tavalla. Nuorimmatkin lapsista olivat jo maailmalla töissä tai opiskelemassa, sekä seuraavaa sukupolvea alkoi ilmaantua perillisille pikkuhiljaa näiden vuosien varrella vietettyjen hääjuhlien jälkeen. Äiti jäi yksin asumaan kolmikerroksiseen omakotitaloon.

Äidin terveyden tilanne oli varmaan ratkaiseva asia Mai-

Kuvat vasemmalta: Maila valmistui sairaanhoitajaksi 8.4.1957. Työsarka on tullut päätökseen v. 1994. Vuoro olla hoidettavana.

la-siskollemme, koska hän 2-3 v. myöhemmin haki Parkanon silloisen vanhainkodin avoinna ollut sairaanhoitajan virkaa tullessa myös valituksi. Työmatka oli 5 km suuntaansa polkupyörällä ajaen. Seurakuntaan osallistuminen kuului elämänmenoon. Heinosen tiellä (kotitalon osoite) äiti ja Maila pitivät kodissaan seurat vuosittain 1-2 kertaa.

Työuransa lopulla Maila oli vanhainkodin johtajan sijaisena muutaman vuoden. Samoihin aikoihin Parkanossa rakennettiin uutta vanhusten palvelukotia. Rakentamisen sisätiloja koskien henkilökuntakin koki tarvetta esittää näkökulmia ja muutosehdotuksia tilojen toimivuudesta ja hoidettavuudesta. Hyvin voimakkaasti vastuunsa tuntevana henkilönä Maila halusi keskustella allekirjoittaneenkin (myös sair.hoit.) kanssa näistä työhuolistaan.

Vanhainkoti valmistui, ja asukkaiden omaiset sekä pitäjäläiset saivat tutustua uuteen,

upeaan Rauhala-kotiin ennen vanhusten muuttoa taloon. Talon avajaisia seuraavina päivinä alkoi asukkaiden muutto. Maila ehti nauttia työskentelystä sairaanhoitajana uudessa, upeassa työpaikassa puolen vuoden ajan ennen "oloneuvokseksi" jäämistä v. 1992.

Edellä kerrotun Mailan työuran jälkeen hänen ja äidin yhteiselo jatkui Heinosen tie 28:ssa (talonnumerotkin tulivat). Kesäisin pihassa oli puuhaa molemmillekin, mutta lumen lapiointi oli Mailan työtä, kuten myös talvella kovemmilla pakkasilla polttopuiden tuonti kamarin uuniin lisälämpöä tuomaan. Kodin päivittäiset askareet ja kaupassa käynnit sekä vaatehuolto vähitellen siirtyivät kaikki Mailan tehtäviksi. Äidin silmiin tulleet verkkokalvoviat pakottivat luopumaan käsitoista ja muustakin tarkkuutta vaativasta, esim. sanomalehdistä näkyivät vain tosi-isot otsikot. Yhteiselo sujui kuitenkin äidin ja tyttären vä-

lillä Mailan huolehtiessa kauppa-asioista ja kodinhoidon askareista. Satunnaisesti kyytiä saadessa osallistuivat seurakunnan tilaisuuksiin.

Ajanmittaan me nuoremmat sisarukset huomasimme, että äidistä huolehtinen alkoi Mailalle olla liikaa ja kotiavun tarve alkoi olla ajankohtaista, vaikka "Pikkusisko" olikin ajoittain hakenut äitiä luokseen viikoksi. Mailan tarkkaavaisuus oli heikentynyt ja hän alkoi unohdella asioita huolestuttavasti äidinkin hoitoa ajatellen. Edettiin vaihteittain eri kotiavun palveluita käyttäen, kunnes äidille saatiin Rauhala-kodista hoitopaikka. Vuoden kuluttua Mailakin muutti asumaan Rauhalanmäelle, mutta rivitaloasuntoon, jolloin sai mahdollisuuden käydä muutaman kymmenen metrin matkaetäisyydeltä äitiä katsomassa ja syödä lounaan Rauhalassa ja olla siellä päivätoiminnassakin mukana.

Äidin elämän pituus lähenei määränpäättään, kunnes

14.6.2011, aamukylvyn jälkeisen lepohetken aikana iankaikkisuuden portit avattiin hänelle, toivottavasti Jeesuksen valtakuntaan. Kirkonkellojen soidessa 103 kertaa sain olla Mailan kanssa saattamassa häntä arkussa odottamaan viimeistä palvelusta. Parkanon kirkossa äiti sitten siunattiin sekä sukulaisjoukon kanssa saatettiin Kankaanpäähän sukhautaan.

Mailalla elämä Rauhalan palveluiden turvin jatkui rivitalolla, kunnes hänen kuntonsa alkoi vaatia ympäri vuorokauden seurantaa ja hoitoa. Nykyaikana hoitokodin on annettava jokaiselle asukkaalle oma huone, jossa on myös WC, mutta ruokailu voi tapahtua yhteisessä olohuoneessa. Tähän yhteisöön Maila sopeutui hyvin jaksuen alussa jonkin verran auttaa huonompikuntoisia, mutta henkinen kyky ei kauaa siihen riittänyt. Fyysinenkin kunto alkoi laskea, kunnes tuli pyörätuolin ja geriatrisen tuolin vaiheet sekä kaikenlaisissa toiminnoissa avun saamisen tarve.

Läpi elämänsä Maila on keskusteluissa antanut tilaa toisille. Nyt hän hiljeni täysin, kun liik-

kuminenkin loppui. Silti ilmeilään hän yhä viestitti, kunhan ehti ensin tunnistaa vieraan, haupuillen tulijan kättä tai poskea taputellen. Sitten joulukuu 2022 alkoi surullisin uutisin: kuume oli noussut, nieleminen ei onnistunut, kontaktia ei enää saatu. ”Lähtölaskenta” oli selvästi alkanut.

Sain olla Mailan vuoteen äärellä ne viimeiset päivät ja öiden hetket lyhyitä torkkuja lukuun ottamatta. Hän oli jo lähes tajuton, ei juurikaan reagoinut toimenpiteisiin. Nykyisen hoitokäytännön mukaan tässä terminaalivaiheessa ei enää keinotekoisesti nestetiputuksilla tai lääkityksillä jatketa kehon toimintoja. Lauloin hänelle tuttuja virsiä, joita olimme yhdessäkin aiemminkin laulaneet, luin rakkauden ja armon sanoja Raamatusta. Tärkeää oli myös kostuttaa usein pumpulitikuilla suuta ja huulia jutellen hänelle samalla. Hoitajat kävivät tekevässä muut hoitotyöt. Vain Jumala tietää antoiko valvomiseni mitään Mailalle, mutta ainakin minä itse sain siunausta näistä hetkistä hänen vierellään ja Jumalamme edessä.

Viimeiset yöt hänen elämässään ja minun elämässäni hänen rinnallaan säilyvät ehkä pitkään mielessäni. Näin ja tiesin, että sisareni keho ei enää kauaa kestä, yhteydenpito välillämme oli jo poikki. Siitä huolimatta näin tärkeäksi laulaa hänelle. Viimeiseksi virreksi valikoitui numero 99:

”Jeesus elää, Herrani, Kuolemalta murtui valta. Hän on Vapahtajani kuoleman ja synnin alta. Jeesus auttaa, pelastaa, siihen tahdon uskaltaa.” Lauloin virren kuutta säkeistöä useaan kertaan, samalla kiittäen mielessäni isosiskosta, jolta olin saanut paljon elämän evästä oman vaelukseni varrelle. Varhain aamulla klo 5:n jälkeen hengitys loppui. Taivaan Isä otti pois väsyneen lapsensa näistä maailman vaivoista.

Mailan hautapaikka on Kankaanpäässä Salmin perhehaudassa isän, äidin ja isosisko Anna-Maijan vieressä.

”Jeesus elää! Hänessä kuolema on taivaan ovi. Ei siis missään hädässä epätoivoon jäädä sovi. Rauhakseni Jeesus jää, kuolleista hän herättää.”

ARTO OJANEN

Maila ja Tyyne Salmi Luhalahden sukujuhlissa v. 2007.

Serkkujen kanssa Tottijärvellä 12.8.2023

Teksti Aija Juopperi

HELKA HIRVONEN

Serkkutapaamiseen osallistuivat: 7 henkilöä etualalla, Anita Passilahti (vas.), Seppo Hirvonen, Anneli Haanpää, Sirpa Hirvonen, Aile Lahti, Esko Lahti ja Kaisa Kulhua. Heidän takanaan vas. Seppo Kujansuu ja seuralainen, Heli Ekman, Eero Ekman, Eija Uusi-Oukari, Aki Passilahti, Aija Juopperi, Jouni Pylväläinen, Jaana Passilahti, Jyrki Jaakkola, Ari Passilahti ja Jukka Heiskala.

Suoma ja Nikolai Jaakkolan lapsenlapset ja myös keskenään serkut ovat pitäneet serkkutapaamisia jo vuodesta 2006 lähtien. Ensimmäinen tapaaminen pidettiin Jämijärvellä Pikku-Itävalta nimisessä mökissä Kujansuun sisarusten toimesta. Myös sitä seuraavat tapaamiset on pidetty usein Jämijärvellä ja eri sisarusparvien järjestämänä. Yhteystiedot välittyvät aina päivitettyinä seuraaville järjestäjille ja kustannukset hoidetaan tasapuolisesti.

Tänä vuonna tapaamisen järjestäjinä olivat Seppo Hirvonen ja Heli Ekman. Kutsut kaikille serkuille Aveceineen lähetettiin sähköpostitse jo hyvissä ajoin ja näin digiaikana ilmoittaminen hoidettiin sujuvasti internetin kautta.

Elokuun toinen lauantai au-

keni heti aamulla aurinkoisena ja säätiedotus lupasikin vielä koko päiväksi lämmintä kesäistä säätä. Lähdimme ajelemaan kohti Tottijärveä heti aamupäivällä täältä Nurmijärveltä, ensin Tampereen moottoritille sieltä Lempäälään ja lopuksi kauniista, kumpuilevaa ja mutkaista maisematietä Vesilahden ja Narvan kautta Tottijärvelle. Tottijärven vanha puinen maaseutukirkko toimii hyvin opasteena, jonka kohdalta jatketaan hiekkatietä.

Perillä meitä odotti siskoni Ailen ja hänen miehensä Eskon omistama kesämökki tai oikeastaan upea, tilava talviasuttava huvila, rantasaunoineen, isoinen terasseineen ja värikkäästi kukkivine piha-alueineen. Aile ja Esko ovat ahertaneet mökin kunnostamisessa ja sisustamisessa ja onnistuneet luomaan mökin, jos-

sa sielu lepää ja keho rentoutuu saunoessa ja Pyhäjärveä ihastellessa.

Pihassa näkyi jo muutamia autoja eli ensimmäiset serkut olivat jo saapuneet hyvissä ajoin ennen sovittua tapaamisaikaa klo 12:00. Aile ja Esko toivottivat sydämellisesti tervetulleeksi ja alkumaljana oli raikas ja hennon hunajainen, yrttinen Korpihillan Kuohuva Kuusenkerkkäjuoma. Vähitellen koko joukko oli kassassa ja serkkuja puolisoineen yhteensä 20 henkilöä sekä Sepon tytär Helka Hirvonen, joka avusti isäänsä valokuvien näyttämises-

Seppo avasi tilaisuuden arvokkaalla puheellaan:

Arvoisat juhlavieraat,

Tänään kokoontuneina meillä on sydämissämme sekä iloa että kaipuuta. Astuessamme yhdessä tähän hetkeen, haluamme ensin kunnioittaa ja muistella lämmöllä niitä, jotka ovat siirtyneet ajastamme iäisyyteen sitten edellisen kokoontumisen.

Pyydänkin, että pidämme nyt hetken hiljaisuuden Jarmon, Minnan mies, kuoli joulukuussa -21 ja Keijon, Annelin mies, kuoli tämän vuoden toukokuussa muistoille. (Noustaun seisomaan)

Kiitän lämpimästi Ailea ja Eskoa, jotka ovat mahdollistaneet tämän päivän juhlan järjestämisen.

Teidän vaivannäköne ja sydämellinen panoksenne ovat tehneet tästä hetkestä mahdollisen.

Lisäksi haluan antaa erityiset kiitokset Helille, joka rohkeasti otti vastuuta juhlien järjestämisestä.

On tärkeää tunnustaa niitä, jotka ovat valmiita astumaan esiin vaikeina hetkinä ja osoittamaan yhteisöllistä henkeä.

Katsottuamme menneisyyteen, on myös oikeus kääntää katse tulevaisuuteen.

Tänään haluaisin ottaa esille erään tärkeän kysymyksen, joka liittyy juhlien järjestämiseen.

Mietitäänpä hetki, kuinka moni

meistä olisi osallistunut tähän juhlaan, jos osallistumismaksu olisi ollut 130-150 euroa per henkilö. Tämän verran se olisi maksanut, jos ne olisivat järjestetty vieraassa paikassa.

Tämä ei ole arvostelu, vaan pohdinta siitä, kuinka paljon arvostamme yhteisiä hetkiä ja millä tavoin olemme valmiita sitoutumaan niihin.

Juhlien järjestäminen on aikaa vievää ja välillä kuormittavaakin. Se vaatii yhteistä panosta ja sitoutumista. On tärkeää pohtia yhdessä, miten voimme jakaa vastuuta tulevaisuuden juhlien järjestämisessä.

En halua tilannetta, jossa tämä taakka lankeaa aina samojen henkilöiden harteille.

Juhlien ilo ja merkitys ovat suuremmat, kun jokainen meistä voi osallistua niiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Nyt osallistuvien keski-ikä on 60+, poikkeuksena Aki. Aile on saanut Hänet pysymään ruodussa.

Nuorempia ei joukossa näy.

Kiitos teille kaikille, että olette täällä tänään. Jatketaan yhdessä näitä merkityksellisiä hetkiä, muistellen menneitä, juhlien nykyisyyttä ja rakentaen väkisin hiipuvaa tulevaisuutta yhdessä.

Kiitos.

Näkymä rantsaunalta Pyhäjärvelle.

Nyt syömään Ailen ja Eskon loihittua ruokaa.

Luvassa on jossain vaiheessa vanhojen serkkukuvien katselua.

Puheen jälkeen oli ruokailu ja nautimme Ailen ja Eskon maukailla antimilla mm. porsaana filettä, lihapullia, kraavilohta, savulohta, kurpitsamunakasta perunoiden ja salaattien kanssa. Syönnin lomassa myös vaihdettiin kuulumisia. Puheensorina oli leppoisa ja hyväntuulista ja välillä äänekästäkin. Mielenpitoita vaihdettiin myös yhteiskunnallisista asioista, nykyisestä hallituksen toiminnasta ja Ukrainan sodasta.

Seuraavana ohjelmassa oli serkkujen valokuvien katselua. Saunarakennuksessa on myös huonetilat oleskeluun ja yöpy-

miseen ja TV, johon Seppo ja Helka saivat ohjattua tietokoneelta valokuvat. Kuvat olivat otoksia serkkujen lapsuus- ja nuoruusajan harrastuksista, monista Lapin reissuista, lasten kastejuhlista. Kuvia oli hauska katsoa ja haikailla samalla oman nuoruuden aikoja. Samalla tuli tutuksi lempinimet Pransi = Seppo Hirvonen, Hömppä = Seppo Kujansuu, Mooni = Jukka Heiskala ja Jysky = Jyrki Jaakkola.

Tässä vaiheessa kahvihammasta jo kolottikin ja joimme kahvit Ailen leipomien kakkujen ja herkkujen kera.

Iltapäivän ja illan kohokohta oli pulahtaa Pyhäjärveen uimaan ja saunomaan. Saunan puulämmitteiset sopivan pehmeät ja välillä kipakatkin löylyt houkuttelivat yhä uudestaan istumaan lauteille ja taas välillä pulahtamaan järveen. Lopuksi oli pakko antaa periksi ja antaa vuoro myös muille saunojille.

Vähitellen porukkaa lähti kohditi omaa kotipaikkaansa, mutta sitä ennen päätettiin seuraavista serkkutapaamisesta, joka pidettäisiin parin vuoden päästä vuonna 2025. Järjestäjän vuorossa olisi Jukka Heiskala seuralaisen kanssa Kaisa Kulhuan kanssa.

Illalla vielä söimme grillimakkarat ja jäimme mökille yöksi. Myös muita sisarusiamme jäi yö kylään ja mahduimme hyvin kaikki, osa siskonpetiin Eskon ja Ailen huomaan.

Ensimmäinen serkkutapaaminen vuonna 2006 Jämijärvellä Itävalta mökissä.

Jaakkolan Pranssi

Teksti ja kuvat Seppo Hirvonen

Vuosi oli jotain 1 ja 2, 1980-luvulla, kun Jämi-järven kylässä tapahtui jotain varsin hupaisaa. Anneli Kujansuu, o.s. Ahola silloinen Proagrian maitotilaneuvoja, oli saanut tilaisuuden tutustua koko kylän lehmilaitumille. Anneli oli reipas ja iloinen nuori nainen, joka juuri seurusteli Hömpäksi kutsutun miehen kanssa. Tämä Hömppä oli paikallinen nuori maanviljelijä isäntä, joka rakasti metsästystä yli kaiken.

Eräänä päivänä Anneli oli vierailulla Rantalassa, ja siellä hän ei voinut olla kertomatta isäntämies Antille jotain erikoista. Hän kertoi, että Pirttikylässä, jossa Hömppä asui, kävi usein kylässä todellinen metsästysvelho nimeltään Seppo Hirvonen. Anneli kuvasi Seppo Hirvosta kovaksi metsämieheksi, joka oli aina metsällä ja saalis tahti oli sen mukainen.

Antti, joka oli kylän koiranleuka, hymyili sisäänpäin, ja tiesi tarkalleen asian todellisen laidan. Hän oli asunut Jämijärvellä koko ikänsä ja tunsikin kaikki kylän värikkäät hahmot. ”Ei sen nimistä täällä ole, olet varmaan väärässä”, hän sanoi naama peruslukemilla Annelille epäilevästi. ”Mutta sellainen metsästäjä kuin Jaakkolan Pranssi, sen minä tunnen”, Antti lisäsi ylpeänä.

Antti oli olevinaan epäluuloinen Annelin puhumisesta sillä

Itse Pranssi.

hän tiesi, että Jaakkolan Pranssi oli Seppo Hirvosen lempinimi. Mutta hän ei halunnut paljastaa tätä salaisuutta Annelille. Sen sijaan hän päätti jatkaa metsästystarinoiden kuuntelemista ja antaa Annelin uskoa, että Jämi-järvellä oli saapunut kaksi legendaarista metsästäjää.

Anneli, Antti ja Pranssin eno Matti viettivät illan jutellen metsästys seikkailuista, joissa Jaakkolan Pranssi ja Hömppä olivat olleet mukana. Antti loihti tarinoihin mausteita ja antoi mielikuviuksensa lentää. Koko kylä oli pian täynnä huhuja näistä kahdesta mystisestä metsästäjästä, jotka kulkivat Jämijärven metsissä.

Ja niin Antti piti salaisuuden omana tietonaan ja nautti kylän tarinoista, jotka olivat syntyneet hänen pienten valkoisten valheittensa ympärille. Jämijärven sisäpiirin illoissa naurettiin ja jännitettiin seikkailuja, joita Jaakkolan Pranssi ja Hömppä olivat kokeneet yhdessä. Se oli aikaa, joka muistellaan hymyillen vielä vuosienkin

Keväinen varisjahti entisellä Sormelan kaatopaikalla.

päästä, ja Antti yritti pitää huolen siitä, ettei salaisuus paljastuisi koskaan, mutta kyllä se ajan myötä Annelillekin selvisi. Matti oli keskustelussa höystämässä juttua, jolta Pranssi jutustelusta myöhemmin kuuli.

Hei olen Essi

Teksti ja kuvat Essi Ekman

Lapsuuden kasvoin neljän veljeni ja äidin ja isän kanssa perheen silmäteränä, veljet kouli minusta hyvän sisaruksen ja sinnikkään taistelijan elämän tielle. Perheeni on pitänyt minua tasavertaisena vaikkakin olen saannut diagnosoisin mikä on lievä kehitysvammaisuus. Veljet ja vanhemmat ovat hyväksyneet minut sellaisena kuin olen.

Minä olen saannut pienestä pitäen tukea elämäni eri vaiheissa esim. pienenä kävin toimintaterapissa ja terapeutti sanoi että en koskaan tuu oppimaan ajaan polkupyörällä ja niin näytin hänelle Mariaana maisen sisun ja suvun sinnikkyuden, niin pian noiden sanojen jälkeen menimme äitiäni kanssa Ikaalisten pesäpallkentälle jossa oli laajalti tasaista aluetta, opettelemaan ja parin kerran jälkeen jo ajoinkin ilman apupyöriä hallitusti. Kävin myös puheterapiassa, sieltä sain puheenopetteluun alkuun apuviittomia joista esim. kengät viittoma

Esimerkkejä Essin kuvataideharrastuksesta.

oli minulle hyvä apu kun oltiin ulos lähdössä. Olin perhepäivähoitajalla hoidossa kunnes eskari alkoi niin siirryin päiväkotia maailmaan, siellä oli suurempi ryhmä ja paljon enemmän hässäkkää josta en niin pitänyt.

Aloitin koulun vuotta myöhemmin kuin oman ikäiseni lapset, koulu oli suuri ja ihmeellinen paikka, vaikkakin olin siellä veljien juhliissa usein vierailut, oli paljon outoja ihmisiä ja suuria luokkatiloja, äiti leijonaemon elkein taisteli minulle avustajan koska minulla oli siihen oikeudet. Integrointi isoon luokkaan osalla tunteista oli haastavaa, kavereita onneksi löytyi sekä pienryhmästä että isosta luokasta. Asuimme lähellä urheilukenttää, siellä kävin useasti urheilemassa tai pelaamassa jalkapalloa, sieltä sain monta pitkäaikaista ystävää. Yläasteen jälkeen lähdin opiskelemaan Hämeenlinnaan Kiipulan ammattiopistoon, lapsuuden haaveeni oli valmistua lastenhoitajaksi.

Minulle tuo oli uutta ja jännää, linja-autolla Hämeenlinnaan ja siellä piti vielä löytää jatkoyhteysbussi. Kaukana kotoa melkein yksin, yksi tuttu opiskelija oli Ikaalisista. Opiskelu tapahtui sisäoppilaitoksessa josta järjestyi asunto ja ruokailut, vapaa-ajan toimintaa, viimeisen vuoden asuin yksin koulu alueen ulkopuolella, se oli hyvää harjoitusta kun muutin omaan asuntoon

koulusta päästyäni. Vapaa- ajalla pelasini jalkapalloa Pullerin Rohkeat Potkijat joukkueessa, harastin myös valokuvausta.

Hankin opiskelun lomassa myös ajokortin. Olin hyvin omatoiminen, hankin harjoittelupaikkakin itse kuten työpaikkakin vaikka vammaispalvelupäällikön piti ne järjestellä. Valmistuin sosiaali- ja terveydenhuollon peruslinjalta eli hoiava-avustajaksi.

Ikaalisissa muutin omaan vuokra-asuntoon ja aloitin työt Ikaalisten kaupungilla päiväkodissa jossa itse olin lapsena ollut hoidossa ja missä harjoittelinkin, siellä oli muutama hoitotätikin jotka olivat minuakin hoitaneet. Minun työtehtäviini kuului lapsien avustaminen pukeutumisessa ja muut päiväkodin avustavat tehtävät sekä onneksi sain askarrella ja pelailla lasten kanssa sillä he pitivät siitä kuten minäkin.

Tykkäsin kovasti työstäni ja lapset ja vanhemmat minusta mutta yhtenä kauniina päivä tapahtui jotain semmoista joka kolautti minua pahan kerran ja omaa itsetuntoani, sain asiatonta kohtelua yksikön joiltain henkilöiltä ja vaikka esimies yrittikin puuttua tilanteeseen, koin sen kiusaamisena ko yksikössä. Palkkana oli alkuunsa työosuusraha joka oli 12 € päivä joka saatiin muutettua palkkatuetuksi työksi joilloin sai 85 % normipalkasta. Työskentelin kahdessa eri päi-

väkotiryhmässä sen jälkeen ja nykyisin olen henkilökohtainen avustaja pyörätuolissa istuvalle mummolle, työtehtäviini kuuluu mummon avustaminen ja arki tehtävät kotona pyykin pesua, ruuanlaittoa, siivousta, puutarhanhoitoa, käydään yhdessä kaupassa ja muilla asiointikäynneillä invataksilla, minulla on tällä hetkellä vakituinen työsuhde.

Nykypäivänä asun Ikaalisissa omassa asunnossa avo-puolisoni kanssa.

Minun harrastukseni ovat posliininmaalaus, keramiikka, keilaaminen, marittailu, olen Ikaalisten Nykymarttojen some vastaava ja tykkään näin syksyisin sienestää ja käydä valokuvailmassa luontoa erivaiheissa. Käsillä tekemien on rentouttavaa, siinä päivän haasteet unohtuu ja kun vielä tapaa reippaita muita harrastajia. Tuotoksistani olen saanut iloa ystävilleni ja itselleni. Liikumme myös paljon avopuolisoni kanssa erilaisissa urheilutapahtumissa kun hän harrastaa yleisurheilua. Harrastuksissani vammaisuuteni haasteet eivät haittaa, jos tarvin johonkin apua niin sitä löytyy aina, työnantajani on kannustava ja onnellinen huolenpidostani.

Monet haasteet on voitettavissa tai kierrettävissä ja loput pitää vaan hyväksyä ja ELÄÄ niiden kanssa.

Baaritiskin takaa eduskuntaan

Teksti ja kuvat Hanni Huhtamaa

Kesällä 2021 maailma oli vihdoinkin toipumassa koronasta ja minä etsin oman, eli viestintäalan töitä. Tein siihen aikaan kakkostyötäni eli toimin baarimikkona ravintoloissa ja tapahtumissa.

Eräänä päivänä ystäväni vinkasi, että eduskunnassa olisi viestintäkoordinaattorin määräaikainen virka auki. Naurahdin, eihän minulla olisi mitään mahdollisuuksia moiseen työhön. Minulla, jonka aiempi työkokemus on paljon vaatimattomammista paikoista. ”No ainahan voi hakea”, totesi ystävä. Ja niin hain, ihan vaan vitsillä, eihän minulla ollut edes mitään tunteista politiikasta.

Hakuaika päättyi kello 16.15, lähetin hakemukseni kello 16.00. Seuraavana aamuna heräsin puhelinoittoon: ”Eduskunnasta viestintäjohtaja huomenta.” Sydän jätti lyönnin väliin ja hengitys salpaantui, mitä hemmettiä? He halusivat minut ensimmäisen vaiheen etähaastatteluun. Epäusko oli vahvasti läsnä, tässä

on pakko olla jokin väärinkäsitys. Vitsinä lähetetty hakemus muuttui yllättäen totiseksi todeksi.

Jännitin haastattelua mutta yritin loihduttaa itselleni ”Menee miten menee” -mielentilan. Eihän minulla ollut mitään hävittävää. Haastattelu meni omasta mielestä ihan penkin alle. Kielen vaihtuessa ruotsiksi paljastuivat surkeat toisen kotimaisen taitoni. Myös eduskunnan rooliin liittyvät kysymykset menivät melkein arvailuksi, vaikka olin yrittänyt aihetta opiskella haastattelua varten. Kolmen ihmisen risti-kuulusteltua minua olin entistä varmempi siitä, ettei minulla ollut mitään mahdollisuuksia. Olin kuitenkin iloinen, että pääsin edes haastatteluun asti. Olihan kyseessä kuitenkin virka eduskunnan viestinnässä ja hakijoita oli varmasti paljon.

Muutaman päivän kuluttua heräsin jälleen puhelinoittoon. ”Haluaisimme kutsua sinut toisen vaiheen haastatteluun tänne eduskuntaan”. Aiempi reaktio uusiutui ja lisäksi en meinannut

Valtiosalin loistoa.

nut saada sanaakaan suustani. Viikon päästä olisi visiitti isolle kirkolle. Valmistauduin opettelemalla ulkoa muutaman lauseen pituista ruotsinkielistä tekstiä. Olin luvannut ensimmäisessä haastattelussa, että sanon heille jotain järkevää ruotsiksi, jos pääsen toiseen vaiheeseen.

Live-haastattelu sujui jo paremmin. Lähdin sieltä hyvillä mielin vaikkeen edelleenkaan uskonut mahdollisuuksiini. Olin ehtinyt ajamaan noin vartin verran pois päin Helsingistä, kun puhelin soi. ”Haluaisimme palkata sinut, otatko viran vastaan?”. Puhelu meni sumussa, en oikeastaan muista siitä juuri mitään. Koko keho tärisi enkä täysin edes käsittänyt mitä oli tapahtunut. Heti puhelun jälkeen tartuin kaksin käsin autoni rattiin ja huusin niin lujaa kuin jaksoin. Seuraavaksi soitin äidille. ”Älä itke, kun en minäkään itke.” Työpaikan saanti oli sillä hetkellä niin iso asia meille molemmille.

Työt alkoivat syyskuussa 2021. Korona oli kehitellyt jälleen kerran uuden variantin ja seuraavan aaltonsa. Arkadianmäen massiivinen kivikuutio oli hiljentynyt etätyömääräyksen myötä. Ensimmäiset viikot kuluivat tyhjillä käytävillä vaeltaen, uusi työntekijä kun ei saanut olla vielä

Eduskuntatalo syksyisessä säässä.

Ensimmäinen Nato-istunto alkamaisillaan.

”Epäusko omaan osaamiseen hälveni vähitellen ja tilalle astui luottamus ammattitaitoonsa.”

etänä. Eksyin muutaman kerran, mutta onneksi siivoajilta pystyi kysymään reittiohjeet. Pohdin mielessäni, että eduskuntatalo kaipaisi oman Google Mapsinsa, sen verran mahdolltomalta siellä suunnistaminen aluksi tuntui.

Kuukaudet kuluivat. Epäusko omaan osaamiseen hälveni vähitellen ja tilalle astui luottamus ammattitaitoonsa. Opin talon

tavat ja reitit, enkä enää eksynyt käytäville enkä työtehtävisiä. Työkaverit palasivat vuoden vaihteen jälkeen takaisin lähitöihin ja Teams-äänit saivat kasvot. Tutustuminen nopeutui huomattavasti, kun sai lounastaa porukalla ja jutella kasvotusten.

Aika kului nopeasti uusien rutiinien vakiinnuttua. Työnkuvaani hallitsivat talossa vierailien tv-kuvausryhmiä ja kansainvälisten medioiden edustajien opastaminen sekä tilaisuuksien järjestämisessä avustaminen. Muutamalta kuukaudelta tuntunut ajanjakso olikin 1,5 vuotta. Viestinnän määräraikaisuus päättyi vuoden 2022 loppuun mutta sain onneksi työskennellä vielä muutaman kuukauden Tulevaisuusvaliokunnan kansliasihteerinä ja olla mukana järjestämässä muun muassa maailman ensimmäistä, kansainvälistä Tulevaisuusvaliokuntien maailmankokousta.

Maaliskuussa 2023 suunta- sin kohti uusia haasteita ja aloitin Lahdessa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen hankeviestinnän viestintäasiantuntijana. Lisähaastetta arkeen tuovat myös syyskuussa alkavat medianomin YAMK-opinnot Tampereen ammattikorkeakoulussa.

Kirjoittaja istuntosalin ovella eduskunnan avoimien ovien päivänä.

”Ilo hemmaa vaik ei ois leivänpallaa”

Muisteluita äidistäni terveydenhoitaja Tyyne Marjatta Säyrästä

Teksti Liisa Säyrä Kuvat Liisa Säyrän kotialbumi

Äitini syntyi toiseksi vanhimmaksi lapseksi Frans Iivari ja Hilda Aleksandra Ojasen perheeseen 10.6.1916. Lapsia syntyi 18. Osa lapsista menehtyi tuberkuloosiin ja muihin sen ajan sairauksiin. Aikuisiksi varttui 8 lasta. Äitini oli sisarusarjan vanhin. Äitiin eivät taudit useinkaan tarttuneet. Hän oli fyysisesti vahva, energinen ja iloinen, huumorintajuinen ja positiivinen tahtoihminen.

Isovanhemmat muuttivat talvisodan aikana Veneskosken (Soikan) Korpelaan, maalaistaloon. Sitä ennen mummu ja taata olivat kauppiaina Veneskoskella.

Äitini oli tarmokas lapsesta lähtien. Hyvä näin, sillä lapsuuteen kuului työnteko. Mummua auttaen äiti teki leipätaikinat ja pullat kauppaan myytäviksi. Neuloi, ompeli ja hoiti pikkusisariaan. Tämä oli itsestään selvyys ison perheen jäsenenä.

Käytyään oppikoulun Kankaanpään yhteislyseossa unelma sairaanhoitajan ammatista vahvistui. Salaa vanhemmiltaan äiti kirjoitti hakemuskirjeen Havulinnaan. (Sairaala toimi Ahlströmin ruukin luovuttamassa isossa rakennuksessa sotasairaalana 1930-luvulla.) Kirje tulikin, vastaus TERVETULOA.

Tahtonainen, eipä jäänyt maalaistaloon työntekoon, vaan halu opiskella vanhempien kielloista huolimatta toteutui.

Nuorena sairaanhoitajaopiskelijana v. 1939 hän lähti Pälksaareen rintamalle sotasairaalaan, missä hän palveli myöhemmin osastonhoitajana. Äiti toimi sairaanhoitajana sekä talvi- että jatkosodassa yhteensä 5 vuotta.

Oli paljon haastavia vaarati-

lanteita, pitkiä työjaksoja sekä vaativaa työtä haavoittuneiden hoitamisessa. Osastolle saattoi tulla yhden yön aikana jopa 160 pahoin haavoittunutta Suomen sotilasta.

Rintamakirjeissä, joista muutamia on säästynyt, äiti kertoo niukasti: ”Kaikki hyvin, kiire kova. Lähettäkää korviketta ja ohrakakkoa, jota tekee mieli. Lopuksi aina Jumalan haltuun, voikaa hyvin.”

Myöhemmin me lapset pyysimme äitiä kertomaan jännittävistä tapahtumista, joita hän koki sodan aikana. Tarinoissa ei niinkään painottunut sodan kauhut, vaan hoitajien auttamisen tahto, sitkeys ja huumori. Johtavana

ajatuksena oli, että kaikesta selvitään ja periksi ei anneta.

Tässä pari tosi tapahtumaa, kuvastaen kuinka elämä on pienestä kiinni läheltä piti tilanteessa.

Pommihälytys keskeyttää hoitotilanteen. Äkkiä juoksu kylmässä pakkassäässä pommi-suojaa kohti. Piti nopeasti valita: oikealle vai vasemmalle suojaan. Hän teki äkkipäätöksen; oikealle joka oli vähän kauempana sairaalasta. Vasempaan pommisuojaan tuli täysosuma, jossa kaikki saivat surmansa.

Hiihtoretki vapaapäivänä. Tarkoituksena hiihtää 20 km maalaistaloon voita ja lihaa hakemaan. Mukana olivat työtoveri ja

30.6.44.

Ruuhkaat Ratiuut!

Terushdin Teiti kaikkia jälleen muu-
kamella Sanalla. Heikin olen jaksanut
sihi ole kättähothella mitään näen.
Niistä Vaaraa. -Tain Maannolta Kir-
jeen hyvin liikutetaan ja säätin.
Se kirje oli kirjaitettu 21/6. Olette
ko Saaneet Penjälleen hänellä
mitään. Entäs sinulla? Missä
jään lienee.

Onho leuvarani tulleet?
Lihettäisittelsi Ben hameeni jonka
jätin Sillain kamella ollessani.
En nyt ehdi enempää, huomenna
jälleen.

Jaaheen Jumalan Haltuun.

Rakk. Tyyne Tyyne

Tyyneen kirje kotiväelle 30.6.1944, josta huokuu kova huoli muista perheenjäsenistä.

Tyyne sairaanhoitajaoppilaana Pälksaaren sotasairaalassa (vas.). Tyyne Ojanen ja Veikko Söderman (vuodesta 1951 Säyrä) Noormarkun Havulinnassa.

sairaalassa toipilaana oleva sotamies. Takaisin tultaessa pimeys vei suuntavaiston. Lopen uupunena he lähestyivät metsän reunaan, jossa puiden takana näytti olevan muutama ihmishahmo. Desantteja! äiti huutaa. Mitä tehdä, ei asetta mukana? Yhtäkkiä hiihtoporukassa mukana ollut sotamies karjuu kovalla äänellä: ”Ruki ver!” ja kaikkien yllätykseksi venäläiset nostavat kätensä ylös. Näin äiti jo toistamiseen pelastuu.

Sotaa kesti v. 1939-1944. 5 vuotta parasta nuoruutta, 23

25. sotasairaala

- toimi jatkosodan aikana Pälkjärven kunnassa Pälksaaren mielisairaalan alueella olleissa rakennuksissa
- Pälkjärvi oli Kuopion läänissä Pohjois-Karjalassa sijainnut Suomen kunta, josta suurin osa jäi Neuvostoliitolle 1944 luovutetulle alueelle, Suomen puolelle jäänyt alue liitettiin Tohmajärven kuntaan
- jatkosodan lopussa sotasairaalan toiminta siirrettiin Raaheen

ikävuodesta 28 ikävuoteen asti, mutta niin oli kaikilla muillakin suomalaisilla. Äitihän toimi myös Veneskosken lottien ryhmäpäällikkönä jonkin aikaa. Eräänlainen hallinnollisen tiennäyttäjän rooli oli uskottu äidille.

Ote Lotta-kirjasta: ”Yksilönä emme palkkaa pyydä, joka korsi on koottu isänmaan yhteiseen rakentamiseen, sen isänmaan, jota kaikki rakastamme.” Äidin sisaruksista Martta ja Aune toimivat myös lottina.

Isämme äiti tapasi Havulinnassa, jossa isä toimi logistiikkatehtävissä.

Äidin kertomaa: Hoitajana hän tuli pyytämään vaatteita sotilaalle, joka oli lähdössä Helsinkiin jatkohoitoon. Isä vastasi: ”eipä ole, mutta äitipä löi nyrkin pöytään ja sanoi:” Vaatteet on tultava ja heti! Miestä ei voi lähettää ilman vaatteita Helsinkiin.” Ja niin mies sai vaatteensa.

Ymmärsin, että isä ihastui silloin äidin määrätietoisuuteen. Isä ja äiti menivät naimisiin v. 1947 Helsingissä, jossa äiti toimi Helsingin kaupungin kotisairaanhoidajana. Isä toimi silloin pankinjohtajana. Sukunimemme Söderman muutettiin Säyräksi.

Suomalaisuus kunniaan! Nimenmuutoksia tapahtui paljon sodan jälkeen. Veljeni Pekka syntyi 1948, minä 1950 ja Mikko-veli 1951.

Siirtyminen pankinjohtajan rouvaksi v. 1954 Karviaan ja siitä Ylistaroon v. 1960 asti ei muuttanut äidin luonnetta. Edelleen äiti leipoi ja valmisti kaikki vaattemme. Isä oli kulttuurin ja taiteen ystävä, äiti taas jalat maassa olevana käytännönläheinen ihminen. Perin isältäni rakkauden lauluun ja musiikkiin, Marja-sisko taas äidin ruoanlaittotaidon ja käytännöllisyyden.

Elämämme muuttui täysin, kun isäni menehtyi äkillisesti 42-vuotiaana. Asumme silloin Ylistarossa, Pohjanmaalla. Äiti 5 lapsen kanssa. (Marja-sisko 2 kk, Matti-veli 2 v, Mikko-veli 8 v, minä 9 v ja Pekka-veli 12 v).

Äidin vahvin luonteenpiirre oli johtaminen ja vastuuntunto. Sitä taitoa tarvittiin jo nuorena perheen vanhimpana lapsena. Sodan aikana osastonhoitajana vastuuta potilaista. Leskeksi jääminen 5 lapsen kanssa, muutto Helsinkiin, terveydenhoitajana työskentely, perheen toimeentulosta huolehtiminen ja paljon muuta. ”Kun uskoo itseensä ja omaan organisointikykyyn, kaikki järjestyy”: näin äiti totesi. Kysyin joskus häneltä, kuinka terveydenhoitotyöhön siirtyminen onnistui pitkän kotonaolon jälkeen. Hän sanoi: ”Kaikki oli selvää. Kun on kerran jotain oppinut, niin sen osaa.”

Taas astui äidin määrätietoisuus esiin isän kuoleman jälkeen: ”Maalle ei jäädä, menemme Helsinkiin.” Äiti sai viran Helsingin kaupungin terveydenhoitajana. Äidin Aune-sisko oli suurena apuna kotiutuessamme Eiraan, Merikadulle. Samoin Martta-täti oli aluksi arjessa mukana. Äidin lause oli aina: ”Ilo hemmaa vaik ei ois leivänpallaa”.

Varmaan oli elämä taloudellisesti tiukkaa, mutta aina oli monipuolista ruokaa. Saimme harrastaa musiikkia ja urheilua. Kauniita vaatteitakin sain, ja edelleen ihmettelen, miten äiti pärjäsi. 60-luvulla valtion avustukset olivat niukat.

Kodissamme kävi paljon vieraanvaraisuus oli aina etunenässä. Kaikille tarjottiin hyvää ruokaa ja tuoreita leivonnaisia. Oli kyseessä sitten sukulaiset, tuttavat tai meidän lasten monet kaverit. Ovet olivat auki, ystävät ja tuttavat otettiin aina halauksella vastaa.

Kaverimme nuuhkivat rappukäytävässä pullan tuoksua ja totesivat ettei heillä kotona ehditty leipomaan. Tosin äiti ihmetteli nauraen, mihin tuoreet pullat hävisivät kaapista niin nopeasti.

"Kun uskoo itseensä ja omaan organisointikykynsä, kaikki järjestyy."

Kaikki kesälomat vietimme mummulassa. Heinätyöt, perunnannostot, mattojen pesu, leipominen. Siis ei menty lomailemaan vaan tehtiin joukolla hommia ja iloisella mielellä.

Nauroimme usein sitä, että äiti heräsi jo aamuvarhaisella leipomaan ja touhuamaan. Mutta se oli hänestä mukavaa ja kun äiti oli iloinen niin olimme mekin.

Minä perheen vanhimpana tyttärenä osallistuin taloudenhoitoon. Kiitos siitä, opin paljon työtä tekemällä ja äidin taakkaa helpottamalla. Mutta aina äiti jostain kaivoi rahat soittotunteihin ja kauniisiin vaatteisiin. Siitä olen aina kiitollinen. Äiti maksoi soittotunnit ja kannusti minua musiikkiopintoihin. Sibelius

Akatemia, Savonlinnan Oopperakuoro, laulutunnit ym.ym.

Naisen on opiskeltava ja hankittava kunnon ammatti. Tätä asiaa aina äiti painotti ja korosti koulutuksen tärkeyttä. "Missä olisimme, jos minulla ei olisi ollut koulutusta, kun elämäntilanteemme äkkiä muuttui ja jäin leskeksi?" Kouluttauduin ensin sairaanhoitajaksi äidin toiveesta. Päädyin kuitenkin varhaiskasvatuksen erityisopettajaksi ja musiikin varhaiskasvattajaksi. Hyvä näin.

Toisen ihmisen auttaminen, positiivinen asenne elämään, huumori ja päivä vain ja hetki erällänsä...

Tyyne Säyrä (o.s. Ojanen) s. 1916.

Ojasen lottasisarukset

Teksti Arto Ojanen Kuvat Arto Ojasen kuva-arkisto

Suomessa elettiin 1940-luvun alkupuoliskolla vaikeita aikoja. Raskas talvisota oli ohi ja maamme oli joutunut uudelleen sotaan Neuvostoliiton kanssa. Talvisota oli herättänyt vahvan yhtenäisyyden tunteen suomalaisten keskuudessa. Suomalaiset kokoontuivat jälleen puolustamaan kotimaataan suurta ylivoimaa vastaan.

Hilda ja Iivari Ojasen kahdeksasta lapsesta viisi vanhinta osallistui kukin tahollaan maamme puolustamiseen.

Tyyne, vanhin lapsista, oli liittynyt Kankaanpään lottien paikallisosastoon jo ennen 1930-luvun puoltaväliä, mutta kuten Liisa Säyrä jutussaan kirjoittaa, Tyyne toimi sotien ajan sairaanhoitajana sotasairaaloissa. Martta ja Aune toimivat pääasiassa Karjalan Kannaksella ja linnoitustyömailla muonituslottina. Mauno suoritti jatkosodan aikana asepalvelustaan ja joutui sodan loppupuolella taisteluihin mukaan. Anna-Liisa toimi jatko-

sodan loppupuolella pikkulottana Porin yleisessä sairaalassa.

Martta ja Aune olivat liittyneet Lotta Svärdin Kankaanpään paikallisosastoon jo ennen talvisotaa. Jatkosodan alettua he toimivat aluksi samoilla linnoitustyömailla muonituslottina, mutta myöhemmin heidän tiensä erkanivat.

Martta oli jatkosodassa muonittamassa mm: linnoitustyömailla Rutolassa, Iitiässä ja Joutsenossa, Ässä-Rykmentissä Kiviniemessä ja Raudussa, sotavankikomppaniassa Terijoella, työkomppaniassa Nurmijärvellä ja autokorjaamossa Valkjärvellä.

Aune on kertonut lottavuosiensa seuraavasti:

"Ensimmäinen etappi oli Luumäellä (rajatoimisto). Sieltä linnoitustyömaalle Rutolaan ja Iitiään (Lappeen pitäjä). Elokuussa 41 hyökkäysvaiheen aikana Ässä-rykmentin (nostoporukka) kanttiinissa Joutsenossa. 42-43 Raudussa Kiviniemen kasarmilla. Perääntymisvaiheen alkaessa

Martta Ojanen s. 1919.

Aune Halme (o.s. Ojanen) s. 1920.

Anna-Liisa Setänen (o.s. Ojanen) s. 1926.

olin Valkjärvellä, oliskohan se ollut 44. Vuoksen yli peräännyttiin Oravaisiin. Loppuvaiheessa olin Torniossa, Kaakamossa, sieltä siis tulín kotiin. Suurimman ajan olin linnoitustymoilla.”

Anna-Liisa sai 17-vuotiaana komennuksen Porin yleiseen sairaalaan pikkulotaksi. Hän kuvasi työtään seuraavasti:

”Olin pikkulottana hoitotyössä v. 1943-44. Vaikka olin ns. pikk-

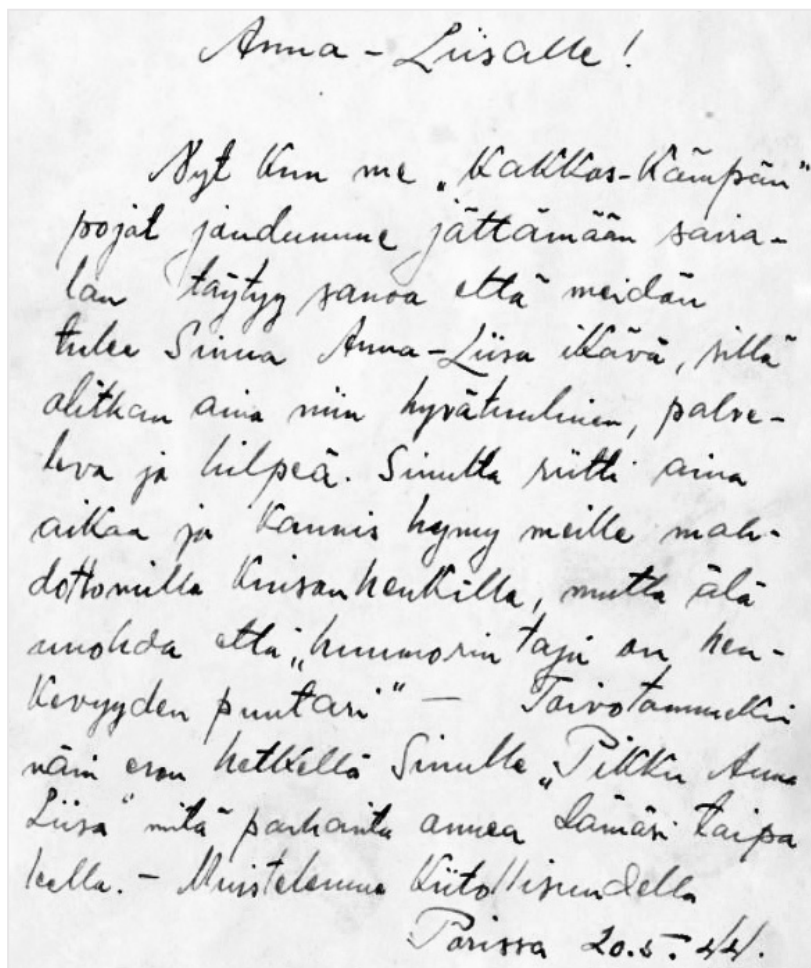
kulotta tein kuitenkin ihan isojen lottien töitä sairaalassa. Heti ensitöikseni jouduin yöhoitajaksi. Potilaita tuli Äyräpäästä. Potilaskunat tulivat aina yöllä. Olimme majoitettuna Cygnaeuksen kouluun. Meitä nukkui samassa huoneessa monta lottaa, pikkulottaa ja vanhempaa sairaanhoitajaa.”

Pikkulotat olivat tärkeä osa sotasairaaloitten toimintaa. Heidän vapaaehtoistyönsä auttoi helpottamaan hoitohenkilökunnan taakkaa potilaiden hoidossa.

Lotta Svärd oli naisten vapaaehtoisuuteen pohjautuva tukijärjestö. Lotat vapauttivat sotavuosina noin 25 000 miestä sotilaallisiin tehtäviin. Lotta Svärd -järjestö lakkautettiin jatkosodan jälkeen syksyllä 1944.

Lotta Svärd järjestön symboli ja sen jäsenten yhteinen tunnus oli lottamerkki, jonka suunnitteli Eric Vasström. Lottamerkkiä mukailevaa lottaneulaa kannettiin lottapuvun kauluksessa. Lottaneulat oli numeroitu. Lottamuseon kokoelmissa olevien lottaneulojen suurin numero on 171 362. Kuvassa Anna-Liisa Setänen lottaneula.

Anna-Liisan sijoituspaikka oli Porin yleinen sairaala, jossa toimi 6. sotasairaala. Osastolta lähtiessään monet potilaat olivat kirjoittaneet Anna-Liisan muistokirjaan kiittäen häntä hyvästä hoidosta ja kauniista hymystä.

Asevelvollisena jatkosodan aikana

Teksti Arto Ojanen

Isäni Mauno Artturi oli Hilda ja Iivari Ojasen perheen vanhin poika. Hän syntyi elokuussa 1924. Jatkosodan alkaessa hän oli 16-vuotias, juuri keskikoulutodistuksen saanut nuorimies. Jo kouluaikana hän oli liittynyt Kankaanpään suojeluskunnan poikaosastoon, jonka yhtenä tehtävänä sodan alettua oli palvelukseenastumismääräysten vieminen niille, jotka eivät olleet yleisillä kutsunnoilla astuneet asepalvelukseen. Lisäksi Mauno osallistui vaihtomiehenä kotikylässään Veneskoskella strategisesti tärkeän rautatiesillan vartiointiin.

Mauno aloitti sotaväen 18-vuotiaana maaliskuussa 1943 Riihimäellä, josta hänet siirrettiin melkein saman tien Kouvolaan jalkaväen ryhmänjohtajakouluun. Koulun jälkeen hän sai korpraalina siirron Viipuriin ja määräyksen lähteä rintamalle. Sinne hän ei vielä tässä vaiheessa kuitenkaan päätenyt, vaan hänen asevelvollisuutensa jatkui vartioaliupseerina Viipurin päävartiosta.

Talvella 1944 Suomessa arveltiin, että venäläiset yrittävät hyökätä jätse Virosta Helsinkiin. Sen torjumiseksi Keravalle oli perustettu jääkäripataljoona, johon Maunokin sai siirron, mutta onneksi pataljoona ei joutunut koskaan taistelemaan venäläisiä vastaan jälle.

Kesällä 1944, jolloin Karjalan kannaksen suuret taistelut käytiin, Mauno sai jälleen siirron Viipuriin, josta matka jatkui rintamalle. Määränpää oli Siiranmäki lähellä Rajajokea, josta armeija oli perääntymässä. Siiranmäen puolustuksesta vastasi everstiluutnantti Adolf Ehrnrooth. Maunon pataljoonan komentaja oli majuri Ahola. He olivat joutuneet perääntymään Äyräpään. Mauno oli mukana perustamassa sillanpääasemaa Vuoksen toiselle puolen, joka oli venäläisten hallussa. Sotilaista suurin osa oli Maunon ikäluokkaa eli 19-vuotiaita nuorukaisia. Taistelut kestivät noin kuukauden ajan. Välillä venäläiset valtasivat sillanpääaseman javälillä heidät ajettiin takaisin. Mauno haavoittui heinäkuussa 1944 Vuosalmen-Äyräpään taisteluissa saaden kranaatin sirpaleita jalkoihinsa ja vasempaan käteensä.

Toivuttuaan Kirvun kenttäsairaalassa hän palasi takaisin omaan joukko-osastoonsa Äyräpään. Haavoittumisen jälkeen Mauno ylennettiin alikersantiksi.

Jatkosodan loppuvaiheessa hän sai siirron Käkisalmen lähelle, jonne mentiin pyörillä. Tehtävänä oli Laatokan rannan vartiointi. Eräänä yönä Mauno herätettiin, kun hän oli nukkumassa navetan ylisillä. Hän sai kaksi tuntia aikaa lähtöön, mutta sitä ei kerrottu minne. Mauno lähetettiin upseerikouluun. Hän oli komennuksesta mielissään, koska

luuli pääsevänsä Kankaanpään. Juna meni kuitenkin Maunon pettymykseksi Helsinkiin, josta matka jatkui Santahaminaan.

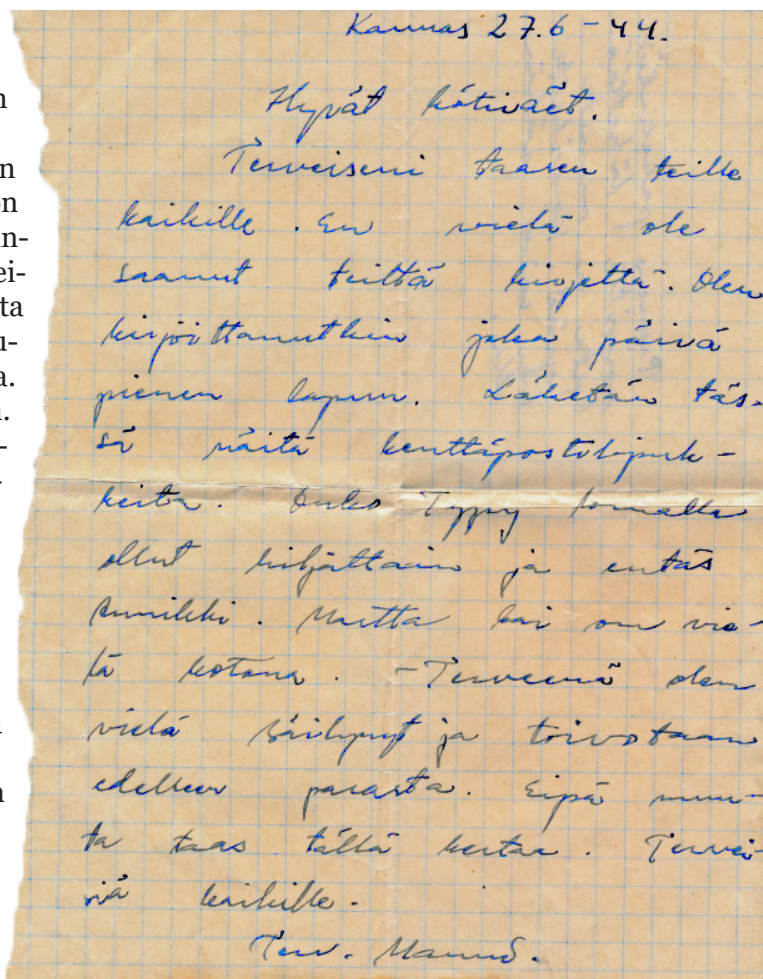
Aselepo Suomen ja Neuvostoliiton välillä solmittiin syyskuussa 1944. Valvontakomissio lopetti Santahaminan upseerikoulun toiminnan marraskuussa 1944.

Upseerikoulusta Mauno lähti muutaman muun kokelaan kanssa Lapin sotaan. Kokelaana hän hoiti upseerin tehtäviä. Ensin he menivät Ouluun ja sieltä Kemiin venäläisten valvoessa sotilaiden kuljetusta. Kemistä saksalaiset olivat jo lähteneet ja hajottaneet mm. kaupungintalon.

Maaliskuussa 1945 Mauno sai Oulun kasarmilta litteran kotiin. Hänen kaksivuotinen sotaväeikänsä oli tullut täyteen.

Sodan jälkeen v. 1948 presidentti Paasikiven aikana Mauno ylennettiin vänrikiksi ja v. 1956 presidentti Kekkonen aikana luutnantiksi.

Lähde: Arja Pitkänen: Kirsti ja Mauno Ojasen perheen historiikki 2009.

Kun isäni kuoleman jälkeen v. 2019 kävin läpi hänen jäämistöään, löysin nipun vanhoja kenttäpostikirjeitä, joiden olemassaolosta meillä jälkeläisillä ei ollut aavistustakaan. Isä oli Karjalan kannakselta kirjoitellut kotiväelleen rintamaelämästään. Kirjeissään hän usein kyseli, mitä siskoille kuuluu, ovatko he kirjoitelleet tai päässeet lomille. Joissakin kirjeissä hän vain lyhyesti ilmoitti, että "vielä olen hengissä".

Kuvassa vasemmalta oikealle: Merja Ojanen, Maritta Ojanen, Ari Ojanen, Arsi Ojanen, Janne Rantanen, Pirjo Ojanen, Tapani Äijälä, Erja Rautava, Pekka Säyrä, Markku Rautava, Olli Setänen, Elina Rantanen, Pirjo Äijälä, Antti Rautava, Mirjami Setänen, Liisa Säyrä, Tuomas Seppälä, Kirsi Seppälä ja Arto Ojanen.

Kaffepöödäss ol ain nisu

Teksti Arsi Ojanen Kuva Arto Ojanen

Arsi Ojanen on eläkkeellä oleva ruotsin ja saksan kielen lehtori Euran Kauttualta. "Olen vähän sellanen Nortamo-friikki. Joka kesä luen Nortamo ja harrastan muitakin lounaismurteita."

Nortamo-Seora ja kaupunkilehti Raumalainen järjestivät keväällä 2022 sanakilpailun, jossa Raumalaisen lukijat saivat keksiä raumankielisiä versioita kymmenelle suomen kielen sanalle. Kilpailuun osallistui 184 sanaseppoa ja -sirpaa, jotka keksivät yli tuhat uutta sanaa. Eniten versioita (165) keksittiin sanalle kasvomaski.

Raati ei päässyt yksimielisyyteen valitessaan parasta Rauman kielen uudissanaa, joten se päätti nostaa parrasvaloihin 4 sanaa, jotka ansaitsivat kunniamaininnan.

Kunniamaininnan saaneista sanoista Arsi keksi kaksi: *lärväne* (kasvomaski) ja *snabskous* (einesruoka). Raati piti myös hänen keksimistään sanoista: *fällyjänes* (salarakas) ja *patterpiil* (sähköauto).

Se ol elokuu lopp tämä vua, gon Ojase Iivari ja Hilda lapsenlapse goggoonnuiva. Se ol neljäs gert, gon sergugse treffasiva, ensmäine jo vua 2008, mutt nyy ol bäässy dulemam bauss.

Turu Ruissalo Ajattiin saavui yksdoist sergust, monell oll bualiso fölis vahvennugsen, jos rookkais tapplus dulema. Setäse Olli ja Mirjami oornasiva trah-teeri ja gyls sitä biisas, räätei, efferäätei ja giälengostugett, eigän gugga oll duublokk.

Muisteltti Soika mummula dabahdumi. Hilda-mummu ol avainasemass ja moniss asjoiss hänell oll gorggein bäädösvald. Kaffepöödäss ol ain nisu, yks lonka ei biisann mihengä, siivu oliva vähindä duumam baksussi ja mikä barhaint, see ol ain duarett. Siäll ei bulla gerjenn van-

hettuma. Tädei mnuull ol usseve ja neh hyäriväp pöödä ymbrill ja naura krikottiva ja gäskivä Hilda menemä geinustooliin. Siäll hän ryysti kaffet tassilt, sogerballa hambatte välis ja kommandoi gyll, jos nuar vägi alvoi bullansiivuist hiistlemä. Hilda brukkas astell aika faartti pihall isoiss gummsaappaiss, bitkäs hameess, liin bääss ja vasikkämbrei käsiss. Ja iso mugullaum seoras beräss.

Iivari-taata ol joskus, tai aig usseingi piänes firriss, muttgon Hildan dekemä saht ol niin bal gerdagaiggise hyvä, ett ussempigi gylän tai alan miäs baggas dulema osingoill. Juhla ei Gorpe-la birdiss jatgun govinga bitgään, gon Hilda huus ett "viäkkä ny se sahtkann vaikk hevo puaho". Gyll äijä läksivä, kann kädess.

Nygyä ihmse barguva, ett buuttu yhteisöllisyyt. Mnuun lapsuude mummulass sitä ei buuttuun.

Suureks osaks leigitti giltist, birungureid dehdi vaa joskus, mutt nekki ain yhdess.

Vihteljärven Toukola

Teksti Terttu Huhtamaa

Toukola – melkein jokaisen vihteljärveläisen tuntema punainen puurakennus Laviantien varrella keskellä kylää. Toukolassa on järjestetty monenlaisia tapahtumia lähes 90 vuoden ajan. Sen voi sanoa toimineen aikansa kyläkeskuksena.

Toukola on merkityksellinen paikka myös meille leppäsläisille. Kokoonnuimme sinne yli 200 ihmisen voimin ensimmäiseen sukujuhlaamme vuonna 1995. Toisen kerran juhlimme siellä 1998 ja kolmannen kerran 2022.

Toukolan rakentaminen aloitettiin Vihteljärven pienviljelijäyhdistyksen toimesta vuoden 1935 paikkeilla, mutta

valmiiksi se saatiin vasta sodan jälkeen. Puolivalmiissa rakennuksessa pystytettiin kuitenkin järjestämään tilaisuuksia, esimerkiksi tansseja.

Toukolan rakennus on kulttuurihistoriallinen suojelukohde.

Vihteljärven urheilijoiden omistukseen Toukola siirtyi vuonna 1963. Urheilijayhdistyksen toimesta rakennukseen tehtiin mittava peruskorjaus, joka valmistui 1970-luvun alkupuolella. Samaan aikaan oli jo valmiina lisärakennuksen rakennussuunnitelma. Rakennustyöt tehtiin talkootyönä. Lisärakennuksen suunnitteli paikallinen rakennusyritys.

KANKAANPÄÄN KAUPUNGINMUSEON KUVAKOKOELMA

Alkuperäinen Toukola.

ARTO OJANEN

Nykyinen Toukola.

Peruskorjauksessa uusittiin muun muassa lämmitys, keittiö ja sähköt. Seiniin laitettiin lastulevyt ja salin lattiaa korjattiin rakennusyrityksen suunnitelman mukaisesti. Rakennuksen ulkoseinät maalattiin, pihaa tasoitettiin ja Rantasalolta hankittiin lisämaata paikoitustilaksi.

Lisärakennus valmistui 1975. Uuteen lisäsiipeen valmistui sauna, pesu- ja pukuhuoneet sekä uudet WC-tilat. Lisätilojen toivottiin palvelevan entistä paremmin sisäurheilutiloina ja kilpailukeskuksena. Uudisrakennukseen tehty tasakatto osoittautui käytännössä varsin hankalahoitiseksi.

Nykyiselle omistajalle Pekka Pirttilahdelle Toukola siirtyi vuonna 2011.

Pirttilahden toimesta rakennukseen on jälleen tehty mittava peruskorjaus. Ison salin huonossa kunnossa ollut lattia on pohjia myöden kunnostettu ja myös muita lattioita on uudistettu. Valtaosa seinistä on saanut uudet paneelit ja myös keittiö- sekä WC-tilat on kunnostettu. Eteistilojen seinille on kerätty näytteille vanhan ajan maa- ja metsätaloudessa käytettyjä työkaluja. Ruokasalin seinää koristavat vihteljärveläisen suutarin tekemät kääntövarsilapikaat. Seinillä olevissa tauluissa on nähtävillä kylän ja kyläläisten historiaa.

Uudistuneessa Toukolassa pidettiin ensimmäiset juhlat marraskuussa 2013. Silloin ystävät ja sukulaiset juhlistivat sankoin joukoin rouva Sisko Koskelan 90-vuotispäivää.

Toukolaa on vuosikymmenien ajan voinut vuokrata monenlaisten tapahtumien pitopaikaksi. Siellä ovat urheilijat, metsästäjät, maanviljelijät ynnä muut yhdistykset järjestäneet omiin toimintoihinsa liittyviä tapahtumia. Taloa on vuokrattu tanssien, hääjuhlien sekä mui-

Arvo Oskari Luoma

s. 28.2.1892 k. 21.8.1971

Vihteljärven Pienviljelijä Yhdistyksen perustajajäsen ja sen ensimmäinen puheenjohtaja. Luoman vaikutus Toukolan rakentamiseen oli merkittävä. Rakentajaksi valittiin Oskari Teränen Vihteljärveltä. Toukola valmistui "oletettavasti" 1936.

Tieto Toukolan seinällä kertoo, että Arvo Luoma oli Vihteljärven pienviljelijäyhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja.

TERTTU HUHTAMAA

Entisajan heinäntekovälineitä.

TERTTU HUHTAMAA

Suutari Väinö Mäkisen tekemät lapikkaat.

den perhejuhlien pitopaikaksi. Elokvateatterinakin sitä on käytetty.

Toukoola voi edelleen vuokrata erilaisten tapahtumien pitopaikaksi.

Artikkelissa saattaa olla pieniä epätarkkuuksia, koska tekstiä varten koottu aineisto perustuu osittain muistinvaraiseen tietoon.

Kankaanpään Vihtiläjärven pienviljelijäyhdistyksen uuden seuratalon avajaisjuhla oli sunnuntaina.

Kankaanpään Vihtiläjärven pienviljelijäyhdistyksen uuden ja upean seuratalon avajaisjuhla vietettiin viime sunnuntaina erinomaisen onnistunein tilaisuuksin. Juhla varten oli talo kauniisti somistettu, köynnökset kiersivät ulkoeteistä, juhlasalissa ja ravintolahuoneessa oli kirkasvärisiä kukkia ja koko talo teki siistin ja miellyttävän vaikutuksen. Yleisöä oli kaikissa päivän tilaisuuksissa talo aivan tupaten täynnä, ja sitä oli saapunut paitsi Kankaanpäästä jotenkin kaikista Pohjois-Satakunnan pitäjistä.

Päiväjuhla alkoi klo 15 Kankaanpään torvisoittokunnan esityksillä, jonka jälkeen tervehdyspuheen piti konsulentti J. Suomela. Lausuntaa esitti neiti Eeva Uusitalo ja laulua Vihtiläjärven pienviljelijäyhdistyksen sekakuoro opettajatar Taimi Ulvaan johdolla. Juhlapuheen pienviljelijäväestön elämästä ja harrastuksista piti kansanopiston johtaja K. Asp korostaen samalla, että uuden seuratalon tulee olla puhtaiden ja kauniiden henkisten pyrintöjen päämajana eikä suinkaan vain huvittelupaikkana, jossa ohjelman muodostaa vain tanssi. Kansantanssien esittivät pienviljelijäyhdistyksen naiset. Maisteri Neronen toi Pienviljelijäin Keskusliiton onnitteletut ja terveiset puheiden samalla pienviljelijäin järjestötoiminnan merkityksestä ja työmuodoista. Päiväjuhla, jossa oli yleisöä n. 300 henkeä, päättyi yhteisesti torvien säestyksellä laulettuun Maamme-lauluun.

Päiväjuhlan päätyttyä pelasivat Vihtiläjärven ja Lavian Peränselän joukkueet pesäpallo-ottelun, joka päättyi lavialaisten voittoon 6 juoksulla 1 vastaan. Ottelun tuomitsi herras Osmo Lilja Kankaanpäästä.

Juhlailtaman ohjelma aloitettiin yhteislaululla, jonka jälkeen tervehdyspuheen piti opettaja N. Rantamäki. Lausuntaa esitti neiti Aune Vahlqvist, sekakuoro esiintyi ja Kankaanpään torvisoittokunta kelloseppä Fangasniemen johdolla soitteli pariin otteeseen. Konsulentti Järviselä puhui pienviljelijäemännästä perheen äitinä, vaimona ja työhönnä. Maisteri Neronen esitelmöi pienviljelijäin järjestötoiminnan alkamisesta, vaiheista ja saavutuksista. Pukutanessin esittivät neidit Tyyne Koskinen, Hilja Rantasalo ja Anni Pihlajaniemi sekä rouva Fanni Ulvas. Ohjelma päättyi hauskaan näytelmäkappaleeseen "Syttöpaikassa." — Yleisöä oli yli 400 henkeä. SK 11.9.1935

Vihtiläjärven Pienviljelijäyhdistyksen uuden seuratalon

ARPAJAISJUHLA

ensi sunnuntaina 8. 9. kello 15. Ohjelmallinen ILTAMA kello 19.

PS 5.9.1935

ILTAMAN

toimeenpanevat Lavian Niemenkylän lotat Kankaanpään Vihtiläjärven Pienviljelijäyhdistyksen talolla sunnunt. t.k. 27 p:nä klo 19.

Lotat.

PS 24.10.1935

Suodenniemen maamiesseura järjestää

rekiretken ja iltaman

Vihtiläjärven Pienviljelijäyhdistyksen talolle sunnuntaina t.k. 26 päivänä kello 20.

Toimikunta.

PS 23.1.1936

Vihtiläjärvi vai Vihteljärvi?

Teksti Arto Ojanen

Varmasti monia leppäsläisiä, eikä pelkästään vihteljärviläisiä, on ihmetellyt se, että samasta kylästä on käytetty kahta eri nimeä. Nyt kylän virallinen nimi on Vihteljärvi, mutta ”ennen vanhaan” puhuttiin Vihtiläjärvestä. Muistelen Hilda-mummunkin (1890-1964) puhuneen aina nimenomaan Vihtiläjärvestä. Tämä nimiasia rupesi kiinnostamaan minua siinä määrin, että ryhdyin selvittämään, mitä tämän nimiparin takaa löytyy, kumpi nimistä on alkuperäinen ja mikä mahtoi aiheuttaa nimenmuutoksen.

Aivan ensimmäiseksi kuitenkin yritin selvittää sanan *vihtilä* alkuperää. Kysyin sitä Kotuksesta (Kotimaisten kielten keskus). Sieltä nimistön erikoistutkija Helinä Uusitalo vastasi minulle, että Saulo Kepsu verkkojulkaisussaan *Satakunnan kylännimet* mainitsee Vihteljärven olleen Karkun Vihti(ä)län vanha eränautinta. Näin nimi olisi siis siirtynyt uuteen paikkaan ensin järvennimeen ja siitä kylän nimeksi. Saulo Kepsu arvelee, että Karkun Vihtiälä-nimi perustuu todennäköisesti Vihta-alkuiseen luontonimeen, jossa sanan vihta merkitys on ”lehdessä”. Toisaalta hän esittää, että kylännimi Vihtiälä voisi sisältää esikristillisen henkilön nimen.

Uudentalon mukaan ”Sanoja vihtelä ja vihtilä ei tiettävästi murteissamme esiinny, ainakaan Suomen murteiden sanarkiston mittavien kokoelmien mukaan. Nimiarkiston paikannimikokoelmissa on lisäksi Vihtilä-nimisiä taloja Juupajoella, Kaksikerrassa ja Kalvolassa, mutta nimien taustoista ei ollut tie-

toa. Nimi on muodostettu osista Vihti + talonnimijohdin -la.

Nimiarkistomme suulliseen perimätietoon perustuvissa kokoelmissa on Kankaanpään 1960-luvun keruutiedoissa mainittu, että Vihteljärvi on ollut käytössä järven nimenä, mutta järven rannalla olevasta kylästä on käytetty nimiä Vihteljärvi ja Vihtiläjärvi.”

Vuoden 1945 pitäjänkartassa sekä vuoden 1959 ja myöhemmissä peruskartoissa kylän nimi on asussa Vihteljärvi. Lisäksi vuoden 1959 kartassa Vihteljärvi on virallisen rekisterikylän nimenä. Vuoden 1937 topografikartassa kylän nimenä on ollut Vihtiläjärven kylä ja järven nimenä Vihtiläjärvi.

Vihteljärven kylän vanhoja asiakirja-asuja voidaan tutkia esim. SAY:sta (Suomen asutuksen yleisluettelo). SAY on aineistokokoelma, johon on kruunun tiliasiakirjoja lähteenä käyttäen kerätty tietoja pääasiassa Länsi-Suomen taloista ja niiden asukkaista. Vihteljärven osalta vanhin tieto SAY:ssa on vuodelta 1550, jolloin Vihteljärvellä on ollut kolme veroa maksavaa taloa.

Kylän nimiasut SAY:ssa:

1550	Wichtilänierffui (=Vihtilänjärvi)
1567	Victilänierffui
1587	Wichtiläjerffui
1622	Wichtiläjärfui
1635	Vihtiljärfui
1665	Wichteljerfui
1675	Wichtijerfui
1677	Wichtijärfui
1685	Wichtjärfui
1695	Wichteljärfui
1780	Vichtiljerfui
1790	Vihteljerfui
1800	Vihteljärfui

SAY:n ohella vanhoja nimiasuja voidaan tutkia seurakuntien rippikirjoista. Kankaanpään seurakunta kuului aikaisemmin Ikaalisten seurakuntaan, jonka vanhin rippikirja on vuodelta 1734. Kankaanpään vanhin rippikirja on 30 vuotta nuorempi.

Kylän nimiasut rippikirjoissa:

1734	Ikaalinen	Wichtiljärfui
1748	”	Wichtiläjärfui
1764	Kankaanpää	Wihtiljärvi
1793	”	Wihtiläjärfui
1799	”	Wihtiljärvi
1812	”	Wihtiljerwi
1845	”	Wihteljärwi
1852	”	Wihteljärvi

Ilmeisesti kylän nimen oikeinkirjoitus on tuottanut oletettavasti ruotsinkielisille kirjureille ja papeille suuria vaikeuksia, koska sanaa on kierrelty ja kaarreltu, mutta alkuperäisestä muodosta tämän lähdeaineiston perusteella ei voida olla eri mieltä. Se on selvästi Vihtiläjärvi.

Uusitalo kirjoittaa: ”Vihtiläjärvi on hyvin vanha nimi, se on viimeistään 1500-luvulta. Vihteljärvi-nimiasu näyttäisi syntyneen alkuosan loppuheiton kautta 1600-luvulla ja varmaankin sitten säilynyt, koska oli rekisterikylän nimenä. Vanhojen asiakirja-asujen perusteella voisi ajatella, että alkuaan nimi on ollut asussa Vihtilänjärvi. Vihti(ä)lä-nimen syntytausta jää kuitenkin vaille varmaa selitystä.” (Loppuheitolla tarkoitetaan, että Vihtiläjärvi-nimen alkuosasta painoton vokaali ä jätetään pois.)

Vaikka vanhoissa kruunun tiliasiakirjoissa ja seurakuntien historiakirjoissa nimi oli vaihtunut Vihtiläjärvestä Vihteljärveen jo aikoja sitten, kansan suussa Vihtiläjärvi pysyi kylän nimenä vielä pitkään.

Sanomalehti-ilmoitusten (ks. sivut 37 ja 46) perusteella voi päätellä, että Vihteljärvi-muodon käyttö alkoi yleistyä 1930-luvun puolenvälin jälkeen. Jonkin aikaa lehdissä käytettiin molempia nimiä, jopa samassa ilmoituksessa. Esimerkiksi v. 1933 Paikallissanomien Kankaanpään seurakuntatiedotteessa luki, että ompe-luseura Vihtiläjärven Polvessa ja juhlat Vihteljärven koulussa.

Lähteet:

Saulo Kepsu: verkkojulkaisu Satakunnan kylännimet

Helinä Uusitalo: sähköpostivastaus

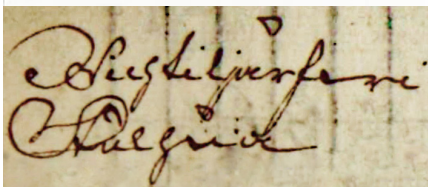

LEPPÄNEN, Arvo,

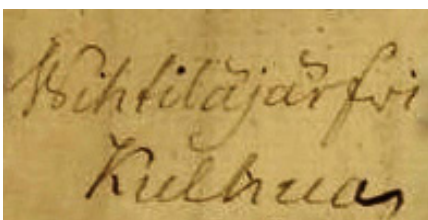
kauppias, Kankaanpää, Vihtiläjärvi. — Synt. 25. 5. -06 Kankaanpäässä; vanh.: kaupp. Ivar Leppänen ja Elsa o.s. Lepponiemi.

Käynyt kansakoulun. — Aikaisemmin harjoittanut jalkineiliikettä.

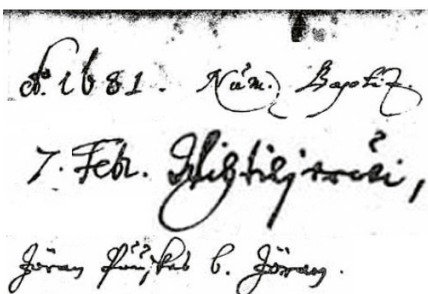
Isänsä kuoltua -35 ostanut isänsä liikkeen varaston, vuokrannut perikunnalta liiketalon ja avannut sekatavarakaupan Kankaanpään Vihtiläjärvellä -35. — Maakauppiaitten Oy:n osakas.

Vihtiläjärfwi. Ikaalisten srk:n vanhin rippikirja v. 1734-40 Kulhuan talon kohdalta.

Vihtiläjärfwi. Kankaanpään srk:n rippikirja v. 1793-98.

Vihtiläjärfwi. Ikaalisten srk:n kastekirja 7.2.1681. Tuolloin on kastettu Jöran Puuskan lapsi Jöran. (Kuvaa on muokattu, ei vastaa alkuperäisen kastekirjan sivua).

LEPPIMÄKI, Eino Verner,

(v:een -14 Leppänen), kauppias, pienvilj., Kankaanpää, Vihtiläjärvi. — Synt. 19. 6. -00 Kankaanpäässä; vanh.: suutari, torpp. Manasse Leppänen ja Marjaana Antintytär.

Käynyt kansakoulun ja suorittanut 3 kk. kauppakoulukurssin.

Harjoittanut suutarinliikettä kotitalossaan -19-35, jolloin perustanut nykyisen sekatavarakauppansa; omistaa kotitalonsa, jossa myös kauppa sijaitsee, v:sta -22. — Puhelin Oy:n, Maakauppiaitten Oy:n ja Vatajankosken Sähkö Oy:n osakas. — Harjoittaa maanviljelystä ja karjanhoitoa ja on vakuutusasiamies v:sta -24.

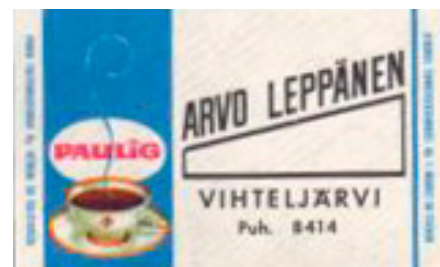
Kunnanvaltuuston jäsenenä -25-28 ja -33-36, kunnallislautak. jäsenenä -33-36 ja tilintarkastajana, kansakoulun johtok. jäsen; perustanut lukurenkaan -21, josta Vihtiläjärven piirikirjasto sai alkunsa. — Karjanjalostusyhdistys LSK:n jäsen v:sta -36.

Mieliharrastus: edistyspyrinnöt.

Arvo Leppänen ja Eino Leppimäki avasivat kumpikin sekatavarakaupan v. 1935 Vihtiläjärvellä (Suomen vähittäiskauppiat I, WSOY 1938).

Oikealla vanhoja tulitikkulaatikon etikettejä. Vihtiläjärvi-etiketit ovat todennäköisesti 1930-luvun loppupuolelta. Vihtiläjärvi-etikettien ikää on vaikeampi määrittää.

Ylimmän etiketin omistaa Terttu Huhtamaa, muut on kopioitu internetin myyntisivustoilta.

Illinoisin Leppaset

Teksti Arto Ojanen Kuvat Vicky Leppasen kotialbumi

Vicky Leppasen isoisoisä Vihtori Leppänen (Amerikassa Victor Leppanen) lähti siirtolaiseksi Amerikkaan v. 1911. Vaimo ja kaksi poikaa seurasivat pari vuotta myöhemmin. Perheen ainoa tytär ei lähtenyt mukaan, vaan jäi Leppimäkeen. Leppäsläisten sukukirjassa (sivut 42-45) on Matti Lepäntalon seikkaperäinen kuvaus Vihtorin matkasta

Amerikkaan ja elämästä siellä.

Amerikassa perhe asettui monen muun suomalaisen tapaan asumaan DeKalb-nimiseen pikkukaupunkiin joka sijaitsee Illinoisin osavaltiossa, nykyisin runsaan tunnin ajomatkan päässä Chicagosta länteen.

Vanhempi pojista, Tauno, ei kuitenkaan viihtynyt Amerikassa, vaan palasi 6-vuotiaana suomalaisen paluumuuttajan muka-

na Leppimäkeen.

Nuorempi pojista, William Fred (Suomessa Vilho Fredrik) avioitui Geneva Matherlyn kanssa. Heillä oli yksi poika: William Allan (Bill). Tämäkin perhe asui DeKalbissa.

Bill Leppanen vihittiin Dona Jo Lindströmin kanssa. Heille syntyi kaksi lasta: William Russel (Rusty) ja Vicky Lynn. Bill kuoli v. 2003. Dona Jo ja Rusty asuvat yhä DeKalbissa. Vicky lapsineen asuu Rock Falls -nimisessä kaupungissa noin 90 km DeKalbista länteen.

Kuvassa perhe juhlii Lauralein valmistumista yläasteelta keväällä 2023. Vasemmalta: William "Liam" Bemis, Vicky Leppanen, Lauralei Leppanen-Bemis ja Lilee Leppanen.

1. Victor Leppanen (Vihtori Leppänen) pso Hilja Maria Riihimäki	1887-1964 1884-1939
2. William Fred Leppanen (Vilho Fredrik Leppänen) pso Geneva Matherly	1911-1975 1922-2001
3. William Allan (Bill) Leppanen pso Dona Jo Lindström	1940-2003 1943
4. William Russel (Rusty) Leppanen Vicky Lynn Leppanen	1967 1973
5. Vickyn lapset:	
Lilee Catherine Leppanen	2002
William Thomas Leo (Liam) Bemis	2007
Lauralei Noelle Leppanen-Bemis	2009

Victor Leppasen jälkipolvet Amerikassa.

William Fred Leppanen.

William Fred ja Bill Leppanen.

Bill Leppanen sylissänsä ensimmäinen lapsenlapsensa, Lilee Leppanen.

Rusty ja Bill Leppanen.

18.4. – 2.5.2023

Kertomus yhden unelman toteutumisesta

Teksti Pirjo Ojanen

Kuvat Pirjo ja Arto Ojanen

Käveleminen on yksi rakkaimmista harrastuksista ja siksi varmaan olen jo vuosia haaveillut vaeltamisesta jollain Euroopan pyhiinvaellusreiteistä. Yhtenä ajatukse-
nani oli testata omaa kestävyyttä ja sopeutumista vaatimattomiin oloihin, mutta myös pitkä, meditatiivinen kävely kiinnosti.

Viime talvena aloin suunnitella Arton ja ystävämme Tuulan kanssa matkaa Espanjaan Pyhän Jaakobin tielle (esp. Camino de Santiago, Camino francés tai pelkkä Camino). Ajankohdaksi valitsimme huhtikuun, koska silloin ei olisi vielä liian kuuma vaelttaa ja ehkä vaeltajiaakin olisi keväällä vähemmän kuin myöhemmin kesällä.

Camino de Santiago alkaa Ranskan puolelta Saint-Jean-Pied-de-Portista ja päättyy Calician itsehallintoalueelle Santiago de Compostelaan. Koko reitin pituus on 769 km, mutta meidän tarkoituksenamme ei ollut vaelttaa koko reittiä, vaan noin 300 km eli runsas kolmannes reitistä.

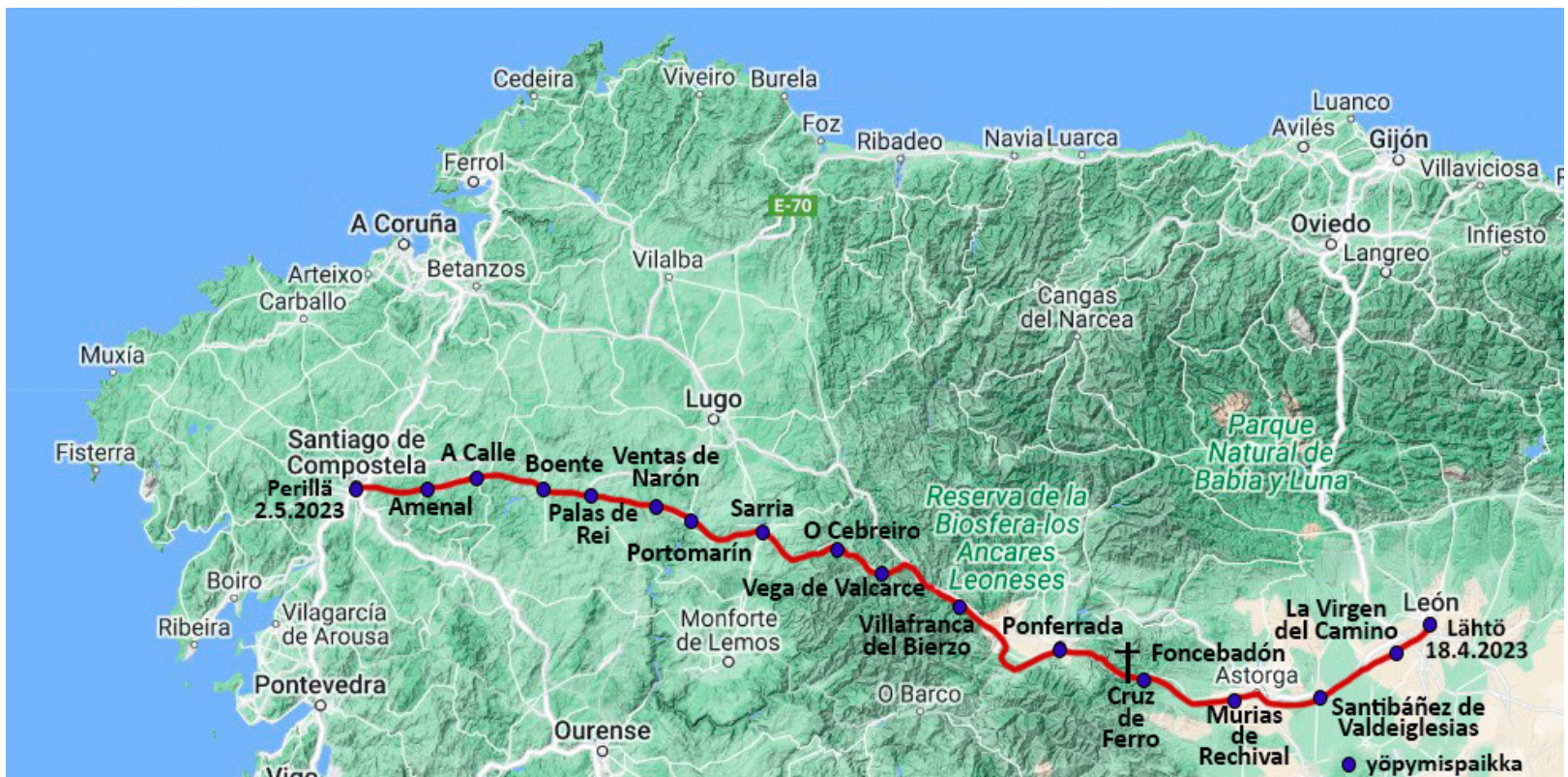
Cruz de Ferro (rautaristi). Pari kilometriä Foncebadónin jälkeen polun varrella on valtava kasa erilaisia ja -kokoisia kiviä. Kasan keskeltä nousee puupaalu, jonka päässä on rautainen risti. Kasan alkuperä on epävarma, mutta pyhiinvaeltajille on kehittynyt yleinen tapa tuoda tänne kivi (ns. huolikivi). Se pitää kantaa mukanaan kotoa ja se jätetään Cruz de Ferron juurelle. Kivi kuvastaa syntitaakkaa, joka heitetään kiven muodossa pois ("kivi putoaa sydämeltä").

Pyhiinvaelluspassi (credencial del peregrino). Passi on tärkeä, koska albergueihin voi majoittua vain näyttämällä pyhiinvaeltajapassin. Se on tärkeä myös perillä. Jos vaeltaja haluaa saada vaelluksen jälkeen diplomin (la compostela), hänen on kerättävä pyhiinvaelluspassiinsa viimeisen sadan kilometrin matkalla vähintään kaksi leimaa per päivä.

Pyhiinvaelluksella tarkoitetaan hengellistä tai uskonnollista matkaa johonkin tiettyyn pyhään paikkaan uskonnosta riippuen. Santiago de Compostelan katedraalissa sijaitseva Pyhän Jaakobin hauta on yksi tunnetuimmis-

ta ja suosituimmista kohteista. Pyhiinvaelluspappi Kalle Elonheimo sanoo kirjassa Pieni pyhiinvaellus: "Jotta vaellus olisi pyhiinvaellus, tulee siihen liittyä myös hengellinen osuus: rukoukselämä, Raamatun lukeminen

Camino de Santiagon osuus León – Santiago de Compostela on pituudeltaan hieman yli 300 km. Maasto vaihtelee aivan tasaisesta vuoriston jyrkkiin rinteisiin. Paikoin on vaikeakulkuista louhikkoa, joka varsinkin laskuissa on todella haastava. Alussa noin 50 km Astorgaan asti pysyteltiin vajaan 900 metrin korkeudessa, mutta sen jälkeen alkoi vähitellen nousta. Cruz de Ferron kohdalla (80 km) oli reitin korkein kohta (1515 m). Matkan puolivälissä on osuuden jyrkin nousu O Cebreirossa. Loppuosa oli laskuvoittoista, vaikkakin aina välillä sai puskea ihan tosissaan ylämäkeen.

ja jumalanpalvelukset”. Tänä päivänä osalle vaeltajista ehkä tärkeintä on matkanteko, tutustuminen kulttuuriin, tietty asketismi ja itsensä voittaminen. Jokainen pyhiinvaeltaja vaeltaa omissa ajatuksissaan ja omaan tahtiinsa.

Pyhiinvaelluksen voi suorittaa joko kävellen, pyöräillen tai ratsastaen. Valtaosa vaeltajista on liikkeellä kävellen, mikä on perinteisin tapa. Vielä tänä päivänäkin näkee pyhiinvaeltajia, jotka ovat liikkeellä paljain jaloin, kaapu ja sauva varusteinaan.

Jo ennen matkaa kannattaa hankkia omalle nimelle pyhiinvaelluspassi (credencial del peregrino). Suomessa sen voi tilata Jaakontien ystäviltä, mutta sen voi hankkia myös paikan päältä. Pyhiinvaelluspassi on edellytyksenä pääsyyn albergue-majoitukseen sekä edulliseen pyhiinvaeltajan päivälliseen ja aamiaiseen. Lisäksi pyhiinvaelluspassiin kerätään leimoja majapaikoista ja kahviloista, joilla sitten todistetaan, että on oikeasti vaeltanut diplomiin oikeuttavan matkan.

Kävelijöille ja ratsastajille se on reitin viimeiset 100 km (Sarriasta maaliin) ja pyöräilijöille vastaavasti 200 km. Virallisen todistuksen eli compostelan pyhiinvaelluksen suorittamisesta saa perillä pyhiinvaellustoimistosta.

Valitsimme vaelluksemme aloituskohdaksi León-nimisen kaupungin, joka sijaitsee Leónin maakunnassa Kastilia ja Leónin

Reitti on todella hyvin merkattu kuvan kaltaisilla pylväillä. Teiden risteyksissä vaeltajia ohjaavat tien pintaan ja talojen kulmiin maalatut keltaiset nuolet. Tästä lähti viimeinen 100 km.

itsehallintoalueella. Se on Santiago de Compostelasta sopivan etäisyyden päässä ja sinne pääsee Suomesta suhteellisen helposti. Ensin lensimme Madridiin, yövyimme siellä ja seuraavana aamuna jatkoimme junalla Leóniin, josta sitten aloitimme vaelluksemme kohti Caliciaa.

Rinkat ja reput selässä ja vaelluskengät jalassa lähdimme toiveikkaina matkaan. Painoa oli jokaisella 10-12 kg plus vesipullot. Tarkoituksenamme oli yöpyä pääosin vaatimattomissa yhteismajoituksissa (albergue), joita ylläpitävät seurakunnat, hyväntekeväisyysjärjestöt, luostarit tai yhdistykset. Yleensä albergueissa on isoja makuusaleja kerrossänkyineen. Yöpyminen niissä on edullista ja niistä saa yleensä edullisen, vaatimattoman, mutta riittävän päivällisen ja aamupalan. Ruokaa ei onneksi tarvinnut mukana kantaa, koska reitin varrella on kahviloita ja baareja niin paljon, että nälkää ei nähty. Tavallisia ruokakauppoja reitin varrella ei juurikaan ollut, paitsi isoimmissa asutuskeskuksissa.

Caliciassa on paljon kauniita ja rauhallisia polkuja. Vuosisatojen aikana vaeltajat ovat uurtaneet maastoon syvän uran.

Vesi on Pohjois-Espanjassa juomakelpoista ja pyhiinvaeltajille oli riittävästi paikkoja missä sai täyttää vesipullot. Ja vesi oli sitä paitsi ihan hyvää.

Ensimmäisen yön vietimme La Virgen de Camino -alberguesissa, josta vastasi erittäin ystävällinen nuoripari. Yöpyminen, vaatimaton päivällinen ja aamupala maksoivat 25 €/henkilö. Makuusali oli iso, kerrossängyt ja WC- ja peseytymistilat olivat ihan asialliset. Askelia tuli ensimmäisenä päivänä vähän vajaat 30 tuhatta ja se oli vasta alkua.

Kahden viikon aikana kävelimme joka päivä ilman vapaa-päiviä. Pisin päivämatka oli 31 km. Se oli melko rankka päivä ja iltapäivällä oli jo liian kuumaakin

kävelemiseen. Siitä syystä seuraavana päivänä lähdimmekin jo klo 6:15 pimeässä otsalampun valossa, jotta ehtisimme seuraavaan majapaikkaan ennen päivän kuuminta hetkeä. Jokainen käveli voimiansa mukaan ja taukoja pidimme melko usein. Välillä se oli vain juomatauko, välillä taas pysähdyimme syömään paikallisiin baareihin.

Edellisenä päivänä päätimme seuraavan päivän etapista. Päivämatkan pituus riippui paljolti siitä, missä olisi seuraava sopiva majapaikka. Loppumatkasta yövyimme hostelleissa, koska mielestämme yhteismajoituksissa oli öisin liian kuuma. Hostellit kannatti varata jo edellisenä päivänä. Onneksi meillä oli tulkki omasta

takaa, koska Arto puhuu hyvää espanjaa. Englannillakin siellä kyllä tulee toimeen, mutta paikallisille merkitsee paljon, kun joku porukasta puhuu espanjaa.

Opasteet toimivat matkan varrella hyvin. Pyhiinvaellusopasteissa ja kilometripylväissä caminon tunnuksena on simpukka. Niitä myytiin monessa paikassa matkamuuistoiksi ja suojaaviksi amuleteiksi. Myös meidän rinkkojamme koristivat simpukat.

Maasto vaihteli melkoisesti. Välillä kuljettiin isojen valtateiden viertä, välillä polkuja kivikoissa ja aluskasvillisuuden seassa. Oli ylä- ja alamäkiä ja alkumatkasta silmän kantamattoon tasankoa eli Mesetää.

Galician puolelle tultaessa maisema muuttui hyvin maatalousvoittoiseksi. Oli karjaa, viljelyksiä, viiniviljelyksiä ja suuria eukalyptusmetsiä. Vieläkin saan neniäni aamuhämärän eukalyptusmetsän tuoksun. Paikalliset ihmiset olivat pääsääntöisesti hyvin ystävällisiä ja iloisia. Toivottivat kulkijoille Buen camino (hyvää vaellusta).

Viimeisellä sadalla kilometrillä ennen Santiago de Compostelaa oli selvästi paljon enemmän vaeltajia kuin alkumatkasta. Moni oli aloittanut vaelluksensa Sarriasta, koska sieltä on Santiago de Compostelaan juuri sen verran matkaa, että compostelan myöntämiskriteerit täyttyvät.

Monenlaisia vaeltajia oli matkassa. Oli niitä (luulen että enemmistö), jotka kantoivat taakkansa itse. Sitten oli niitä, jotka laittoivat rinkat (joillakin jopa matkalaukut) kuljetukseen yöpymispaikasta toiseen. Reitillä nimittäin toimi rinkkojen yms. kuljetuspalvelu. Albergueissa oli mahdollista jättää rinka kuljettavaksi seuraavaan paikkaan ja jatkaa vain pienen päiväreppun kanssa. Näin matkan teko tuli heti paljon helpommaksi. Kuljetus maksoi vain 4-6 € riip-

puen kohteesta. Tuula ja minä jätimme kerran rinkat kuljetukseen, koska tiedossa oli rankka ylämäki. Tietysti päivä sujuikin siten huomattavasti helpommin. Mutta mielestämme vaellukseen kuitenkin kuuluu, että jokainen kantaa taakkansa itse.

Koko vaellus meiltä kolmelta sujui kyllä tosi hyvin. Fysiikka kesti hyvin, ei tullut rakkoja eikä hiertymiä. Meillä oli kaksi vaeltamisen kannalta ehkä tärkeintä asiaa kunnossa: selkään täydellisesti sopivat rinkat ja hyvin sisäänkävellyt kengät. Lisäksi hoidimme jalkojamme huolellisesti joka ilta. Aamulla ennen vaellusta laitoimme varpaiden väleihin lampaanvilla pehmikkeeksi ja päälle puhtaatsukat. Pyykkihuoltokin toimi reitillä hyvin. Osassa albegueista oli vaeltajien käytössä pesukoneet pientä maksua vastaan.

Näin jalkikäteän, kun matkaa

ajattelee, niin joitakin asioita tekisimme toisin. Makuupussit olisi voinut jättää kotiin, koska majapainoissa oli riittävästi huopia. Maastokengät ja suihkusandaalit olisivat pelkästään riittäneet. Lenkkarit olivat turhat. Samoin termospullot ja muutamat vaihtovaatteet. Näillä muutoksilla repun paino olisi pudonnut noin 8 kiloon. Tosin reppu ei missään vaiheessa tuntunut liian painavalta.

On kuulemma yleinen sanonta, että camino antaa vaeltajalleen sen, mitä hän tarvitsee. Näin minäkin voin sanoa.

Pyhiinvaelluksen suorittamisesta myönnetään virallinen todistus eli compostela, mikäli vaeltaja pystyy todistamaan kävelleensä vähintään viimeiset 100 km Santiago de Compostelaan. Todistus on kirjoitettu latinaksi. Kuvassa Brigidam Ojansen compostela.

Vaellussauvoista oli todella paljon apua sekä nousuissa että laskuissa. Laskut olivat paikoin hyvin vaikeakulkuisia jopa kuivalla säällä.

Maalissa katedraalin edustalla Santiago de Compostelassa. Hymyt olivat herkässä, kun reissu oli saatu onnellisesti päätökseen. Kuvassa vasemmalta Tuula, Arto ja Pirjo.

Leppäsläisten vanhoja sanomalehti-ilmoituksia

Teksti Arto Ojanen

Viime vuosisadan alkupuoliskolla kankaanpääläiset ilmoittelivat yleensä Satakunnan Kansassa (SK), jonkin verran myös v. 1925 aloittaneessa Paikallissanomissa (PS) ja v. 1939 aloittaneessa Kankaanpään Sanomissa (KS). Tälle aukeamalle olen koonnut joitakin esimerkkejä leppäsläisten ilmoituksista. Varsinkin Artturi Leppänen ilmoitteli paljon ja usein aika persoonallisella tavalla.

Omassa liikkeessäni valmistettuja
miesten, naisten ja poikain
LAPIKAS-SAAPPAITA
on aina varastossa.
Tilauksia otetaan myös vastaan. Puhelin on.
Näitä jalkineita myydään myös Mouhijärvellä
Uotsolan T. Niemellä.
IIVARI LEPPÄNEN, Kankaanpää, Vihtiläjärvi.

PS 19.3.1925

KUMITERIÄ
nahkavarrella varastossa. Kiinnitetään myöskin vanhoihin
varsiin.
Lasten kumisaappaita saatavana. Halvat hinnat!
Eino Leppänen,
Lavia, Niemenkylä.
Arvo Leppänen,
Kankaanpää, Vihtiläjärvi.

KS 5.3.1936

Huomautus.
Sitä tunnettua henkilöä, joka elok. 10
päivää vastaan yöllä, vei Vihtiläjärven
Torpan pihamaalta Diamant polkupyörän,
kehoitetaan samassa paikassa oikaisemaan
erehdyksensä, välttääkseen pahempia
seurauksia.
Kankaanpäässä 25 pv. elokuuta 1925
Iivari Leppänen.

PS 27.8.1925

**Myytävänä pienempi
määrä
apilaheiniä
Kankaanpäässä Vihtiläjärvellä.
IIVARI LEPPÄNEN.**

PS 10.3.1925

**RANTALAN KUKKAKAUPPA JA RUU-
MISARKKULIIKE - OMPELIMO.**
Laimi Rantala. Puh. 146.

KS 15.8.1946

Kauniit kukat
ja kukkalaitteet saatte meiltä jouluksi!
RANTALAN KUKKAKAUPPA.
Puhelin 146.

KS 20.12.1945

**Huoneitten ja maatilan
huutokauppa.**
Tämän kesäkuun 15 p:nä klo
10 ap. myydään Kankaanpään
Veneskosken kylässä Korpelan
tilan rakennukset, joko pois kor-
jattavaksi tai paikalleen jääden,
sekä n. 8 ha suuruinen maapals-
ta viljeltyä ja metsämaata, en-
sin vaihtoehtoisesti 3:ssa ja sen
jälkeen 1:ssä palstassa. Ehdot
lähemmin paikalla.
Iivari Ojanen.

PS 2.6.1927

LIIKKEENI SULJETTUNA
ensi lauantaina t.k. 13 päivänä.
Toivo Muta.
Vihtiläjärvi, puh. 16.

KS 2.8.1945

**KOULULAISILLE
POLKUPYÖRIÄ**
PETO, naisten mk 13.500:—
PETO, miesten mk 13.000:—
KAURIS, naisten mk 14.750:—
KAURIS, miesten mk 14.500:—
TUNTURI, naisten mk 18.900:—
TUNTURI, miesten mk 18.200:—
TUNTURI 24", tyttöjen mk 14.700:—
TUNTURI 24", poikien mk 14.700:—
KAURIS 26", tyttöjen mk 14.900:—
KAURIS 26", poikien mk 14.500:—
Naarmuuntuneita pyöriä halvalla vielä muitamia.
KANKAANPÄÄN POLKUPYÖRÄ- JA URHEILULIIKE
Velj. Leppänen, puh. 1415,
illalla 1152.

KS 1.9.1961

Ompelimo Laimi Rantala
(Ompelutyö tyylikäs ja huolellinen). Puh. K:pää 1146.

KS 5.3.1960

Huutokaupalla,
joka pidetään Kankaanpään Vihtiläjär-
ven Leppäsen talossa maanantaina lo-
kak. 21 p:nä klo 9, myydään kaikki I.
Leppäsen jälkeen jättämä irtain omai-
suus, josta mainittakoon: hyvä työhe-
vonen, 2 lehmää y.m. karjaa, peltö- ja
ajokaluja, pito- ja sänkyvaatteita, pu-
helinkone osakkeineen, huonekaluja
y.m. taloustavaraa. Lisäksi myydään
sekatavarakauppaan kuuluvaa tavaraa,
joka käsittää m.m. suuren määrän hy-
viä kankaita sekä runsaan valikoiman
muuta käypää kauppatavaraa. Huudot
kaikki maksetaan käteisellä. Samassa
paikassa vuokrataan hyvällä liikepai-
kalla sijaitseva liikehuoneisto, joka on
nyt juuri uudestaan rakennettu.
Kankaanpäässä 8/10 35.
PERIKUNTA.

PS 10.10.1935

**Myyn edelleen
KIDE-
SOKERIA**
Myös hyvää kahvia
26: — kg. alkaen.
Toivo Mäkelä
Vihtiläjärvi.

KS 10.11.1939

Löydetty
6. 8. 45 Kankaanpäässä maantieltä Ka-
levalakoru. Omistaja saa sen periä
tuntomerkit ilmoittamalla.
Laimi Rantala, puh. 146.
KS 2.8.1945

Omistajien sairauden takia vuokrataan Pohjois-Satakunnan keskusta-
sa, Kankaanpäässä parhaalla liikepaikalla oleva

1 lk. Hotelli ja Kahvilahuoneisto,

joka sisältää 2 kahvilahuonetta, ruokasalin, 8 matkustajahuonetta, auto-
huoltolan pakettitoimistoinen sekä keittiön varastohuoneineen ja lämpöi-
sen autotallin 4 vaunulle. Samalla myydään vuokraajalle kaikki hotel-
lin ja kahvilaan kuuluva irtaimisto sekä 1 lk. oikeudet. Lähemmin osott.:
Kankaanpää.
m4828

Artturi Leppänen.

SK 12.12.1934

Arv. matkustajat huom!

Kohteliaimmin ilmoitan, että olen ottanut

Hotelli Keskukseen Kankaanpäässä

jälleen itse hoidettavakseni ja pyydän tunnettuun kokemukseeni no-
jaten suositella hotellini matkustajahuoneita, ravintolaa ja kahvilaa.

5456

ARTTURI LEPPÄNEN.

SK 19.5.1937

Leppäsen Matkustajakoti, Kahvila ja Ruokala

Kankaanpään kirkonkylässä parhaalla liikepaikalla, jossa on laaja ja va-
kintunut käyttäjäpiiri, joko heti tai sop. mukaan. Lähemmin
12678

ARTTURI LEPPÄNEN, Kankaanpää puh. 26.

SK 27.10.1938

Leppänen ilmoittaa:

HEVOSENMISTAJAT, nyt olet'e tuoreilla rahan jäljillä,
sillä aloitamme oikean kireän loppukirin tukkien ja tukkipuiden ajosta
Kuninkaisten, Rajassalon, Vanhan-Hongan, Oukarin, Knuuttilan ja Rui-
nun metsistä.

Lähempiä tietoja saa työnjohtajilta ajopaikoilla sekä puh. 26 ja 138.

KS 22.3.1945

Leppänen ilmoittaa:

Kun tulet töihin, tule metsätyömieheksi.

Jos sinulla on hevonen, tule ajomieheksi ja kun saat
meiltä ensimmäisen tilin, niin silloin tulet rahamieheksi.

Lähemmin puh. 26.

KS 5.7.1945

Leppänen ilmoittaa:

Nyt ei tarvitse hevosen omistajan ruikuttaa

veroistaan, sillä meillä on vielä hyvää ansiota tukin telauksessa Raja-
salon, Kuninkaisten, Oukarin ja Vanhan-Hongan metsissä.

KS 5.4.1945

Leppänen ilmoittaa,

nyt passaa myydä metsää, vaikka pienikin erä. Siitä saa nyt
rahaa, varsinkin jos sen itse ajaa. Leppänen ostaa yhdestä
pölkystä ylöspäin hankintana.

HEVOSIA JA MIEHIA

otetaan metsätöihin ja maksetaan hyvin, vaikka keli olisi
huonokin. Lähemmin: A. LEPPÄNEN. Puh. 26.

KS 20.1.1944

LÖYDETTY

pienempi summa rahaa haudaus-
maan luota. Peräi saa ilmoituksen
maksamalla A. Leppänen, puh. 26.

KS 16.8.1945

Noin

700 m³ koipelia

annetaan autolla ajettavaksi Kan-
kaanpään asemalle. Läh.

Artturi Leppänen, Kankaanpää.
2822

SK 11.3.1939

Ilmoitan arvoisalle yleisölle, että olen avannut

Kenkä- ja Nahkakaupan

talossani Kankaanpään

torin syrjässä, josta myyn halpaan hintaan kaikenlaisia kenkä- ja nahka-
tavaroita kuten lasten lakeeri- ja värillisiä monen eri laatuista nyky-
ajan mallisia kenkiä sekä miesten, poikain, tyttöjen ja lasten kenkiä,
miesten, naisten ja poikain saappaita ja lapikkaita sekä pohja-, pieksu- ja
varsinahkoja y.m. nahka-alaan kuuluvia tavaroita. Käykää katsomassa.
Hinnat alle kilpailun.

Kankaanpää, 17. 9. —29.

9409

ARTTURI LEPPÄNEN.

SK 18.9.1929

Vuokrataan juuri valmistuvasta liiketalosta Kankaanpään kirkonky-
lässä

8 liikehuoneistoa,

jotka sopisivat: sekatarvakaupaksi, liha- ja leikkelekaupaksi (myös sopi-
va huoneisto makkaratehtaaksi), kenkäkaupaksi, kahvila-, ruokala- ja mat-
kustajakotihuon., johon kuuluu 14 huonetta y.m. kauppa- ja liikehuoneiksi.
Myös asuinhuoneistoja. — Talo sijaitsee Kankaanpään parhaalla liikepai-
kalla. Paikkakunta on suurin kasvavan maakunnan keskus, jota ympäröi
8 suurta pitäjää, joista asioidaan paljon Kankaanpäässä. — Liikennettä
lisää myös rakenteilla oleva Porin—Kankaanpään—Haapamäen rautatie.
Ehdosta y.m. saa sopia omistajan kanssa.

Kankaanpää 23. 12. —31.

10314

ARTTURI LEPPÄNEN.

SK 24.12.1931

54 asuttavaa huonetta käsittävä

LIIKETALO

tarpeellisine varasto-, kellari- y.m. ulkokuoneineen myydään kohtuushin-
taan, jos kauppa tässä kuussa päätetään. Talo sijaitsee hyvällä ja yhä
vilkastuvalla liikepaikalla Kankaanpään kirkonkylässä ja on siitä ollut
vuokratuloja vuosittain n. 100,000 mk. Taloon tulee painovesi. Kiinnelai-
naa ei ole.

Samoin myydään 3 huonetta ja keittiön sisältävä talo Kankaanpään kir-
konkylässä lähellä sahaa. Hinta 15,000 mk. — Ja vielä 87 aarin suurui-
nen tonttialue parhaalla liikepaikalla Kankaanpään kirkonkylässä. — Lä-
hempiä tietoja antaa omistaja

7290

ARTTURI LEPPÄNEN, Kankaanpää.

SK 11.9.1934

LIIKETALO

13 tulisijaa, Kankaanpään kirkonky-
lässä kauppatorin varrella. Kaikki
huoneet hyvässä kunnossa.

LIIKETALO Kankaanpään Niinisalon kylässä (Hotelli Salonharju),
kasarmialueen vieressä, sis. ensil. hotelli- ja ravintolahuoneet sekä 7 liike-
huoneistoa. Talo, joka on aivan uusi, myydään tai vuokrataan.

ASUNTOTALO Kankaanpään kirkonkylässä, sis. 3 huon. ja keittiön.
Ensiluokan **LIKE- JA ASUNTOTONTTEJA** Kankaanpään kirkonky-
lässä ja rautatieasemalla. Läh. tietoja omistajalta.

611

ARTTURI LEPPÄNEN, Kankaanpää, puh. 26.

SK 19.1.1938

Eilen tehdyllä kauppa-
kirjalla on Kankaanpään osuus-
kassa ostanut liikemies A. Seppäsel-
tä ja tämän vaimolta Veeralta näi-
den Kankaanpään kirkonkylässä to-
rin varrella omistaman liiketalon.
Talo on kaksikerroksinen ja kuuluu
siihen tilava ulkorakennus ja avara
tontti. Osuuskassa aikoo kunnostaa
talon ensiluokkaiseksi liiketaloksi.
Kauppahintaa ei ole ilmoitettu.

SK 21.1.1938

20.000 kpl.

hohkatiiliä.

Tarjoukset tehtävä osoitteella Art-
turi Leppänen, Kankaanpää. 13987

SK 23.11.1939

Henkilö- Autoa

vuokrataan lyhemmille ja pitem-
mille matkoille halpaan hintaan.

Arttur Leppänen.

/ Kankaanpää.

PS 28.5.1925

Halutaan ostaa

puhelin

Artturi Leppänen, puhelin 26.

Halutaan ostaa 5.000 kg.

heiniä

Artturi Leppänen, puhelin 26.

SK 26.11.1942

Reino Leppänen kertoi, että ”tällä paikalla olen syntynyt. Isoisä livari oli 1913 muuttanut perheensä kanssa vah-timestariksi Vihtiläljärven työväentaloon, jota kutsuttiin Torpaksi – samaa nimeä käytettiin useista muistakin työ-väentaloista varsinkin Etelä-Suomessa, mutta myös Porissa. Myöhemmin Luoma-Arvelan talon isäntä ei jatkanut tontin vuokrasopimusta Vihtiläljärven Työväenyhdistyksen kanssa, joten ison tanssisalin sisältänyt osa rakennuksesta purettiin ja uusi työväentalo rakennettiin 1927 runsaan kilometrin päähän keskustaan päin. Samana vuonna livari osti talon, ja sittemmin Arvela myi tontinkin hänelle. Livari uudisti rakennuksen perinpohjaisesti. Aikaisempi suuta-rintoimi vaihtui kaupanpitoon, jota varten taloon oli tehty tilat kauppaliikkeelle.

SKANNATTU SUKUKIRJASTA

Synnyin rakennuksen vasemmassa kulmakamarissa, johon oli ulkoa oma sisäänkäynti. Tällaisena talo säilyi vuosikymmeniä. Sitä kutsuttiin Leppäsen taloksi tai ”Vanhaksi Leppäseksi” varsinkin sen jälkeen, kun setäni Arvo (Leppänen) oli rakentanut oman kauppaliikkeen-sä viereen. Serkku Paula (o.s. Leppänen) puolisoineen remontoivat talon uuteen uskoon.

REINO LEPPÄNEN

Kuvassa vuodelta 2007 tätini Liisa Räikkönen (o.s. Lep-pänen) ja hänen sisarensa Ellin pojanpoika Daniel Kau-nisviita. 2010-luvulla talon yläkerrassa syttyi tulipalo, jonka jälkeen rakennus purettiin. Nykyään sen paikalla on vain tyhjä tontti.”

Tähän on tultu

Leppäsläisen ensimmäiset kymmenen numeroa

Teksti Arto Ojanen

Lähes kolme vuosikymmentä on vierähtänyt siitä, kun Leppäsläinen n:o 1 julkaistiin joulukuussa 1995. Ensimmäinen numero oli vielä melko vaatimaton: 26-sivuinen ja kokonaan mustavalkoinen sisältäen ensimmäisessä sukujuhlassa esitetyt puheenvuorot sekä kopion vieraskirjasta, jossa on sukujuhlaan osallistuneiden noin 200 henkilön nimet.

Tuolloin lehti vasta haki muotoaan, mutta vaatimattomasta alkupisteestä alkoi lehtitarina, joka on nyt edennyt kymmenenteen numeroonsa.

Kaksi ensimmäistä Leppäsläistä toteutettiin perinteisellä tavalla: tekstit ja kuvat vietiin Kankaanpään kirjapainoon, jossa lehti painettiin sen aikaisin menetelmin. Numerosta 3 lähtien siirryttiin käyttämään sivuntaitto-ohjelmaa, jolloin koko taittotyö pystyttiin tekemään itse. Valmis lehtitiedosto vietiin (nykyään lähetetään verkon kautta) turkulaiseen painotaloon, joka hoiti painotyön.

Lehden kooksi vakiintui vihko-taittoinen A4, mikä on toiminut hyvin. Näkyvin muutos lehden ulkoasussa on ollut värisivujen lisääntyminen pikkuhiljaa siten, että numerosta 7 lähtien koko lehti on painettu värillisenä. Syynä niukkaankin värin käyttöön ennen numeroa 7 oli väripainatuksen kalleus.

Lehden hinta on pyritty pitämään kohtuullisena. Numerosta 5 alkaen hinta on pysynyt 15 eurossa. Lehden myynnistä saadut tulot ovat sukuseuran ainoa tulolähde. Sukuseura nimittäin päätti jo alkuvaiheessa, että se ei kerää minkäänlaista jäsenmaksua. Lehden myyntituotoilla sukuseura on toistaiseksi pystynyt kuitaamaan kaikki juoksevat menonsa.

Sukujuhlat on järjestetty aina omakustannusperiaatteella, paitsi viime kesänä. Silloin sukuseuran

hallitus päätti ”sponsoroida” jokaisen juhlaan osallistujan ateriamaksua 10 eurolla.

Lehti on koko historiansa ajan toteutettu talkoovoimin. Kirjoittajat ovat olleet lähes poikkeuksetta leppäsläisiä, eikä kenellekään ole maksettu kirjoituspalkkiota. Tämänkertaiseen julkaisuun saimme kirjoituksia loppujen lopuksi suhteellisen vaivattomasti. Ja vielä ihan maksimimäärän, 60 sivua. Valitettavasti vaan pari mielenkiintoista juttuhanketta meni karille.

Sukulehti on ollut suvun jäsenten yhteinen hanke ja saavutus. Se on ollut tärkeä väline suvun historian tallentamisessa ja suvun yhteydenpidossa.

Kuten todettu, nyt on julkaistu 10 Leppäsläistä. Olemme pyrkineet täyttämään julkaisuillamme sukuseuran säännöissä määritellyn tehtävän kerätä ja arkistoida sukua koskevaa tietoutta, saattaa sitä jäsenten tietoon sekä harjoittaa sukuseuran tarkoituksellista edistävää julkaisu-toimintaa. Toivon, että olemme onnistuneet tehtävässämme.

Omalta osaltani tehtävä lehden taittajana ja kuvankäsittelijänä on ollut erittäin mieluinen ja mielenkiintoinen, sen myötä olen oppinut paljon uutta. Siitä huolimatta minun on nyt ilmoitettava, että tämä Leppäsläinen jää osaltani viimeiseksi. Joudun jättämään tehtävän kirjaimellisesti parempiin käsiin. Kenelle? Se ei ole vielä tiedossa, mutta toiveenani tietysti on, että joukostamme löytyisi joku joka jatkaisi työtäni ja siten mahdollistaisi osaltaan lehtitarinamme jatkumisen.

Lehden taittaminen ja kuvankäsittely ei mielestäni vaadi mitään ylivoimaisia taitoja, se täysin opeteltavissa. Innostusta ja halua oppia uutta, sitä kyllä tarvitaan. Tänä päivänä tekniikka menee hurjaa vauhtia eteenpäin. Tekoäly tekee tuloaan monelle alalle ja sen käyttö tulee jatkossa reippaasti lisääntymään. Varmasti sitä voidaan jatkossa hyödyntää lehtemme teossa.

Lopuksi, suuri kiitos kaikille kirjoittajille tai muulla tavoin lehtemme tekoon osallistuneille sekä tietysti lehtemme lukijoille. Kiitos.

Sukuseuran julkaisut

Leppäsläiset ja kirjat

- 1995 Leppäsläinen n:o 1
Loppuunmyyty
- 1997 Leppäsläiset Sukukirja
- 1998 Leppäsläinen n:o 2
- 2002 Leppäsläinen n:o 3
- 2005 Matti Lepäntalo:
Tarua ja totta Kankaanpäästä. Vihtiläjärven kauppia.
- 2005 Leppäsläinen n:o 4
- 2008 Matti Lepäntalo:
Tarinoita Kankaanpäästä II. Pitäjäkokki kertoo.
- 2008 Leppäsläinen n:o 5
Loppuunmyyty
- 2010 Leppäsläiset Sukuluettelo
- 2011 Leppäsläinen n:o 6
- 2014 Leppäsläinen n:o 7
- 2017 Leppäsläinen n:o 8
- 2020 Leppäsläinen n:o 9
- 2023 Leppäsläinen n:o 10

Postikortit

- 1995 Leppimäen torppa
- 1995 Arvo Leppäsen suutarin versta 30-luvulla Kankaanpäässä
- 1995 ”Puru”-Jaakkola, Pirttikylä, Jämsijärvi
- 1995 Marjaana Leppimäki
- 1995 Sukuseuran vaakuna

Pöytästandaari

Lehdet 1 ja 5 on loppuunmyyty. Kaikkia muita tuotteita on vielä varastossa. Joistakin lehdistä tosin on jäljellä enää muutama kappale. Tuotteet myydään hyvällä alennuksella uusinta Leppäsläistä lukuun ottamatta.

Tuotteita voi tilata osoitteesta: sukuseura@leppaslaiset.net

Muokattu Tarja Sennen joulukortin pohjalta.

Joulumuistot

Hyvää Joulua

ja Onnekasta

Uutta Vuotta

2024!

Terttu Huhtamaa

Leppäsläisten sukuseura ry:n pj.

Lämmin kiitos jokaiselle lehden tekoon
osallistuneelle.

Sana ihmeellinen: Jouluku on –
kulkee tuulen siivin yli maan
tuoden riemun, rauhan tullessaan.
Jokaisen niin hyvä, lämmin on.

Mieleen tuo se ajat lapsuuden,
jolloin isän, äidin vaaliessa,
kotilieden kirkkaan loimutessa
ensi joulut näki lapsen.

Kaikki on niin herttaista ja hyvää
nytkin vielä jälkeen vuosien;
palaa muisto juhlain menneiden
vuodattaen mieleen rauhaa syvää.

Jouluku haihtuu, vuodet rientää pois.
Jospa joulun pyhä rauha vain
säilyä vois aina aarteena,
sydämeni onnellinen ois.

Aino Komulainen

Manasse Leppimäen lähisuku

Teksti Arto Ojanen

Manasse Leppimäen isovanhemmat isän puolelta olivat *Matti Simonpoika Kangasniemi ja Maria Juhontytär o.s. Koipela*. Heille syntyi 7 lasta, joista nuorin poika Jaakko kuoli 10-vuotiaana.

Olen kerännyt seuraavaan luetteloon kaikki Matti ja Maria Kangasniemen jälkeläiset, jotka ovat syntyneet ennen vuotta 1923. Leppäsläisistä eli Manasse Leppimäen jälkeläisistä mukana on myös tuon aikarajan jälkeen syntyneitä, koska tiedot on julkaistu jo kahdessakin sukukirjassa. Tiedot perustuvat pääasiassa SSHY:n (Suomen sukuhistoriallinen yhdistys ry) digitaaliseen tietokantaan.

Sukunimen käyttö alkoi yleistyä Länsi-Suomessa vasta 1800-luvun loppupuolella. Vuodesta 1921 lähtien sukunimilaki määräsi jokaiselle sukunimen pakolliseksi. Kuntalaiset voivat valita sukunimensä itse, pappi sitten hyväksyi tai hylkäsi sen. Jos jostain syystä kuntalainen ei ilmoittanut mitään

sukunimeä, pappi valitsi nimen, johon oli kyllä valitusoikeus.

Ennen sukunimilakia yleinen tapa oli valita sukunimeksi talon tai torpan nimi. Kun esimerkiksi torppari muutti toiseen torppaan, hän vaihtoi usein sukunimensäkin torpan mukaiseksi.

Olen kirjannut luetteloon henkilön sukunimeksi sen talon tai torpan nimen, jonka kohdalle henkilö on kirjattu rippikirjaan. Koska luettelon tiedot perustuvat lähes poikkeuksetta tilanteeseen ennen sukunimilain voimaantuloa, on todennäköistä, että jotkut sukunimet ovat voineet vaihtua myöhemässä vaiheessa.

SSHY:n kuvatietokannassa seurakuntien digitointitilanne ei ole samalla tasolla, esimerkiksi Kankaanpään rippikirjojen viimeinen digitointivuosi tällä hetkellä on 1922, mutta Lavian vastaavat tiedot loppuvat jo vuoteen 1899.

Merkkien ja lyhenteiden selitykset:

* = syntynyt	Ko = Kokemäki
∞ = vihitty	La = Lavia
† = kuollut	Mo = Mouhijärvi
†† = kaatunut	Na = Nakkila
	No = Noormarkku
Es = Espoo	Pa = Parkano
He = Helsinki	Pai = Paimio
Hk = Hämeenkyrö	Pi = Pirkkala
Ho = Honkajoki	Pm = Pomarkku
Hä = Hämeenlinna	Po = Pori
Ik = Ikaalinen	Su = Suodenniemi
Jä = Jämijärvi	Tku = Turku
Ka = Kankaanpää	Tre = Tampere

Luettelon lukuohje yhden sukuhaaran sisällä:

- lapset on merkitty roomalaisin numeroin (I, II, III..)
- lastenlapset on merkitty isoin kirjaimin (A, B, C...)
- lastenlastenlapset on merkitty arabialaisin numeroin (1, 2, 3...)
- lastenlastenlastenlapset on merkitty pienillä kirjaimilla (a, b, c...)

Yhden haaran sisällä A, B, C... ovat keskenään serkkuja ja 1, 2, 3... pikkuserkkuja jne.

Eri haarojen välillä I, II, III... ovat keskenään serkkuja ja A, B, C... ovat pikkuserkkuja jne.

MATTI SIMONPOIKA KANGASNIEMI * $\frac{15}{12}$ 1787 Ka † $\frac{13}{12}$ 1855 Ka
Torppari, Kulhuan Kangasniemi, Vihteljärvi
∞ 1811 **Maria Juhontytär Koipela** * $\frac{15}{3}$ 1783 Ik † $\frac{5}{3}$ 1863 Ka

Lapset:

1. **Matti Kangasniemi** * $\frac{23}{6}$ 1811 Ka † $\frac{24}{10}$ 1882 Ka HAARA 1
2. **Juho Lepistö** * $\frac{12}{11}$ 1814 Ka † $\frac{13}{2}$ 1867 Ka HAARA 2
3. **Israel Kivistö** * $\frac{7}{1}$ 1817 Ka † $\frac{17}{4}$ 1893 La HAARA 3
4. **Jeremias Kaksoinen** * $\frac{5}{4}$ 1819 Ka † $\frac{27}{11}$ 1902 Ka HAARA 4
5. **Sakarias Höppölö** * $\frac{1}{2}$ 1821 Ka † $\frac{23}{5}$ 1868 Ka HAARA 5
6. **Anna Maija Köhköröluoma** * $\frac{14}{4}$ 1823 Ka † $\frac{26}{1}$ 1865 Jä HAARA 6
7. **Jaakko Kangasniemi** * $\frac{5}{4}$ 1826 Ka † $\frac{16}{11}$ 1836 Ka HAARA 7

HAARA 1

Matti Matinpoika Kangasniemi * $\frac{23}{6}$ 1811 Ka † $\frac{24}{10}$ 1882 Ka
Torppari, Kulhuan Kangasniemi, Vihteljärvi

∞ 1. 1837 Hedvig Antintytär * $\frac{11}{10}$ 1809 Hk † $\frac{25}{5}$ 1867 Ka
∞ 2. 1869 Kaisa Juhontytär * $\frac{28}{5}$ 1815 La † $\frac{7}{2}$ 1902 Ka

Lapset (1. puolison kanssa):

- I. Maija Kaisa Kangasniemi * $\frac{11}{12}$ 1837 Ka † $\frac{19}{7}$ 1891 Ik
∞ 1. 1860 Isak Efraim Ihanamäki * $\frac{21}{2}$ 1841 Ka † $\frac{13}{5}$ 1861 Ka
∞ 2. 1863 Juha Antinpoika Leppihalme * $\frac{9}{8}$ 1840 Ho
Torppari, Kuutin Leppihalme, Ikaalinen Vatula
Lapset:
A. Oskar Leppihalme * $\frac{28}{5}$ 1867 Ik † $\frac{8}{12}$ 1868 Ik

B. Aleksandra Leppihalme * $\frac{27}{9}$ 1870 Ik

C. Matilda Leppihalme * $\frac{23}{1}$ 1873 Ik
∞ 1895 Oskar Moisio * $\frac{26}{2}$ 1875 Ik

Lapset:

1. Frans Vihtori Moisio * $\frac{11}{8}$ 1896 Ik † $\frac{16}{4}$ 1897 Ik
2. Impi Maria Moisio * $\frac{23}{9}$ 1897 Ik
3. Lempi Moisio * $\frac{30}{3}$ 1899 Ik
4. Kaarle Oskari Moisio * $\frac{18}{1}$ 1901 Ik
5. Matias Anselm Moisio * $\frac{27}{10}$ 1902 Ik
6. Urho Fredrik Moisio * $\frac{18}{7}$ 1904 Ik
7. Lauri Filippus Moisio * $\frac{8}{3}$ 1907 Ik

II. **Anna Stiina Kangasniemi** * $\frac{5}{1}$ 1840 Ka † $\frac{10}{12}$ 1890 Ka
∞ 1861 Ananias Maja * $\frac{14}{4}$ 1838 Ka † $\frac{20}{8}$ 1913 Ka
Torppari, Luoman Maja, Vihteljärvi

Lapset:

A. Johanna Maja * $\frac{19}{9}$ 1861 Ka † $\frac{28}{7}$ 1862 Ka

B. Juho Vihtori Maja * $\frac{11}{4}$ 1863 Ka
∞ 1886 Josefiina Manassentytär * $\frac{5}{12}$ 1863 Ka
Torppari, Luoman Maja, Vihteljärvi

Lapset:

1. Hilja Maria Maja * $\frac{21}{10}$ 1887 Ka † $\frac{29}{10}$ 1891 Ka
2. Väinö Hjalmar Maja * $\frac{14}{2}$ 1890 Ka † $\frac{1}{5}$ 1890 Ka
3. Frans Oskar Maja * $\frac{12}{3}$ 1891 Ka † $\frac{11}{7}$ 1892 Ka
4. Kalle Antti Maja * $\frac{30}{7}$ 1893 Ka † $\frac{26}{10}$ 1953 Ka
∞ 1920 Fanni Lydia Mäkelä * $\frac{28}{3}$ 1900 Ka

- (ks. HAARA 2 $\rightarrow$ X $\rightarrow$ A $\rightarrow$ 2)
- Lapset:
- Matti Maja * $\frac{26}{9}$ 1920 Ka
 - Mauno Maja * $\frac{20}{9}$ 1921 Ka
5. Hilja Aleksandra Maja * $\frac{24}{7}$ 1894 Ka
 ∞ 1920 Juho Viljami Lindgrén * $\frac{22}{6}$ 1894 Ka
Lapset:
- Kalle Lindgrén * $\frac{26}{7}$ 1921 Ka $\dagger$ $\frac{28}{7}$ 1921 Ka
6. Oskar Arvi Maja * $\frac{27}{8}$ 1897 Ka
7. Hilda Aleksandra Maja * $\frac{13}{7}$ 1900 Ka
 ∞ 1922 Aarne Jalmari Viljanen * $\frac{20}{11}$ 1899 Po
8. Fanni Lyydia Maja * $\frac{12}{9}$ 1903 Ka $\dagger$ $\frac{18}{10}$ 1916 Ka
9. Tyyne Anelma Maja * $\frac{14}{9}$ 1906 Ka
10. Yrjö Stefanus Maja * $\frac{26}{12}$ 1908 Ka $\dagger$ $\frac{4}{9}$ 1912 Ka
- C. Frans Maja * $\frac{5}{6}$ 1865 Ka $\dagger$ $\frac{4}{8}$ 1868 Ka
- D. Aleksandra Maja * $\frac{25}{5}$ 1868 Ka $\dagger$ $\frac{10}{8}$ 1868 Ka
- E. Frans Peltomaa * $\frac{22}{5}$ 1869 Ka
 ∞ 1888 Serafia Polvi * $\frac{10}{4}$ 1868 Ka
Torppari, Polven Peltomaa, Vihteljärvi
Lapset:
- Johannes Peltomaa * $\frac{6}{9}$ 1888 Ka $\dagger$ $\frac{27}{11}$ 1947 Ka
 - Frans Oskar Peltomaa * $\frac{19}{12}$ 1890 Ka
 ∞ 1919 Fanni Maria Polvi * $\frac{22}{12}$ 1900 Ka
Lapset:
 - Kalle Armas Peltomaa * $\frac{4}{1}$ 1920 Ka
 - Saida Aliise Peltomaa * $\frac{25}{12}$ 1921 Ka
3. Arthur Peltomaa * $\frac{31}{10}$ 1893 Ka $\dagger$ $\frac{8}{9}$ 1896 Ka
4. Matti Peltomaa * $\frac{23}{5}$ 1896 Ka
 ∞ 1920 Fanni Lyydia Nygård * $\frac{3}{5}$ 1901 Ka
Lapset:
- Aarne Armas Peltomaa * $\frac{29}{4}$ 1921 Ka
5. Tuovi Peltomaa * $\frac{22}{4}$ 1898 Ka $\dagger$ $\frac{2}{8}$ 1920 Ka
6. Hilda Peltomaa * $\frac{7}{4}$ 1901 Ka
 ∞ Johannes Lähteenmäki * $\frac{27}{1}$ 1893 Ka
7. Fanni Peltomaa * $\frac{9}{12}$ 1903 Ka
8. Suoma Peltomaa * $\frac{27}{3}$ 1906 Ka
9. Hilma Lyydia Peltomaa * $\frac{5}{6}$ 1908 Ka
10. Aili Peltomaa * $\frac{18}{10}$ 1910 Ka
- F. Oskar Maja * $\frac{24}{4}$ 1871 Ka
- G. Serafia Maja * $\frac{3}{7}$ 1873 Ka $\dagger$ $\frac{16}{12}$ 1873 Ka
- H. Matti Maja * $\frac{27}{10}$ 1874 Ka
- I. Maria Maja * $\frac{29}{3}$ 1877 Ka $\dagger$ $\frac{30}{4}$ 1881 Ka
- J. Sven Salomon Maja * $\frac{11}{11}$ 1879 Ka
- III. Amanda Vilhelmiina Kangasniemi * $\frac{16}{4}$ 1841 Ka $\dagger$ $\frac{26}{5}$ 1914 Ka
 ∞ 1865 Mikko Anttila * $\frac{28}{9}$ 1838 Ka $\dagger$ $\frac{26}{12}$ 1921 Ka
Torppari, Rajakallion Anttila, Vihteljärvi
Lapset:
- Frans Mikko Anttila * $\frac{7}{8}$ 1865 Ka $\dagger$ $\frac{13}{9}$ 1865 Ka
 - Aleksandra Anttila * $\frac{14}{8}$ 1867 Amerikassa
Lapsi:
 - Iivari Vilfred Anttila * $\frac{21}{4}$ 1891 Ka
 ∞ 1922 Iida Sofia Saloniemi * $\frac{22}{4}$ 1892 Ka
Lapset:
 - Salme Margareta Anttila * $\frac{4}{8}$ 1922 Ka
- C. Frans Oskar Anttila * $\frac{24}{1}$ 1870 Ka $\dagger$ $\frac{18}{5}$ 1902 Ka
- D. Hilda Anttila * $\frac{16}{4}$ 1872 Ka $\dagger$ $\frac{7}{3}$ 1942 Ka
 ∞ 1863 Vihtori Kallio * $\frac{8}{11}$ 1867 Ka
Lapset:
- Hilja Maria Aleksandra Kallio * $\frac{29}{9}$ 1894 Ka
Amerikkaan $\frac{22}{9}$ 1910
 - Maikki Lyydi Kallio * $\frac{25}{1}$ 1896 Ka
 - Kalle Jalmari Kallio * $\frac{20}{2}$ 1898 Ka
 - Frans Oskari Kallio * $\frac{19}{3}$ 1900 Ka
 - Suoma Aliina Kallio * $\frac{15}{8}$ 1902 Ka
 - Anni Maria Kallio * $\frac{1}{1}$ 1905 Ka
 - Arvo Vihtori Kallio * $\frac{18}{1}$ 1906 Ka
 - Toivo Iivari Kallio * $\frac{27}{7}$ 1908 Ka
 - Lauri Nikolai Kallio * $\frac{18}{1}$ 1911 Ka
 - Eino Armas Kallio * $\frac{17}{6}$ 1916 Ka $\dagger$ $\frac{11}{9}$ 1919 Ka
- E. Olga Pauliina Anttila * $\frac{19}{9}$ 1874 Ka
 ∞ 1897 Viktor Söderlund * $\frac{20}{1}$ 1870 Ahlainen
Lapsi:
- Saima Maria Söderlund * $\frac{4}{8}$ 1898 Po
- F. Johannes Anttila * $\frac{9}{1}$ 1877 Ka
Amerikkaan $\frac{9}{2}$ 1901
- G. Maurits * $\frac{14}{3}$ 1879 Ka $\dagger$ $\frac{21}{2}$ 1881 Ka
- H. Wendla Maria Anttila * $\frac{28}{4}$ 1881 Ka
 ∞ 1904 Nestori Juhonpoika Kahila * $\frac{30}{8}$ 1880 Mo
Amerikkaan $\frac{7}{12}$ 1905

- Lapsi:
- Fanni Maria Kahila * $\frac{7}{12}$ 1904 Ka
 ∞ 1922 Frans Eemeli Sairio * $\frac{1}{12}$ 1897 Ka
- I. Hilma Lyydia Anttila * $\frac{17}{11}$ 1883 Ka, Amerikkaan $\frac{5}{9}$ 1907
- IV. Juho Konstantin Kangasniemi * $\frac{20}{5}$ 1844 Ka $\dagger$ $\frac{26}{11}$ 1847 Ka
- V. Matti Matinpoika Korpela * $\frac{29}{3}$ 1847 Ka $\dagger$ $\frac{30}{3}$ 1906 Ka
Torppari, Kulhuan Kangasniemi, Vihteljärvi
1904 muuttivat Veneskosken Korpelaan
 ∞ 1. 1868 Liisa Juhontytär * $\frac{25}{12}$ 1845 Ka $\dagger$ $\frac{23}{4}$ 1869 Ka
Lapset:
- Pauliina Kangasniemi * $\frac{3}{4}$ 1869 Ka
Torppari, Mattilan Mäkipää, Vihteljärvi
 ∞ 1892 Iisakki Vihtori Mäkipää * $\frac{5}{11}$ 1862 Ka
Lapset:
 - Iivari Mäkipää * $\frac{3}{7}$ 1893 Ka
 - Lempi Maria Mäkipää * $\frac{14}{7}$ 1895 Ka
 - Kalle Fredrik Mäkipää * $\frac{8}{9}$ 1897 Ka
 - Frans Oskari Mäkipää * $\frac{16}{9}$ 1899 Ka
 - Toivo Mäkipää * $\frac{13}{9}$ 1902 Ka
 - Suoma Mäkipää * $\frac{13}{7}$ 1905 Ka
 - Oskari Mäkipää * $\frac{4}{8}$ 1908 Ka
 - Martti Mäkipää * $\frac{17}{5}$ 1913 Ka
- ∞ 2. 1870 Katariina Iisakintytär * $\frac{1}{3}$ 1850 Ka $\dagger$ $\frac{20}{9}$ 1871 Ka
Lapset:
- Aleksandra Kangasniemi * $\frac{29}{8}$ 1870 Ka $\dagger$ $\frac{10}{11}$ 1870 Ka
 - Aleksandra Kangasniemi * $\frac{9}{9}$ 1871 Ka $\dagger$ $\frac{21}{9}$ 1871 Ka
- ∞ 3. 1872 Kreetta Liisa Matintytär * $\frac{10}{4}$ 1848 Ka
Lapset:
- Aleksandra Kangasniemi * $\frac{4}{3}$ 1873 Ka
Jämijärvi $\frac{23}{12}$ 1893 Ka
 ∞ 1893 Matti Sefanias Uusitalo * $\frac{15}{10}$ 1867 Jä
Talollinen, Tykköo, Jämijärvi
Lapset:
 - Selma Maria Uusitalo * $\frac{31}{1}$ 1895 Jä
 - Hilja Aleksandra Uusitalo * $\frac{13}{12}$ 1896 Jä
 - Lyyti Elviira Uusitalo * $\frac{23}{3}$ 1899 Jä
- E. Hilma Maria Kangasniemi * $\frac{28}{9}$ 1874 Ka
- F. Johanna Kangasniemi * $\frac{13}{9}$ 1876 Ka $\dagger$ $\frac{20}{7}$ 1900 Ka
- G. Juho Korpela * $\frac{17}{1}$ 18709 Ka $\dagger$ $\frac{10}{9}$ 1914 Ka
Talollinen, Mäkitalo, Veneskoski
 ∞ 1908 Hilma Josefina Mikkola * $\frac{3}{7}$ 1890 No
Lapset:
- Aino Betty Matilda Korpela * $\frac{27}{9}$ 1909 Ka
 - Uuno Johannes Korpela * $\frac{20}{8}$ 1911 Ka
- H. Hilda Korpela * $\frac{13}{12}$ 1880 Ka
 ∞ 1908 Juho Oskari Svensberg * $\frac{10}{9}$ 1863 No
Talollinen, Finby, Noormarkku
- I. Matti Matinpoika Korpela * $\frac{12}{1}$ 1883 Ka
 ∞ 1911 Aliina Aleksandra Alakuusijoki * $\frac{18}{10}$ 1885 Jä
Lapsi:
- Viljo Valtteri Korpela * $\frac{13}{11}$ 1911 Jä
- J. Frans Hjalmar Kangasniemi * $\frac{4}{6}$ 1885 Ka
- K. Iivari Korpela * $\frac{24}{6}$ 1887 Ka
Talollinen, Korpela, Veneskoski
 ∞ 1914 Sanna Auroora Mikkola * $\frac{16}{2}$ 1892 Siikainen
myivät Korpelan talon v. 1927 Iivari Ojaselle
Lapsi:
- Tyyne Helena Korpela * $\frac{1}{7}$ 1921 Ka
- L. Lempi Lyytia Kangasniemi * $\frac{28}{2}$ 1890 Ka $\dagger$ $\frac{4}{3}$ 1890 Ka
- VI. Juho Konstantin Hyrymäki * $\frac{9}{5}$ 1849 Ka
Torppari, Vihu, Jämijärvi
 ∞ 1870 Serafia Matintytär * $\frac{30}{11}$ 1845 Jä
Lapset:
- Nestori Hyrymäki * $\frac{7}{3}$ 1871 Jä
 ∞ 1896 Pauliina Vihtorintytär * $\frac{23}{10}$ 1875 Ka
Lapset:
 - Tyyne Maria Hyrymäki * $\frac{15}{12}$ 1897 Jä
- B. Aleksandra Hyrymäki * $\frac{28}{3}$ 1874 Jä
 ∞ 1898 Vihtori Iisakki Lahtinen * $\frac{8}{7}$ 1866 Jä
Torppari, Peijari, Jämijärvi
Lapset:
- Anni Maria Lahtinen * $\frac{14}{10}$ 1899 Jä
- C. Juho Oskari Hyrymäki * $\frac{26}{9}$ 1876 Jä $\dagger$ $\frac{24}{11}$ 1880 Jä
- D. Sven Salomon Hyrymäki * $\frac{2}{4}$ 1879 Jä
- E. Hilda Maria Hyrymäki * $\frac{16}{5}$ 1880 Jä
- F. Vilhelmiina Hyrymäki * $\frac{3}{1}$ 1883 Jä
- G. Juho Frans Hyrymäki * $\frac{17}{8}$ 1886 Jä
- H. Oskari Hyrymäki * $\frac{28}{8}$ 1888 Jä

VII. Ananias Kujala * $\frac{3}{5}$ 1851 Ka
 Torppari, Vanhanarvi, Kankaanpää
 ∞ 1876 Iida Pauliina Kallentytär * $\frac{21}{9}$ 1857 Ka
 Koko perhe muutti $\frac{7}{7}$ 1904 Lappfjärdiin
 Lapset:
 A. Frans Oskari Rajala * $\frac{21}{12}$ 1876 Ka
 Kruununtorppari, Rajala, Vihteljärvi
 ∞ 1899 Hilma * $\frac{31}{1}$ 1877 Ka
 Muuttivat 1905 Lappfjärdiin
 B. Juho Kujala * $\frac{13}{12}$ 1878 Ka
 C. Olga Sofia Kujala * $\frac{6}{2}$ 1881 Ka
 D. Hilma Maria Kujala * $\frac{9}{2}$ 1883 Ka
 E. Aleksandra Kujala * $\frac{4}{4}$ 1885 Ka
 F. Elfiina Kujala * $\frac{29}{8}$ 1887 Ka
 G. Sapiina Kujala * $\frac{22}{10}$ 1889 Ka $\dagger$ $\frac{20}{5}$ 1890 Ka
 H. Iivari Kujala * $\frac{7}{8}$ 1891 Ka
 I. Lempi Lyidia Kujala * $\frac{16}{12}$ 1894 Ka $\dagger$ $\frac{20}{1}$ 1897 Ka
 J. Hilda Kujala * $\frac{27}{8}$ 1897 Ka
 K. Fanny Ilona Kujala * $\frac{13}{11}$ 1900 Ka

HAARA 2

Juho Matinpoika Lepistö * $\frac{12}{11}$ 1814 Ka $\dagger$ $\frac{13}{2}$ 1867 Ka
 (Kankaanpään srk:n rippikirjoissa Juhon syntymääjäksi on merkitty pel-
 kästään 1815, mikä tieto on myös leppäsläisten sukukirjoissa. Myöhemmin
 kastekirjasta löytyi yllä oleva tarkka syntymätieto.)
 ∞ 1836 Maria Juhontytär * $\frac{20}{8}$ 1817 Ka $\dagger$ $\frac{15}{4}$ 1867 Ka

Lapset:

- I. Matti Juhonpoika Lepistö * $\frac{2}{7}$ 1836 Ka $\dagger$ $\frac{15}{12}$ 1868 Ka
 ∞ 1860 Kaisa Tuomontytär * $\frac{18}{9}$ 1836 Ka
 Lapset:
 A. Johan Viktor Matinpoika Lepistö * $\frac{22}{2}$ 1861 Ka $\dagger$ $\frac{27}{5}$ 1862 Ka
 B. Mariana Matintytär Lepistö * $\frac{11}{4}$ 1863 $\dagger$ $\frac{3}{11}$ 1945 Ka
 ∞ 1884 Juho Viktor Lähteenmäki * $\frac{4}{8}$ 1865 $\dagger$ $\frac{11}{2}$ 1929 Ka
 Lapset:
 1. Syyra Estella Lähteenmäki * $\frac{20}{3}$ 1885 Ka
 ∞ 1909 Huugo Ristilä * $\frac{29}{9}$ 1885 Ka
 Lapset:
 a. Vilho Viljami Ristilä * $\frac{28}{8}$ 1910 Ka
 b. Matti Olavi Ristilä * $\frac{24}{9}$ 1914 Ka
 c. Vieno Ilmari Ristilä * $\frac{18}{7}$ 1916 La
 2. Oskari Lähteenmäki * $\frac{15}{3}$ 1887 Ka $\dagger$ $\frac{27}{2}$ 1957 Su
 ∞ 1910 Ida Severiina Piittala * $\frac{9}{11}$ 1885 Ik $\dagger$ $\frac{11}{7}$ 1961 Su
 Lapset:
 a. Raakel Lähteenmäki * $\frac{16}{12}$ 1911 Ka
 b. Eeva Lähteenmäki * $\frac{5}{9}$ 1913 Ka $\dagger$ $\frac{26}{12}$ 1913
 c. Aino Ester Lähteenmäki * $\frac{31}{8}$ 1914 Ka
 d. Anna Lähteenmäki * $\frac{24}{3}$ 1917 Ka
 e. Bertta Lähteenmäki * $\frac{17}{12}$ 1921 Ka
 3. Iisakki Viljami Lähteenmäki * $\frac{10}{10}$ 1890 Ka $\dagger$ $\frac{12}{8}$ 1949 Ka
 ∞ 1912 Hilja Maria Suutari * $\frac{21}{1}$ 1893 Jä $\dagger$ $\frac{9}{6}$ 1959 Ka
 Lapset:
 a. Yrjö Valdemar Lähteenmäki * $\frac{1}{1}$ 1913 Ka $\dagger$ $\frac{14}{2}$ 1945 Ka
 b. Vilho Armas Lähteenmäki * $\frac{17}{10}$ 1914 Ka $\dagger$ $\frac{10}{2}$ 1940 Ka
 ∞ 1939 Anni Esteri Lindfors * $\frac{15}{3}$ 1918 Ka
 c. Eino Lähteenmäki * $\frac{5}{10}$ 1917 Ka $\dagger$ $\frac{14}{10}$ 1944 Ka
 ∞ 1944 Laina Maria Piittala * $\frac{29}{1}$ 1925 Ka
 d. Kerttu Kyllikki Lähteenmäki * $\frac{29}{11}$ 1921 Ka
 ∞ Kauko Kalervo Hiiri * Hiitola
 e. Aili Annikki Lähteenmäki * $\frac{23}{11}$ 1924 Ka
 ∞ Veikko Johannes Piittala * $\frac{15}{7}$ 1922 Ka $\dagger$ $\frac{17}{12}$ 1953 Ka
 4. Yrjö Lähteenmäki * $\frac{7}{4}$ 1895 Ka
- C. Amalia Lepistö * $\frac{19}{12}$ 1865 Ka $\dagger$ $\frac{18}{12}$ 1955 Ka
 ∞ Manasse Juhonpoika Lepistö * $\frac{23}{12}$ 1857 Jä $\dagger$ $\frac{25}{11}$ 1935 Ka
 Lapset:
 1. Hjalmar Lepistö * $\frac{11}{3}$ 1890 Ka $\dagger$ $\frac{24}{7}$ 1891 Ka
 2. Huugo Manasse Lepistö * $\frac{29}{7}$ 1892 Ka $\dagger$ $\frac{18}{12}$ 1897 Ka
 3. Yrjö Lepistö * $\frac{27}{9}$ 1894 * $\frac{3}{11}$ 1918 Ka
 4. Hilma Maria Lepistö * $\frac{30}{8}$ 1896 Ka $\dagger$ $\frac{28}{7}$ 1898 Ka
 5. Hilda Maria Lepistö * $\frac{9}{10}$ 1899 Ka
 6. Fanni Sirilla Lepistö * $\frac{28}{4}$ 1902 Ka
 ∞ 1923 Yrjö Antton Ramstadius * $\frac{12}{9}$ 1903 No
 $\dagger$ $\frac{23}{3}$ 1964 No
 7. Martti Nikolai Lepistö * $\frac{4}{9}$ 1904 Ka
 ∞ Aino Aleksandra Sill * $\frac{9}{5}$ 1911 Ka
 8. Tuovi Amalia Lepistö * $\frac{20}{9}$ 1906 Ka
 ∞ Artturi Nikodemus Nieminen Porista
 9. Kalle Lepistö * $\frac{15}{9}$ 1909 Ka
 ∞ Sylvi Aleksandra Vainionpää * $\frac{12}{9}$ 1909 Ka $\dagger$ $\frac{25}{10}$ 1955

II. Iisak Lepistö * $\frac{15}{9}$ 1837 Ka $\dagger$ nuorena

III. Juho Juhonpoika Salomäki (v:een 1869 Naskali) * $\frac{9}{9}$ 1838 Ka
 $\dagger$ $\frac{2}{9}$ 1892 Ka

∞ 1. 1861 Maja Stina Mikontytär * $\frac{1}{7}$ 1834 Ka $\dagger$ $\frac{6}{4}$ 1868 Ka
 Lapset:

A. Amalia Naskali * $\frac{21}{6}$ 1862 Ka $\dagger$ $\frac{4}{4}$ 1868 Ka
 B. Jäfeth Naskali * $\frac{12}{4}$ 1864 Ka $\dagger$ $\frac{2}{4}$ 1868 Ka
 C. Robert Naskali * $\frac{22}{3}$ 1867 Ka $\dagger$ $\frac{4}{10}$ 1868 Ka
 ∞ 2. 1869 Karoliina Iisakintytär * $\frac{14}{9}$ 1849 Ka $\dagger$ $\frac{2}{2}$ 1935 Ka
 Lapset:

D. Selma Salomäki * $\frac{13}{9}$ 1869 Ka $\dagger$ $\frac{13}{9}$ 1948 Ka
 ∞ 1890 Iisak Efraim Kalliomäki * $\frac{11}{4}$ 1869 Ka $\dagger$ $\frac{25}{12}$ 1940 Ka
 Lapset:

1. Frans Oskar Kalliomäki * $\frac{15}{12}$ 1890 Ka $\dagger$ $\frac{4}{6}$ 1891 Ka
 2. Emma Maria Kalliomäki * $\frac{13}{6}$ 1894 Ka $\dagger$ $\frac{22}{9}$ 1925 Ka
 ∞ 1917 Väinö Jaakko Riihimäki * $\frac{28}{12}$ 1895 Ka
 Lapset:

a. Voitto Julius Riihimäki * $\frac{27}{1}$ 1918 Ka $\dagger$ $\frac{3}{9}$ 1950 Tku
 ∞ 1941 Sigrid Helena Lillberg * $\frac{10}{8}$ 1914 Sauvo
 b. Liisa Maria Riihimäki * $\frac{25}{3}$ 1920 Ka $\dagger$ $\frac{17}{6}$ 1921 Ka

c. Antero Riihimäki * $\frac{15}{12}$ 1921 Ka
 ∞ 1946 Sirkka Anna-Liisa Mikkonen * $\frac{2}{2}$ 1922 He
 d. Sakari Riihimäki * $\frac{10}{6}$ 1923 Ka
 ∞ 1948 Aune Helena Saari * $\frac{4}{4}$ 1922 Lo

3. Hilma Maria Kalliomäki * $\frac{13}{6}$ 1896 Ka
 4. Kaarle Artturi Kalliomäki * $\frac{4}{7}$ 1898 Ka $\dagger$ $\frac{29}{1}$ 1940 Tre
 ∞ 1925 Saima Amanda Pihlman * $\frac{9}{8}$ 1890 La

5. Juho Nestori Kalliomäki * $\frac{3}{9}$ 1900 Ka $\dagger$ $\frac{8}{12}$ 1928 Ka
 6. Hilda Esteri Kalliomäki * $\frac{2}{10}$ 1902 Ka $\dagger$ $\frac{16}{9}$ 1931 Ka
 ∞ Sulo Augusti Löytökorpi * $\frac{28}{12}$ 1900 Ka

7. Olga Maria Kalliomäki * $\frac{22}{9}$ 1904 Ka
 ∞ 1926 Eino Artturi Leppänen * $\frac{19}{9}$ 1903 Ka
 (Ks. HAARA 2 $\rightarrow$ X $\rightarrow$ C $\rightarrow$ 1)

8. Tyyne Aleksandra Kalliomäki * $\frac{15}{9}$ 1906 Ka
 9. Jaakko Nikolai Kalliomäki * $\frac{24}{10}$ 1908 Ka $\dagger$ $\frac{26}{3}$ 1909 Ka
 10. Martti Aleksei Kalliomäki * $\frac{4}{6}$ 1910 Ka

11. Aino Lyidia Kalliomäki * $\frac{28}{4}$ 1912 Ka $\dagger$ $\frac{23}{10}$ 1912 Ka
 E. Aleksandra Salomäki * $\frac{11}{2}$ 1872 Ka $\dagger$ $\frac{19}{7}$ 1936 Ka

∞ 1895 Jaakko Kangasniemi * $\frac{16}{11}$ 1866 Pm $\dagger$ $\frac{24}{4}$ 1937 Ka
 Lapset:

1. Hilma Maria Kangasniemi * $\frac{4}{6}$ 1896 Ka $\dagger$ $\frac{9}{7}$ 1942 Ka
 ∞ 1933 Iisak Eemil Hautamäki * $\frac{25}{6}$ 1884 Ka
 Lapset:

a. Agda Esteri Kangasniemi * $\frac{1}{4}$ 1921 Ka $\dagger$ $\frac{13}{2}$ 1924 Ka
 b. Elis Kangasniemi * $\frac{14}{6}$ 1926 Ka
 ∞ Lempi Delila Huhtala * $\frac{18}{9}$ 1922 Ka

2. Kaarle (Kalle) Fredrik Kangasniemi * $\frac{20}{11}$ 1897 Ka $\dagger$ $\frac{22}{4}$ 1948 Ka
 ∞ 1925 Liisa Eveliina Jokiahho * $\frac{13}{4}$ 1896 Kuortane

3. Frans Kangasniemi * $\frac{24}{3}$ 1900 Ka $\dagger$ $\frac{21}{11}$ 1904 Ka
 4. Juho Jalmari Kangasniemi * $\frac{4}{6}$ 1902 Ka

5. Matti Arttur Kangasniemi * $\frac{6}{9}$ 1904 Ka
 ∞ 1930 Elma Matilda Kulmala * $\frac{9}{1}$ 1908 Jä

6. Jaakko Viljami Kangasniemi * $\frac{9}{2}$ 1909 Ka $\dagger$ $\frac{20}{1}$ 1936 Ka
 7. Uuno Olavi Kangasniemi * $\frac{10}{2}$ 1912 Ka
 ∞ 1950 Anna Elisabeth Formunen * $\frac{16}{7}$ 1911 Eurajoki

8. Eero Erland Kangasniemi * $\frac{18}{4}$ 1913 Ka $\dagger$ $\frac{29}{5}$ 1944 Ka
 9. Tyyne Anelma Kangasniemi * $\frac{15}{4}$ 1916 Ka $\dagger$ $\frac{9}{5}$ 1917 Ka

F. Hilda Salomäki * $\frac{8}{8}$ 1874 Ka $\dagger$ $\frac{30}{10}$ 1875 Ka
 G. Frans Oskar Salomäki * $\frac{11}{8}$ 1876 Ka $\dagger$ $\frac{8}{10}$ 1880 Ka

H. Manasse Salomäki * $\frac{12}{12}$ 1879 Ka $\dagger$ $\frac{15}{7}$ 1907 Ka
 ∞ 1902 Olga Maria Sillanpää $\dagger$ $\frac{4}{5}$ 1880 Ka $\dagger$ $\frac{27}{7}$ 1951 Ka
 Lapset:

1. Fanny Maria Salomäki * $\frac{8}{6}$ 1902 Ka $\dagger$ $\frac{16}{10}$ 1943 New York
 2. Kalle Fredrik Salomäki * $\frac{9}{12}$ 1903 Ka

3. Manasse Viljam Salomäki * $\frac{13}{2}$ 1906 $\dagger$ $\frac{30}{7}$ 1944
 I. Hilda Salomäki * $\frac{26}{11}$ 1882 Ka

J. Emma Karoliina Salomäki * $\frac{13}{10}$ 1885 Ka $\dagger$ $\frac{6}{12}$ 1924 Ka
 ∞ 1904 Edvartti Leppihalme * $\frac{27}{7}$ 1878 Ka $\dagger$ $\frac{14}{11}$ 1941 Ka
 Lapset:

1. Helmi Maria Leppihalme * $\frac{16}{2}$ 1905 Ka $\dagger$ $\frac{13}{12}$ 1978 Eurajoki
 ∞ Virtanen

2. Kalle Eemil Leppihalme * $\frac{14}{12}$ 1906 Ka
 3. Katri Esteri Leppihalme * $\frac{9}{5}$ 1909 Ka $\dagger$ $\frac{3}{10}$ 1992 Ka

4. Väinö Jarl Leppihalme * $\frac{24}{1}$ 1912 Ka $\dagger$ $\frac{14}{12}$ 1976 Ka
 5. Aini Marjatta Leppihalme * $\frac{24}{1}$ 1912 Ka $\dagger$ $\frac{12}{8}$ 1919 Ka

6. Saima Maria Leppihalme * $\frac{20}{7}$ 1914 Ka
 7. Anna Maria Leppihalme * $\frac{26}{2}$ 1917 Ka $\dagger$ $\frac{12}{8}$ 1919 Ka

8. Anni Kyllikki Leppihalme * $\frac{7}{12}$ 1919 Ka

9. Alli Marjatta Leppihalme * $\frac{6}{5}$ 1922 Ka
K. Frans Salomäki * $\frac{24}{9}$ 1888 Ka
L. Matilda Josefina Salomäki * $\frac{29}{2}$ 1892 Ka † $\frac{19}{10}$ 1893 Ka
- IV. Iisak Lepistö * $\frac{18}{12}$ 1840 Ka † $\frac{2}{9}$ 1851 Ka
- V. Albertina Mäenpää * $\frac{9}{3}$ 1843 Ka † $\frac{31}{5}$ 1911 Ka
∞ 1869 Malakias Juhanpoika Mäenpää * $\frac{20}{8}$ 1841 Ka
Lapset:
A. Selma Mäenpää * $\frac{14}{7}$ 1870 Ka
∞ 1895 Viktor Penkki * $\frac{20}{10}$ 1869 Jä
Lapset:
B. Aleksandra Mäenpää * $\frac{28}{3}$ 1874 Ka † $\frac{21}{4}$ 1882 Ka
C. Maria Mäenpää * $\frac{16}{9}$ 1877 † $\frac{7}{8}$ 1932 Su
∞ 1900 Taavetti Malakias Koivula * $\frac{29}{7}$ 1875 La † $\frac{29}{9}$ 1931 Su
Lapset:
1. Ksenia Matilda Koivula * $\frac{14}{3}$ 1903 Su † $\frac{25}{9}$ 1903 Su
2. Arvo Taavetti Koivula * $\frac{1}{8}$ 1904 Su
∞ Laila Justiina Jokinen * $\frac{3}{9}$ 1905 Pr
3. Elle Elviira Koivula * $\frac{4}{7}$ 1906 Su
∞ 1932 Toivo Ilmari Hanhioja * $\frac{16}{1}$ 1909 Su † $\frac{26}{3}$ 1933 Su
4. Lempi Sanelma Koivula * $\frac{9}{11}$ 1909 Su
5. Viljo Matias Koivula * $\frac{1}{2}$ 1912 Su
6. Laina Aleksandra Koivula * $\frac{6}{6}$ 1914 Su
7. Eeva Sofia Koivula * $\frac{15}{6}$ 1916 Su
8. Taimi Hilda Maria Koivula * $\frac{14}{11}$ 1918 Su
D. Oskar Mäenpää * $\frac{5}{1}$ 1881 Ka † $\frac{1}{2}$ 1959
∞ 1900 Iida Sofia Holma * $\frac{15}{1}$ 1878 Ka † $\frac{13}{9}$ 1953 Ka
Lapset:
1. Viljo Aatos Artturi Mäenpää * $\frac{4}{12}$ 1902 Ka
∞ Fanni Maria Saari * $\frac{19}{8}$ 1906 Ka
2. Kaarle Aarno Mäenpää * $\frac{2}{8}$ 1905 Ka
∞ Sulo Anelma Lautaluoma * $\frac{18}{4}$ 1915 Jä
3. Eino Mikael Mäenpää * $\frac{28}{9}$ 1907 Ka † $\frac{12}{3}$ 1940 Heinjoki
∞ Tyyne Elisabet Vihakara * $\frac{17}{9}$ 1913 La
4. Paavo Antero Mäenpää * $\frac{30}{11}$ 1909 † $\frac{10}{5}$ 1942
5. Saima Agneta Mäenpää * $\frac{26}{8}$ 1912 Ka
1. ∞ Kalle Saari * $\frac{30}{9}$ 1908 † $\frac{7}{8}$ 1941
2. ∞ Risto Oskari Kalliomäki * $\frac{23}{7}$ 1908 Ka
6. Laura Ester Mäenpää * $\frac{28}{2}$ 1915 Ka
∞ 1940 Lauri Armas Marjamäki * $\frac{31}{3}$ 1914 Ka
7. Senja Ilona Mäenpää * $\frac{6}{10}$ 1917 Ka
∞ Iivari Saari * $\frac{10}{12}$ 1913 Ka
E. Iivari Nikolai Uusitalo * $\frac{7}{9}$ 1888 Ka † $\frac{8}{5}$ 1949 Ka
∞ 1.1909 Fanni Maria Frigård * $\frac{25}{9}$ 1890 Ka † $\frac{1}{10}$ 1910 Ka
Lapset:
1. Toivo Voitto Uusitalo * $\frac{2}{4}$ 1910 Ka † $\frac{20}{11}$ 1910 Ka
∞ 2. 1911 Impi Maria Saloniemä * $\frac{22}{2}$ 1890 Ka † $\frac{5}{6}$ 1951 Ka
Lapset:
2. Laina Syrilla Uusitalo * $\frac{6}{4}$ 1912 Ka
∞ Tauno Henrik Rajakallio * $\frac{25}{6}$ 1912 Ka
3. Mauno Iivari Uusitalo * $\frac{22}{11}$ 1913 Ka † $\frac{14}{7}$ 2005 Ka
∞ Valma Astrid Sikala * $\frac{27}{11}$ 1917 Ka
4. Aune Delila Uusitalo * $\frac{27}{10}$ 1915 Ka † $\frac{18}{3}$ 2005 Ka
5. Toini Esteri Uusitalo * $\frac{15}{1}$ 1918 Ka † $\frac{21}{6}$ 1918 Ka
6. Paavo Armas Uusitalo * $\frac{24}{1}$ 1920 Ka † $\frac{9}{11}$ 2006 Ka
∞ Aino Anelma Jäniskangas
7. Jaakko Antero Uusitalo * $\frac{21}{7}$ 1922 Ka † $\frac{20}{5}$ 1923 Ka
8. Katri Kyllikki Uusitalo * $\frac{17}{11}$ 1923 Ka † $\frac{20}{2}$ 1926 Ka
- VI. Ananias Marjamäki * $\frac{3}{6}$ 1846 Ka † $\frac{27}{1}$ 1913 Ka
∞ 1873 Johanna Wilhelmiina * $\frac{23}{12}$ 1843 Ka †
Lapset:
A. Konstantin Marjamäki * $\frac{3}{2}$ 1873 Ka † $\frac{25}{2}$ 1938 Ka
∞ 1900 Hilda Maria Kivelä * $\frac{26}{7}$ 1877 Ka † $\frac{3}{4}$ 1952 Ka
Lapset:
1. Laimi Lyydia Marjamäki * $\frac{12}{4}$ 1901 Ka † $\frac{20}{2}$ 1970 Ka
∞ 1923 Martti Aleks Lähteenmäki * $\frac{3}{2}$ 1899 Su
2. Iivari Nikolai Marjamäki * $\frac{25}{6}$ 1902 Ka † $\frac{8}{11}$ 1954 Ka
∞ 1923 Laina Maria Makkala * $\frac{8}{6}$ 1907 Ka
3. Fanni Maria Marjamäki * $\frac{13}{9}$ 1904 Ka
4. Emma Johanna Marjamäki * $\frac{8}{11}$ 1906 Ka
∞ 1929 Martti Nikolai Jalonen
5. Aili Esteri Marjamäki * $\frac{22}{11}$ 1908 Ka
∞ Erkki Ensio Jalovaara
6. Lempi Raakel Marjamäki * $\frac{22}{11}$ 1908 Ka † $\frac{6}{8}$ 1961 Ka
7. Saima Agneta Marjamäki * $\frac{17}{11}$ 1910 Ka † $\frac{3}{12}$ 1910 Ka
8. Tyyne Anelma Marjamäki * $\frac{17}{11}$ 1910 Ka † $\frac{3}{12}$ 1910 Ka
9. Martti Viljami Marjamäki * $\frac{19}{10}$ 1911 Ka † $\frac{21}{6}$ 1967 Tre
∞ 1942 Elli Ester Makkala * $\frac{19}{11}$ 1914 Ka
10. Lauri Armas Marjamäki * $\frac{31}{3}$ 1914 Ka
∞ 1940 Laura Esteri Mäenpää * $\frac{28}{2}$ 1915 Ka † $\frac{24}{4}$ 1997 Ka

11. Toivo Artturi Marjamäki * $\frac{19}{9}$ 1916 Ka † $\frac{29}{10}$ 1964 Ka
12. Eino Johannes Marjamäki * $\frac{14}{8}$ 1921 Ka
- B. Hilda Maria Marjamäki * $\frac{19}{12}$ 1874 Ka
∞ Edvard Rinnetmäki * $\frac{26}{9}$ 1874 Ka
Torppari, Heiskan Rinnetmäki, Vatula
Lapset:
1. Lampi Maria Rinnetmäki * $\frac{24}{2}$ 1895 Ka † $\frac{28}{8}$ 1899 Ka
2. Tyyne Maria Rinnetmäki * $\frac{29}{9}$ 1896 Ka
3. Jenny Rebekka Rinnetmäki * $\frac{4}{5}$ 1898 Ka
4. Yrjö Nikolai Rinnetmäki * $\frac{28}{9}$ 1899 Ka
5. Viktor Nikolai Rinnetmäki * $\frac{12}{9}$ 1904 Ik
6. Hilda Rinnetmäki * $\frac{15}{9}$ 1906 Ik
- C. Oskari Kulmala * $\frac{30}{1}$ 1877 Ka † $\frac{3}{7}$ 1916 Ka
∞ 1899 Aleksandra Manassentytär * $\frac{22}{10}$ 1876 Ka
1. Eedi Viljami Kulmala * $\frac{28}{8}$ 1900 Ka
∞ 1931 Hilja Johanna Katajamäki * $\frac{23}{12}$ 1903 Ka
Lapsi:
a. Matti Valdemar Kulmala * $\frac{3}{7}$ 1923 Ka
∞ Lea Esteri Tiisala * $\frac{28}{11}$ 1923 La
2. Hilda Maria Kulmala * $\frac{1}{12}$ 1902 Ka † $\frac{22}{3}$ 1948 Ka
3. Lyydia Kulmala * $\frac{31}{3}$ 1905 Ka
∞ 1923 Sven Salomo Kujansuu * $\frac{3}{8}$ 1898 Ka † $\frac{18}{9}$ 1931 Ka
4. Toivo Kulmala * $\frac{26}{11}$ 1907 Ka
5. Martti Kulmala * $\frac{9}{11}$ 1908 Ka † $\frac{1}{2}$ 1941 Ka
∞ 1931 Tyyne Maria Hirvijärvi * $\frac{23}{9}$ 1911 La
6. Aino Elviira Kulmala * $\frac{10}{6}$ 1911 Ka † $\frac{13}{2}$ 1912 Ka
7. Eino Kulmala * $\frac{18}{1}$ 1913 Ka †
∞ Tyyne Elisabet Laine * $\frac{17}{9}$ 1912 La
8. Aina Ester Kulmala * $\frac{16}{12}$ 1915 Ka
- D. Vihtori Tuomisto (Victor Tuomi) * $\frac{16}{12}$ 1880 Ka † $\frac{6}{2}$ 1956
Amerikkassa
∞ 1899 Hilda Aleksandra Iisakintytär * $\frac{8}{11}$ 1877 Ka † $\frac{5}{4}$ 1924 Ka
Lapset:
1. Iivari Nikolai Tuomisto * $\frac{15}{9}$ 1899 Ka
∞ 1924 Martta Maria Kilpi * $\frac{15}{10}$ 1905 Su
2. Arvid Oskar Tuomisto * $\frac{23}{3}$ 1901 † $\frac{30}{6}$ 1901 Ka
3. Eedi (Eeti) Tuomisto * $\frac{7}{9}$ 1902 Ka
∞ Anni Syrilla Sjövik * $\frac{3}{2}$ 1906 Ka
4. Arvo Tuomisto * $\frac{23}{8}$ 1905 Ka
5. Olga Tuomisto * $\frac{3}{6}$ 1908 Ka † $\frac{26}{9}$ 1935 Ka
∞ Lauri Aatos Katajisto * $\frac{28}{5}$ 1907 Ka † $\frac{29}{5}$ 1939 Ka
6. Fanny Maria Tuomisto * $\frac{8}{9}$ 1910 Ka
∞ 1939 Aarne Aksel Rintanen * $\frac{27}{4}$ 1904 Ko
7. Suoma Maria Tuomisto * $\frac{13}{2}$ 1913 Ka † $\frac{15}{10}$ 1934 Ka
- E. Iivari Mäkinen * $\frac{14}{9}$ 1882, julistettu kuolleeksi $\frac{1}{1}$ 1920 Ka
Amerikkaan 1905
∞ 1900 Emilia Valkama * $\frac{30}{1}$ 1879 Honkajoki † $\frac{5}{1}$ 1922 Ka
Lapset:
1. Toini Sofia Mäkinen * $\frac{16}{5}$ 1901 Su
2. Lempi Matilda Mäkinen * $\frac{25}{3}$ 1903 Su
3. Aili Vilhelmiina Mäkinen * $\frac{19}{11}$ 1905 Su † $\frac{17}{12}$ 1955 Su
∞ 1929 Tuure Johannes Kivistö * $\frac{14}{5}$ 1909 Su
- VII. Nikodemus Ahola (ent. Lindfors) * $\frac{5}{9}$ 1848 Ka
∞ 1875 Serafia Juhantr * $\frac{15}{3}$ 1853 Ka † $\frac{20}{10}$ 1915 Su
Lapset:
A. Sabina Ahola * $\frac{1}{12}$ 1875 Ka
∞ 1. Frans Oskar Frigord * $\frac{1}{12}$ 1877 Ka † $\frac{26}{8}$ 1899 Ka
∞ 2. 1901 Taavetti Malakias Ahonen * $\frac{16}{4}$ 1876 La
Lapset:
1. Viivi Maria Ahonen * $\frac{20}{2}$ 1902 Su
2. Taavetti Anselmi Ahonen * $\frac{13}{11}$ 1904 Su
- B. Emma Ahola * $\frac{9}{9}$ 1878 Ka
∞ 1901 Aukusti Wilho Antinpoika Syrjänen * $\frac{21}{8}$ 1875 Su
Lapset:
1. Laimi Maria Syrjänen * $\frac{20}{10}$ 1902 Su
2. Aina Lydia Syrjänen * $\frac{23}{10}$ 1904 Su
3. Arvo Nikolai Syrjänen * $\frac{18}{2}$ 1907 Su
4. Antti Nikodemus Syrjänen * $\frac{25}{4}$ 1909 Su † $\frac{27}{11}$ 1909 Su
5. Anni Esteri Syrjänen * $\frac{24}{6}$ 1911 Su
6. Alli Johanna Syrjänen * $\frac{23}{7}$ 1914 Su
7. Aarne Aukusti Syrjänen * $\frac{7}{3}$ 1917 Su † $\frac{13}{8}$ 1918 Su
8. Artturi Mikael Syrjänen * $\frac{12}{8}$ 1920 Su
- C. Viktor Ahola * $\frac{30}{4}$ 1881 Ka † $\frac{7}{3}$ 1882 Su
- D. Aliina Ahola * $\frac{9}{1}$ 1883 Su † $\frac{19}{5}$ 1901 Su
- E. Hilma Ahola * $\frac{28}{9}$ 1886 Su † $\frac{2}{2}$ 1888 Su
- F. Lyydia Ahola * $\frac{17}{12}$ 1888 Su
∞ Frans Seet Hakala * $\frac{16}{9}$ 1887 La
Lapset:
1. Wieno Nikodemus Hakala * $\frac{27}{8}$ 1913 Su † $\frac{24}{11}$ 1919 Su
2. Aarne Johannes Hakala * $\frac{16}{3}$ 1916 Su

3. Armi Maria Hakala * $\frac{27}{2}$ 1918 Su
 4. Arvi Antero Hakala * $\frac{26}{6}$ 1920 Su
 G. Lempi Ahola * $\frac{24}{7}$ 1892 Su
 ∞ 1920 Heikki Lauri Mäkelä
 H. Johanna Ahola * $\frac{2}{10}$ 1895 Su
 I. Nikoteemus Ahola * $\frac{2}{3}$ 1902 Su $\dagger$ $\frac{15}{6}$ 1908 Su
 VIII. Malakias Lindfors * $\frac{1}{11}$ 1850 Ka $\dagger$ $\frac{27}{4}$ 1906 Ka
 ∞ 1876 Matilda Eliaantytär * $\frac{7}{9}$ 1851 Ka $\dagger$ $\frac{29}{4}$ 1934 Ka
 Lapset:
 A. Hugo Mäkinen * $\frac{24}{10}$ 1876 Ka $\dagger$ $\frac{25}{5}$ 1931 La
 ∞ 1897 Roosa Juhontytär * $\frac{18}{11}$ 1873 Ka $\dagger$ $\frac{26}{9}$ 1960 La
 Lapset:
 1. Väinö Mauritz Mäkinen * $\frac{12}{2}$ 1898 Ka
 ∞ Suoma Kulhua * $\frac{27}{6}$ 1900 Ka
 2. Frans Jalmari Mäkinen * $\frac{8}{12}$ 1899 Ka
 ∞ 1924 Elma Maria Koskinen * $\frac{5}{1}$ 1906 Ka
 3. Hilda Maria Mäkinen * $\frac{25}{2}$ 1902 Ka
 ∞ Eedi (Eeti) Viljami Pitkälä * $\frac{22}{2}$ 1899 Ka
 Lapset:
 a. Reino Armas Pitkälä * $\frac{28}{10}$ 1923 Ka
 4. Fanni Maria Mäkinen * $\frac{1}{4}$ 1904 Ka
 5. Iivari Mäkinen * $\frac{24}{8}$ 1906 Ka
 6. Rauha Aleksandra Mäkinen * $\frac{9}{1}$ 1909 Ka
 7. Toivo Johannes Mäkinen * $\frac{27}{12}$ 1911 Ka
 ∞ 1943 Aune Vilhelmiina Ahola * $\frac{26}{5}$ 1922 Su
 8. Kaarle Fredrik Mäkinen * $\frac{17}{11}$ 1914 Ka
 ∞ 1944 Impi Esteri Riihiluoma * $\frac{11}{6}$ 1921 Ka
 IX. Severina Lepistö * $\frac{8}{3}$ 1853 Ka $\dagger$ $\frac{20}{4}$ 1877 Ka
 X. Manasse Leppimäki * $\frac{31}{7}$ 1856 Ka $\dagger$ $\frac{29}{12}$ 1919 Ka
 ∞ 1877 Marjaana Antintytär * $\frac{20}{8}$ 1854 Ka $\dagger$ $\frac{25}{6}$ 1941 Ka
 Lapset:
 A. Frans Oskari Mäkelä * $\frac{6}{3}$ 1877 Ka $\dagger$ $\frac{26}{8}$ 1961 Ka
 ∞ 1897 Pauliina Koskela * $\frac{2}{6}$ 1874 Ka $\dagger$ $\frac{3}{31}$ 1951 Ka
 Lapset:
 1. Laimi Maria Mäkelä * $\frac{28}{9}$ 1898 Ka $\dagger$ $\frac{16}{2}$ 1979 Ka
 ∞ 930 Aarne Rikhartti Roskala * $\frac{29}{12}$ 1901 Ka $\dagger$ $\frac{31}{10}$ 1940 Ka
 Lapset:
 a. Aino Helena Järvenpää * $\frac{12}{6}$ 1930 Ka
 b. Jorma Antero Roskala * $\frac{16}{10}$ 1931 Ka
 c. Toivo Armas Roskala * $\frac{19}{11}$ 1934 Ka $\dagger$ $\frac{3}{10}$ 1986 Ka
 d. Aili Kyllikki Hirviniitty * $\frac{26}{11}$ 1937 Ka
 2. Fanny Lydyia Mäkelä * $\frac{28}{3}$ 1900 Ka $\dagger$ $\frac{16}{4}$ 1977 Ka
 ∞ 1920 Kalle Antti Maja * $\frac{30}{7}$ 1893 Ka $\dagger$ $\frac{26}{10}$ 1953 Ka
 (ks. HAARA 1 $\rightarrow$ II $\rightarrow$ B $\rightarrow$ 4)
 Lapset:
 a. Matti Maja * $\frac{26}{6}$ 1920 Ka $\dagger$ $\frac{12}{8}$ 1980 Ka
 b. Mauno Maja * $\frac{20}{9}$ 1921 Ka $\dagger$ $\frac{24}{8}$ 1943 Ka
 c. Anna Piekkari * $\frac{15}{6}$ 1923 Ka $\dagger$ $\frac{25}{8}$ 1980 Ka
 d. Aapeli Maja * $\frac{14}{8}$ 1925 Ka $\dagger$ $\frac{6}{6}$ 1926 Ka
 e. Ilmo Maja * $\frac{4}{9}$ 1926 Ka $\dagger$ $\frac{22}{7}$ 2000 Po
 f. Aili Tellervo Maja * $\frac{1}{7}$ 1929 Ka $\dagger$ $\frac{9}{9}$ 2012 Ka
 g. Jaakko Maja * $\frac{3}{4}$ 1932 Ka $\dagger$ $\frac{11}{8}$ 2007 Ka
 h. Eini Anneli Maja * $\frac{11}{1}$ 1936 Ka $\dagger$ $\frac{1}{2}$ 1956 Ka
 3. Hilda Agatha Mäkelä * $\frac{17}{2}$ 1902 Ka $\dagger$ 1972 Ka
 4. Suoma Mariaana Mäkelä * $\frac{14}{11}$ 1903 Ka $\dagger$ $\frac{21}{3}$ 1994 Jä
 ∞ Juha Nikolai Jaakkola * $\frac{21}{9}$ 1904 Jä $\dagger$ $\frac{21}{2}$ 1973 Jä
 Lapset:
 a. Aino Ihanelma Kujansuu * $\frac{10}{7}$ 1924 Jä
 b. Sakari Armas Jaakkola * $\frac{6}{9}$ 1926 Jä $\dagger$ $\frac{23}{5}$ 2012 Hk
 c. Anna-Liisa Jaakkola * 1928 Jä $\dagger$ 1928 Jä
 d. Liisa Lahja Passilahti * $\frac{17}{12}$ 1929 Jä $\dagger$ $\frac{8}{5}$ 2012 No
 e. Anna Kyllikki Jaakkola * $\frac{22}{3}$ 1932 Jä $\dagger$ $\frac{7}{9}$ 2012 Orimattila
 f. Matti Kalevi Jaakkola * $\frac{16}{3}$ 1934 Jä
 g. Hilka Anneli Hirvonen * $\frac{24}{3}$ 1936 Jä $\dagger$ $\frac{25}{11}$ 2000 Pi
 h. Jukka Kalervo Jaakkola * $\frac{24}{7}$ 1937 Jä
 i. Anja Anelma Jaakkola * $\frac{14}{10}$ 1938 Jä
 j. Maija Ilona Heiskala * $\frac{11}{8}$ 1940 Jä
 k. Pentti Nikolai Jaakkola * $\frac{10}{4}$ 1943 Jä
 l. Irja Tellervo Heiskala * $\frac{13}{2}$ 1945 Jä
 5. Martti Viljami Mäkelä * $\frac{8}{11}$ 1905 Ka $\dagger$ $\frac{19}{4}$ 1990 Ka
 ∞ Kaino Hertta Maria Uusniemi * $\frac{27}{9}$ 1924 Ka
 6. Saima Pauliina Mäkelä * $\frac{3}{4}$ 1908 Ka $\dagger$ $\frac{12}{6}$ 1999 Ka
 7. Vilho Manasse Mäkelä * $\frac{6}{4}$ 1910 Ka $\dagger$ $\frac{16}{10}$ 2006 Ka
 ∞ Impi Lydyia Lindberg * $\frac{2}{5}$ 1920 Ka $\dagger$ $\frac{22}{1}$ 2012 Ka
 Lapset:
 a. Timo Tapio Mäkelä * $\frac{7}{6}$ 1952 Ka
 b. Terttu Kaarina Huhtamaa * $\frac{13}{8}$ 1957 Ka
 8. Aino Aliina Mäkelä * $\frac{12}{5}$ 1912 Ka $\dagger$ $\frac{20}{8}$ 2001 Ka
 ∞ 1936 Kaarle Vihtori Rajala * $\frac{27}{2}$ 1911 Ka $\dagger$ $\frac{28}{5}$ 1982 Ka

- Lapset:
 a. Pentti Kalevi Rajala * $\frac{14}{7}$ 1936 Ka $\dagger$ $\frac{19}{10}$ 2017 Es
 b. Toivo Johannes Rajala * $\frac{16}{4}$ 1941 Ka $\dagger$ $\frac{16}{4}$ 1941 Ka
 9. Toivo Arttu Muta (v:een 1947 Mäkelä) * $\frac{8}{11}$ 1915 Ka
 $\dagger$ $\frac{29}{12}$ 1983 Ka
 ∞ Anna Eveliina Ulvas * $\frac{28}{9}$ 1914 Ka
 Lapset:
 a. Orvo Heikki Tapio Muta * $\frac{25}{4}$ 1941 Ka $\frac{6}{9}$ 2020 Asnaes, Tanska
 b. Outi Aino Tuulia Muta * $\frac{12}{3}$ 1945 Ka $\dagger$ $\frac{11}{7}$ 1945 Ka
 c. Jari Ilkka Artturi Muta * $\frac{20}{7}$ 1947 Ka
 B. Juho Ernesti Leppänen * $\frac{26}{9}$ 1878 Ka $\dagger$ $\frac{17}{11}$ 1881 Ka
 C. Iivari Leppänen * $\frac{8}{5}$ 1881 Ka $\dagger$ $\frac{17}{7}$ 1935 Ka
 ∞ 1. 1902 Elsa Leponiemi * $\frac{28}{11}$ 1883 Ka $\dagger$ $\frac{13}{7}$ 1915 Ka
 Lapset:
 1. Eino Artturi Leppänen * $\frac{19}{9}$ 1903 Ka $\dagger$ $\frac{26}{6}$ 1969 La
 ∞ 1. 1926 Olga Maria Kalliomäki * $\frac{22}{9}$ 1904 Ka $\dagger$ $\frac{23}{9}$ 1942 La
 (Ks. HAARA 2 $\rightarrow$ III $\rightarrow$ D $\rightarrow$ 7)
 Lapset:
 a. Sirkka Helena Leppänen * $\frac{18}{9}$ 1926 La $\dagger$ $\frac{5}{4}$ 2015 Hä
 b. Leena Leppänen * $\frac{29}{3}$ 1928 La
 c. Veli-Pekka Leppänen * $\frac{16}{6}$ 1929 La $\dagger$ $\frac{3}{6}$ 1992 Po
 d. Anna-Liisa Aaltonen * $\frac{11}{12}$ 1930 La $\dagger$ $\frac{8}{6}$ 2019 Hä
 ∞ 2. 1943 Tyyne Raakel Myllymäki * $\frac{18}{12}$ 1915 La $\dagger$ $\frac{30}{1}$ 2006 Vantaa
 Lapset:
 e. Tuula Juulia Leppänen * $\frac{16}{2}$ 1945 La
 f. Olavi Matias Leppänen * $\frac{30}{4}$ 1946 La
 g. Antti Juhani Leppänen * $\frac{28}{7}$ 1948 La
 2. Eeti Viljami Leppänen * $\frac{20}{2}$ 1905 Ka $\dagger$ $\frac{17}{8}$ 1976 Ka
 ∞ 1940 Saimi Orvokki Laine * $\frac{3}{10}$ 1918 La $\dagger$ $\frac{20}{8}$ 1963 Tku
 Lapset:
 a. Reino Kustaa Iivari Leppänen * $\frac{16}{7}$ 1942 Ka
 b. Marjatta Aulikki Leppänen * $\frac{16}{12}$ 1943 Ka $\dagger$ $\frac{19}{8}$ 1995 Ka
 3. Arvo Iivari Leppänen * $\frac{25}{5}$ 1906 $\dagger$ $\frac{17}{4}$ 1998 Ka
 ∞ Hilda Pauliina Saarinen * $\frac{21}{12}$ 1908 Ho $\dagger$ $\frac{30}{4}$ 1993 Ka
 Lapset:
 a. Kerttu Kyllikki Leppänen * $\frac{10}{4}$ 1929 Ka $\dagger$ $\frac{25}{5}$ 1976 Ka
 b. Kaarina Margareetta Leppänen * $\frac{27}{1}$ 1933 Ka $\dagger$ $\frac{11}{4}$ 2023 Po
 4. Vilho Gabriel Leppänen * $\frac{24}{4}$ 1908 Ka $\dagger$ $\frac{2}{4}$ 1909 Ka
 ∞ 2. 1916 Hilja Hirvijärvi * $\frac{17}{4}$ 1894 La $\dagger$ $\frac{5}{2}$ 1968 Ka
 5. Laina Matilda Leppänen * $\frac{14}{31}$ 1917 Ka $\dagger$ $\frac{24}{41}$ 1917 Ka
 6. Aune Leppänen * $\frac{14}{2}$ 1918 Ka $\dagger$ $\frac{13}{7}$ 2007 Na
 ∞ Olavi Koivula * $\frac{3}{6}$ 1908 Ka $\dagger$ $\frac{17}{7}$ 1972 Ka
 Lapsi:
 a. Paula Hellin Rintamaa * $\frac{18}{5}$ 1937 Ka $\dagger$ $\frac{28}{2}$ 2010 Na
 7. Vieno Leppänen * $\frac{14}{5}$ 1920 Ka $\dagger$ $\frac{28}{10}$ 1920 Ka
 8. Matti Leppänen * $\frac{21}{5}$ 1922 Ka $\dagger$ $\frac{16}{6}$ 1959 Valkeakoski
 ∞ Salli Raakel Mäkinen * $\frac{18}{7}$ 1921 La $\dagger$ $\frac{9}{3}$ 2010 Orivesi
 Lapset:
 a. Katja Helena Karppanen * $\frac{19}{6}$ 1946 Ka $\dagger$ $\frac{19}{6}$ 2016 Orivesi
 b. Anneli Marjatta Leppänen * $\frac{17}{7}$ 1948 Ka
 c. Liisa Elina Leppänen * $\frac{9}{1}$ 1952 Ka
 9. Esa Leppänen * $\frac{24}{8}$ 1923 Ka $\dagger$ $\frac{6}{6}$ 2012 Orimattila
 ∞ Helmi Puuronen * $\frac{18}{12}$ 1920 Inkerin pitäjä $\dagger$ $\frac{21}{10}$ 2013 Orimattila
 10. Liisa Leppänen * $\frac{25}{2}$ 1927 Ka $\dagger$ $\frac{23}{6}$ 2012 Vantaa
 ∞ 1948 Tauno Matias Räikkönen * $\frac{30}{8}$ 1916 Säkkijärvi $\dagger$ $\frac{6}{3}$ 1994 Mäntsälä
 Lapsi:
 a. Matti Harri Kalevi Räikkönen * $\frac{24}{9}$ 1949 Ka
 11. Elli Leppänen * $\frac{21}{8}$ 1929 Ka $\dagger$ $\frac{9}{6}$ 2020 Ottawa, Kanada
 ∞ Svante Matias (Matti) Kaunisviita * $\frac{2}{7}$ 1931 Karvia $\dagger$ $\frac{12}{1}$ 1990 Montreal, Quebec, Kanada
 Lapset:
 a. Harry Matias Kaunisviita * $\frac{24}{10}$ 1954 Montreal
 b. Paul Erik Kaunisviita * $\frac{25}{12}$ 1958 Montreal
 D. Juho Maurits Leppänen * $\frac{24}{3}$ 1883 Ka $\dagger$ $\frac{9}{8}$ 1965 Ka
 ∞ 1903 Hilma Joosefiina Lähteenmäki * $\frac{7}{6}$ 1884 Porin maaskr.
 $\dagger$ $\frac{11}{9}$ 1972 Ka
 Lapset:
 1. Laimi Edita Leppänen * $\frac{1}{2}$ 1904 Ka $\dagger$ $\frac{4}{5}$ 1977 Ka
 ∞ Wilhelm (Ville) Rantala * $\frac{10}{10}$ 1888 Karvia $\dagger$ $\frac{17}{3}$ 1961 Ka
 Lapset:
 a. Esa Aulis Vilhelm Rantala * $\frac{11}{2}$ 1929 Tre $\dagger$ $\frac{9}{9}$ 1999 Ka
 b. Pekka Tapio Juhani Rantala * $\frac{17}{6}$ 1930 Karvia $\dagger$ $\frac{6}{6}$ 2022 Pöytyä
 2. Viljo Leppänen * $\frac{19}{9}$ 1906 Ka $\dagger$ $\frac{18}{7}$ 1942 Ka
 3. Tyyne Leppänen * $\frac{23}{5}$ 1908 Ka $\dagger$ $\frac{14}{6}$ 2011 Pa
 ∞ 1931 Eemil Arvid Salmi * $\frac{31}{8}$ 1902 Karjalohja $\dagger$ $\frac{6}{8}$ 1970 Pa

- Lapset:
- Anna Maija Salmi * $\frac{13}{7}$ 1932 Ka † $\frac{6}{10}$ 1945 Ka
 - Maila Inkeri Salmi * $\frac{18}{5}$ 1934 Ka
 - Leena Kyllikki Salmi * $\frac{22}{10}$ 1935 Ka
 - Anja Irmeli Salmi * $\frac{30}{5}$ 1937 Ka † $\frac{19}{5}$ 1994 Ka
 - Armi Tuulikki Mäki * $\frac{8}{9}$ 1938 Ka † $\frac{24}{4}$ 2009 Mynämäki
 - Jorma Kalevi Salmi * $\frac{20}{4}$ 1941 Ka
 - Kirsti Helena Salmi * $\frac{9}{9}$ 1942 Ka
 - Paula Kristiina Salmi * $\frac{26}{2}$ 1945 Ka
 - Matti Olavi Salmi * $\frac{29}{5}$ 1947 Ka
4. Hanna Leppänen * $\frac{25}{7}$ 1910 Ka † $\frac{10}{3}$ 2001 Ka
 ∞ 1933 Iivari Kalliomäki * $\frac{27}{31}$ 1907 Ka † $\frac{4}{9}$ 1981 Ka
Lapset:
- Jukka Aulis Kalliomäki * $\frac{26}{7}$ 1934 Ka
 - Pekka Kalevi Kalliomäki * $\frac{15}{8}$ 1936 Ka
 - Kauko Juhani Kalliomäki * $\frac{24}{4}$ 1938 Ka
5. Tauno Päiviö Leppänen * $\frac{30}{6}$ 1912 Ka † $\frac{16}{3}$ 1995 Ka
6. Eino Gabriel Leppänen * $\frac{25}{3}$ 1915 Ka † $\frac{21}{5}$ 1917 Ka
7. Aino Linnea Leppänen * $\frac{22}{4}$ 1917 Ka † $\frac{16}{3}$ 2007 Ko
 ∞ Toivo Nestori Holppi * $\frac{9}{4}$ 1880 Mo † $\frac{21}{11}$ 1959 Ko
Lapset:
- Aino Tuulikki Holppi * $\frac{6}{4}$ 1946 Ko
 - Pirkko Aulikki Holppi * $\frac{21}{4}$ 1948 Ko
 - Kaarina Elisabet Holppi * $\frac{21}{5}$ 1950 Ko
8. Voitto Armas Leppänen * $\frac{21}{10}$ 1919 Ka † $\frac{20}{11}$ 2002 Es
Puoliso Tyne Maria Kalliomäki * $\frac{14}{6}$ 1918 Ka
Lapset:
- Tuula Minna Kaarina Vienola * $\frac{28}{7}$ 1943 Ka † $\frac{28}{3}$ 1990 He
 - Anita Maria Irmeli Leppänen * $\frac{6}{4}$ 1947 Ka
9. Anja Elisabet Leppänen * $\frac{16}{12}$ 1922 Ka † $\frac{2}{6}$ 2001 Paimio
 ∞ Heikki Heinonen * $\frac{28}{7}$ 1923 Lahti † $\frac{6}{2}$ 2013 Paimio
Lapset:
- Matti Antero Heinonen * $\frac{20}{11}$ 1948 Ka † $\frac{14}{3}$ 1960 Paimio
 - Aino Heinonen * $\frac{21}{7}$ 1951 Ka
 - Pekka-Heikki Heinonen * $\frac{23}{5}$ 1953 Petäjävesi
 - Timo Juhani Heinonen * $\frac{31}{3}$ 1957 Petäjävesi
10. Saara Kyllikki Leppänen * $\frac{1}{5}$ 1925 Ka † $\frac{11}{5}$ 1928 Ka
11. Liisa Adele Leppänen * $\frac{16}{12}$ 1927 Ka † $\frac{16}{5}$ 2018 Ka
 ∞ 1949 Esko Kalervo Mäkipää * $\frac{26}{4}$ 1927 Ka † $\frac{8}{3}$ 2016 Ka
12. Jukka Gabriel Leppänen * $\frac{26}{2}$ 1932 Ka † $\frac{4}{12}$ 1933 Ka
- E. Victor Leppanen (Vihtori Leppänen) * $\frac{19}{4}$ 1887 Ka † $\frac{19}{12}$ 1964 Duluth, Minnesota, USA
 ∞ Hilja Maria Riihimäki * $\frac{23}{1}$ 1884 Ka † 1939 DeKalb, Illinois, USA
Lapset:
1. Eeva Maria Leppänen * $\frac{19}{1}$ 1906 Ka † $\frac{25}{2}$ 1934 Ka
 ∞ 1928 Olavi Koivula * $\frac{3}{6}$ 1908 Ka † $\frac{17}{7}$ 1972 Ka
Lapset:
- Kauko Kalervo Koivula * $\frac{12}{6}$ 1928 Ka † $\frac{18}{10}$ 1997 Ka
 - Kaarina Mirjami Koivula * $\frac{6}{2}$ 1930 Ka † $\frac{30}{3}$ 1931 Ka
 - Kalevi Armas Koivula * $\frac{12}{11}$ 1931 Ka † $\frac{10}{7}$ 2023 Ka
2. Tauno Jalmari Leppänen * $\frac{18}{12}$ 1907 Ka † $\frac{31}{1}$ 1995 Ka
 ∞ Aili Ester Vienola * $\frac{8}{4}$ 1909 Ka † $\frac{31}{8}$ 1997 Ka
Lapset:
- Kalervo Jalmari Leppänen * $\frac{20}{1}$ 1929 Ka
 - Kerttu Helena Leppänen * $\frac{1}{12}$ 1930 Ka
 - Pentti Oskari Leppänen * $\frac{25}{2}$ 1932 Ka
 - Liisi Tellervo Leppänen * $\frac{29}{10}$ 1934 Ulvila
 - Laila Tuulikki Leppänen * $\frac{12}{2}$ 1939 Ka
 - Anja Kyllikki Leppänen * $\frac{20}{12}$ 1942 Ka † $\frac{14}{6}$ 1943 Ka
 - Seppo Kullervo Leppänen * $\frac{6}{4}$ 1944 Ka † $\frac{24}{8}$ 1944 Ka
 - Jukka Kalevi Leppänen * $\frac{17}{10}$ 1946 Ka
3. Emma Leppänen * $\frac{20}{6}$ 1909 Ka † $\frac{20}{11}$ 1909 Ka
4. Tyne Agneta Leppänen * $\frac{30}{7}$ 1910 Ka † $\frac{28}{9}$ 1910 Ka
5. William Fred Leppanen (ent. Vilho Fredrik Leppänen)
* $\frac{13}{9}$ 1911 Ka † $\frac{16}{8}$ 1975 DeKalb, Illinois, USA
 ∞ Geneva Matherly * $\frac{5}{8}$ 1922 Kentucky, USA † $\frac{12}{1}$ 2001 DeKalb
Lapsi:
- William Allan (Bill) Leppanen * $\frac{28}{8}$ 1940 † $\frac{12}{11}$ 2003 DeKalb
- F. Jalmari Mäki (ent. Jalmari Leppänen) * $\frac{8}{21}$ 1889 Ka † $\frac{7}{5}$ 1970 Sudbury, Ontario, Kanada
 ∞ Hilma Matilda Uusitalo * $\frac{14}{12}$ 1886 No † $\frac{4}{1}$ 1945 Sudbury
Lapset:
- Eino Mäki * $\frac{17}{4}$ 1912 Copper Cliff, Ontario, Kanada † $\frac{2}{2}$ 1982 Sudbury
 - Toini Mäki * $\frac{7}{7}$ 1913 Copper Cliff † $\frac{14}{6}$ 2016 Sudbury
 ∞ Paul Tapper * $\frac{14}{8}$ 1913 Creighton Mine, Ontario, Kanada † $\frac{18}{4}$ 1996 Sudbury
Lapset:

- Robert P. Tapper * $\frac{7}{12}$ 1940 Sudbury † $\frac{24}{8}$ 1995
 - Randolph Bruce (Randy) Tapper * $\frac{7}{3}$ 1944 Sudbury † $\frac{20}{1}$ 2016 North Bay, Ontario, Kanada
 - Victoria Tapper * $\frac{1}{10}$ 1950 Sudbury
3. Bill (Viljo) Mäki * $\frac{17}{8}$ 1915 Copper Cliff † $\frac{8}{4}$ 2007 Sudbury
 ∞ Helvi Emelia Laamanen * $\frac{7}{9}$ 1918 Beaver Lake, Ontario, Kanada
Lapsi:
- Carol Alexis Stos * $\frac{25}{5}$ 1950 Sudbury
4. Elvi Austin * $\frac{24}{3}$ 1917 Copper Cliff † $\frac{1}{1}$ 2010 Oshawa, Ontario, Kanada
5. Aili Irene Mäki * $\frac{1}{9}$ 1919 Copper Cliff † $\frac{21}{7}$ 2000 Sudbury
 ∞ 1. Walter Sonoski
Lapsi:
- Kenneth Leonard Marwin Sonoski * $\frac{16}{10}$ 1938 Sudbury
 - John Edward Pulkkinen * $\frac{29}{3}$ 1923 Levack, Ontario, Kanada † $\frac{11}{11}$ 1981 Sudbury
- Lapsi:
- Candace Elisabeth Allman * $\frac{3}{6}$ 1952 St. Catharines, Ontario, Kanada
6. Harry Mäki * $\frac{18}{5}$ 1922 Copper Cliff † 1962 Powassan, Ontario, Kanada
 ∞ Tuulikki Taimi Tuokko † 1965
Lapset:
- Linda Mäki † 1987
 - Walter Mäki * $\frac{5}{9}$ 1948
 - Lela Nicholaichuk * $\frac{16}{6}$ 1950
 - Laida McCaherty * $\frac{27}{4}$ 1952
 - Melodie Black * $\frac{1}{4}$ 1954
 - Marilyn Mäki * $\frac{6}{11}$ 1955
 - Mark Mäki * $\frac{5}{3}$ 1957
 - Martti Mäki * $\frac{30}{6}$ 1959
- G. Hilda Aleksandra Leppimäki * $\frac{24}{12}$ 1890 Ka † $\frac{29}{11}$ 1964 Ka
 ∞ 1914 Frans Iivari Ojanen (ent. Kortesoja) * $\frac{30}{4}$ 1889 Ka † $\frac{8}{4}$ 1982 Ka, kauppias, maanviljelijä Veneskosken Korpelassa
Lapset:
- Laura Anelma Ojanen * $\frac{13}{4}$ 1915 Ka † $\frac{25}{9}$ 1924 Ka
 - Tyine Marjatta Ojanen * $\frac{10}{6}$ 1916 Ka † $\frac{15}{8}$ 1994 He
 ∞ 1947 Veikko Enok Säyrä (ent. Söderman) * $\frac{18}{5}$ 1916 Ka † $\frac{26}{2}$ 1960 Ylistaro
Lapset:
- Pekka Veikko Tapani Säyrä * $\frac{27}{9}$ 1948 He
 - Liisa Marjatta Säyrä * $\frac{30}{5}$ 1950 He
 - Mikko Tapio Säyrä * $\frac{21}{9}$ 1951 He
 - Matti Juhani Säyrä * $\frac{9}{3}$ 1958 Ylistaro
 - Marja Kristiina Säyrä-Sainio * $\frac{1}{12}$ 1959 Seinäjoki
3. Elvi Mirjam * $\frac{24}{7}$ 1917 Ka † $\frac{21}{4}$ 1925 Ka
4. Martta Helena * $\frac{1}{9}$ 1918 Ka † $\frac{8}{7}$ 2010 Ka
5. Aune Annikki Ojanen * $\frac{24}{1}$ 1920 Ka † $\frac{9}{9}$ 2016 Vantaa
 ∞ Pauli Pietari Halme * $\frac{29}{6}$ 1920 Renko † $\frac{27}{7}$ 2004 Vantaa
Lapset:
- Helena Kaarina Halme * $\frac{8}{6}$ 1952 He
 - Heikki Sakari Halme * $\frac{13}{5}$ 1955 He
 - Hannu Veikko Halme * $\frac{22}{12}$ 1957 He
6. Helena Kyllikki Ojanen * $\frac{18}{2}$ 1921 Ka † $\frac{2}{3}$ 1926 Ka
7. Sakari Rafael Ojanen * $\frac{19}{3}$ 1922 Ka † $\frac{15}{4}$ 1926 Ka
8. Anna Liisa Ojanen * $\frac{27}{6}$ 1923 Ka † $\frac{28}{9}$ 1923 Ka
9. Mauno Artturi Ojanen * $\frac{17}{4}$ 1924 Ka † $\frac{8}{5}$ 2019 Eura
 ∞ 1949 Kirsti Unelma Leppälä * $\frac{11}{4}$ 1926 Kuru † $\frac{8}{3}$ 2014 Eura
Lapset:
- Arto Antero Ojanen * $\frac{1}{1}$ 1950 Po
 - Arsi Tapio Ojanen * $\frac{1}{12}$ 1951 Luvia
 - Arja Tuulikki Pitkänen * $\frac{17}{3}$ 1953 Luvia † $\frac{23}{8}$ 2009 Loimaa
 - Ari Juhani Ojanen * $\frac{21}{12}$ 1956 Karvia
 - Kirsi Marja Seppälä * $\frac{3}{4}$ 1965 Eura
10. Anna-Liisa Ojanen * $\frac{5}{6}$ 1926 Ka † $\frac{8}{2}$ 2023 Sa
 ∞ Arvo Ilmari Setänen * $\frac{22}{7}$ 1926 Ko † $\frac{11}{2}$ 2021 Sa
Lapset:
- Pirjo-Riitta Äijälä * $\frac{21}{2}$ 1954 Harjavalta
 - Olli Juhani Setänen * $\frac{16}{11}$ 1956 Keikyä
 - Elina Tuulikki Rantanen * $\frac{16}{2}$ 1966 Keikyä
11. Hilka Maria Ojanen * $\frac{22}{1}$ 1928 Ka † $\frac{20}{1}$ 1929 Ka
12. Helvi Esteri Ojanen * $\frac{22}{1}$ 1928 Ka † $\frac{16}{3}$ 2013 Tku
 ∞ Aimo Tapani Rautava * $\frac{26}{11}$ 1925 Ka † $\frac{26}{11}$ 1992 Po
Lapset:
- Esko Tapani Rautava * $\frac{30}{1}$ 1948 Ka † $\frac{9}{2}$ 1948 Po
 - Erkki Tapio Rautava * $\frac{22}{5}$ 1949 Po
 - Markku Juhani * $\frac{11}{1}$ 1952 Po
 - Antti Kalervo Rautava * $\frac{25}{5}$ 1955 Po
13. Aarne Uolevi Ojanen * $\frac{14}{7}$ 1929 Ka † $\frac{19}{10}$ 1929 Ka

14. Toivo Kalervo Ojanen * $\frac{23}{11}$ 1930 Ka † $\frac{25}{7}$ 2005 Ka
 15. Kalevi Armas Ojanen * $\frac{10}{5}$ 1932 Ka † $\frac{2}{1}$ 1999 Ka
 16. Irma Inkeri Ojanen * $\frac{31}{3}$ 1934 Ka † $\frac{2}{4}$ 1934 Ka
- H. Manasse Viljam Leppimäki * $\frac{19}{4}$ 1894 Ka † $\frac{22}{3}$ 1949 Ka
 ∞ 1. 1916 Jenny Maria Koskinen * $\frac{2}{4}$ 1890 La † $\frac{31}{1}$ 1929 Ka
 Lapset:
 1. Aino Tellervo Leppimäki * $\frac{27}{7}$ 1916 Ka † $\frac{3}{1}$ 2007 Hä
 ∞ 1938 Paavo Nikolai Huhtala * $\frac{1}{1}$ 1914 Ka † $\frac{5}{12}$ 1964 Hä
 Lapset:
 a. Teuvo Viljami Huhtala * $\frac{26}{9}$ 1939 Ka † $\frac{25}{10}$ 1996 Hä
 b. Tuula Heli Tellervo Reima * $\frac{13}{7}$ 1946 Ka
 c. Antti Mauri Tapani Huhtala * $\frac{28}{11}$ 1953 Ka
 2. Matti Sakari Leppimäki * $\frac{8}{8}$ 1920 Ka † $\frac{25}{9}$ 1986 Hä
 3. Hilja Maria Leppimäki * $\frac{8}{7}$ 1922 Ka † $\frac{1}{4}$ 2000 Ka
 4. Anna-Liisa Leppimäki * $\frac{13}{12}$ 1924 Ka † $\frac{14}{9}$ 2006 Hä
 ∞ 1953 Vieno Kalervo Kukkumäki * $\frac{18}{10}$ 1927 Ka † $\frac{2}{3}$ 1990 Hä
 Lapset:
 a. Anja Riitta Kukkumäki * $\frac{1}{10}$ 1955 Ka
 b. Jari Matti Kukkumäki * $\frac{19}{1}$ 1960 Ka
 c. Mika Kalervo Kukkumäki * $\frac{31}{1}$ 1965 Ka
 5. Pentti Olavi Leppimäki * $\frac{4}{4}$ 1926 Ka † $\frac{7}{2}$ 2001 Hä
 ∞ 1. Lilja Lilli Pajuniemi * $\frac{20}{4}$ 1930 Ka
 Lapset:
 a. Marja-Leena Peltonen * $\frac{20}{12}$ 1950 Ka
 b. Tapio Olavi Leppimäki * $\frac{17}{4}$ 1952 Renko
 c. Keijo Juhani Leppimäki * $\frac{2}{9}$ 1954 Hä
 ∞ 2. Anita Kristiina Halminen * $\frac{31}{12}$ 1953 Ka
 Lapsi:
 d. Heidi Kristiina Leppimäki * $\frac{27}{8}$ 1979 Hä
 6. Antti Armas Leppimäki * $\frac{21}{6}$ 1927 Ka † $\frac{21}{3}$ 1981 Ka
 ∞ Irma Kaarina Kallio * $\frac{29}{9}$ 1930 Hauho
 ∞ 2. Hilja Hirvijärvi * $\frac{17}{4}$ 1894 La † $\frac{5}{2}$ 1968 Ka
 Lapset:
 7. Leo Aulis Leppimäki * $\frac{15}{4}$ 1939 Ka
 ∞ Irma Esteri Toivonen * $\frac{5}{2}$ 1944 Viipuri
 Lapsi:
 a. Ari Juhani Leppimäki * $\frac{26}{8}$ 1967 Hä
- I. Artturi Leppänen * $\frac{27}{4}$ 1897 Ka † $\frac{22}{2}$ 1967 Ka
 ∞ 1920 Veera Aili Venetmäki * $\frac{16}{6}$ 1899 Ka † $\frac{17}{6}$ 1978 He
 Lapset:
 1. Matti Kasper Lepäntalo (v:een 1969 Leppänen) * $\frac{4}{7}$ 1921 Ka
 † $\frac{1}{1}$ 2015 He
 ∞ 1947 Synnöve Kaarina Kiviluoto * $\frac{7}{8}$ 1922 Tku
 † $\frac{10}{4}$ 2011 He
 Lapset:
 a. Mauri Juha Antero Lepäntalo * $\frac{10}{4}$ 1948 Tku
 b. Heidi Rauni Elina Lepäntalo * $\frac{14}{3}$ 1951 He
 d. Silja Katri Ursula Ranin * $\frac{13}{11}$ 1953 Tku
 2. Annaliisa Leppänen * $\frac{14}{1}$ 1923 Ka † $\frac{10}{9}$ 1924 Ka
 3. Venna Tuulikki Leppänen * $\frac{9}{2}$ 1924 Ka † $\frac{24}{9}$ 1996 He
 ∞ Olli Ilmari Tapanainen * $\frac{8}{7}$ 1925 Viipuri
 Lapsi:
 a. Laura Venna Inkeri Ahonen * $\frac{26}{10}$ 1962 He
 4. Mikko Artturi Leppänen * $\frac{22}{5}$ 1925 Ka † $\frac{7}{11}$ 1989 Ka
 5. Mauno Sakari Leppänen * $\frac{4}{5}$ 1926 Ka † $\frac{11}{7}$ 2003 Ka
 ∞ Eeva Annikki Leino * $\frac{17}{4}$ 1932 Vahviala
 6. Veini Kyllikki Leppänen * $\frac{11}{11}$ 1928 Ka † 2021 He
 ∞ 1952 Valle Juhani Oikarinen * $\frac{8}{12}$ 1927 Kajaani
 Lapset:
 a. Risto Juhani Oikarinen * $\frac{22}{10}$ 1952 He
 b. Juha Pekka Oikarinen * $\frac{26}{2}$ 1956 He
 c. Lasse Kimmo Juhana Oikarinen * $\frac{22}{8}$ 1962 He
 7. Martti Leppänen * $\frac{20}{1}$ 1931
 ∞ Eeva Orvokki Mäkelä * $\frac{7}{4}$ 1935 Pm
 Lapset:
 a. Antero Uljas Leppänen * $\frac{26}{7}$ 1955 Ha
 b. Hannu Elias Leppänen * $\frac{4}{11}$ 1956 Ka
- J. Eino Verneri Leppimäki * $\frac{19}{6}$ 1900 Ka † $\frac{11}{2}$ 1990 Ka
 ∞ Anni Ester Koivisto * $\frac{22}{5}$ 1914 Ka † $\frac{20}{2}$ 1992 Ka
 Lapset:
 1. Into Juhani Leppimäki * $\frac{27}{6}$ 1933 Ka † $\frac{22}{8}$ 1995 Ka
 ∞ Rauni Irene Siviä Haavisto * $\frac{15}{1}$ 1933 Tammela
 † $\frac{29}{1}$ 1994 Ka
 Lapset:
 a. Henry Juhani Leppimäki * $\frac{10}{12}$ 1955 Tammela
 b. Harry Olavi Leppimäki * $\frac{6}{7}$ 1957 Tammela
 2. Unto Mikael Leppimäki * $\frac{18}{9}$ 1934 Ka † $\frac{23}{10}$ 2013 Es
 ∞ Rita Helena Palmu * $\frac{9}{3}$ 1941 Alahärmä
 Lapset:
 a. Sari Helena Uotila * $\frac{22}{8}$ 1965 He

- b. Sami Mikael Leppimäki * $\frac{29}{7}$ 1971 Ka
3. Anto Aapeli Leppimäki * $\frac{9}{3}$ 1936 Ka † $\frac{4}{7}$ 2000 He
 ∞ Eila Sinikka Lappi * $\frac{20}{10}$ 1938 Iisalmi
 Lapset:
 a. Sirpa Sinikka Leppimäki * $\frac{25}{9}$ 1957 He
 b. Pirjo Anneli Keränen * $\frac{25}{9}$ 1957 He
 4. Ento Eemeli Leppimäki * $\frac{26}{5}$ 1938 Ka † $\frac{21}{3}$ 2003 He
 ∞ Arja Onerva Anttila * $\frac{2}{4}$ 1941 He
 Lapsi:
 a. Marita Anneli Leppimäki * $\frac{19}{2}$ 1959 He
 ∞ Jermo, Olli Aake Juhani * $\frac{29}{10}$ 1947 Tku
 5. Inna Anneli Leppimäki * $\frac{13}{7}$ 1940
 ∞ Raimo Olavi Kuismanen * $\frac{29}{11}$ 1936 Ka
 Lapset:
 a. Jarmo Tapio Kuismanen * $\frac{1}{2}$ 1962 He
 b. Jarni Elina Kuismanen * $\frac{22}{4}$ 1963 He
 c. Jarita Anneli Kuismanen * $\frac{17}{9}$ 1967 He
 d. Jirina Esteri Kuismanen * $\frac{13}{11}$ 1970 He † $\frac{5}{1}$ 2011 He
 6. Anna Sisko Leppimäki * $\frac{26}{11}$ 1941 Ka
 ∞ 1. Esko Einari Hämäläinen * $\frac{19}{6}$ 1941 Rantasalmi
 Lapset:
 a. Lari Johannes Hämäläinen * $\frac{22}{7}$ 1963 He
 b. Hari Tapani Hämäläinen * $\frac{13}{8}$ 1965 He
 Avopuoliso: Kalevi Risto Juhani Kaven * $\frac{15}{3}$ 1949 Ka
 Lapsi:
 c. Risto Juhani Kaven * $\frac{8}{9}$ 1980 He
 7. Enna Hely Esteri Leppimäki * $\frac{14}{7}$ 1943 Ka † $\frac{18}{10}$ 1972 Ka
 ∞ Yrjö Malinen
 Lapset:
 a. Mari Reinikainen
 b. Miina Malinen
 8. Sanna Sinikka Loviisa Leppimäki * $\frac{25}{8}$ 1946 Ka
 ∞ Henry Ehrstedt * $\frac{25}{8}$ 1945 He
 Lapset:
 a. Katy Hannele Ehrstedt * $\frac{15}{7}$ 1980 Es
 b. Mary Kristiina Ehrstedt * $\frac{19}{1}$ 1983 He
 c. Juha Henrik Ehrstedt * $\frac{23}{6}$ 1986 He
 9. Venna Anni Helena Leppimäki * $\frac{1}{2}$ 1949
 ∞ Seppo Kuisma

XI. Vilhelmiina Lepistö * $\frac{10}{10}$ 1859 Ka † $\frac{28}{5}$ 1862 Ka

HAARA 3

Israel Matinpoika Kivistö * $\frac{7}{1}$ 1817 Ka † $\frac{17}{4}$ 1893 La
 ∞ 1. Eva Kaisa Abelintytär * $\frac{8}{7}$ 1822 Hk † $\frac{2}{8}$ 1865 La
 ∞ 2. 1866 Serafia Iisakintytär * $\frac{10}{3}$ 1835 La

Lapset (1. puolison kanssa):

- I. Juho Viktor Kivistö * $\frac{4}{10}$ 1846 La † $\frac{2}{7}$ 1851 La
 II. Justiina Vilhelmiina Kivistö * $\frac{4}{9}$ 1852 La † $\frac{31}{1}$ 1857 La

III. Ananias Perämaa * $\frac{3}{12}$ 1855 La
 ∞ 1881 Hilda Karoliina Iisakintytär * $\frac{21}{6}$ 1857 Pm
 Lapset:

- A. Johannes 31 $\frac{1}{1}$ 1882 La
 B. Ananias * $\frac{13}{11}$ 1883 La † $\frac{11}{4}$ 1899 La
 C. Jaakko * $\frac{25}{7}$ 1885 La † $\frac{28}{4}$ 1899 La
 D. Oskar Arvid * $\frac{18}{3}$ 1889 La
 E. Hilda Karoliina * $\frac{22}{6}$ 1891 La
 F. Frans Emil * $\frac{10}{8}$ 1893 La
 G. Anna Aliina * $\frac{8}{12}$ 1895 La

IV. Eeva Kristiina Kivistö * $\frac{16}{5}$ 1859 La † $\frac{21}{8}$ 1865 La

V. Juho Virtanen * $\frac{10}{3}$ 1862 La
 ∞ 1886 Matilda Oksanen * $\frac{20}{9}$ 1861 Mo

Lapset:

- A. Eemil Verner Virtanen * $\frac{19}{8}$ 1887 La
 B. Feliks Iivar Virtanen * $\frac{19}{8}$ 1887 Mo
 ∞ 1909 Eliina Vilhelmiina Uusitalo * $\frac{9}{3}$ 1879 Tyrvää
 Lapsi:

- a. Urpo Feliks Virtanen * $\frac{20}{3}$ 1910 Pi
 C. Ellen Maria Virtanen * $\frac{12}{10}$ 1889 Mo † $\frac{25}{10}$ 1889 Mo
 D. Elli Emilia Virtanen * $\frac{2}{3}$ 1891 Hk † $\frac{15}{12}$ 1896 Hk
 E. Einar Nikolai Virtanen * $\frac{23}{7}$ 1893 Hk † $\frac{24}{12}$ 1896 Hk
 F. Elsa Maria Virtanen * $\frac{14}{6}$ 1896 Hk

Lapsi:

1. Yrjö Johannes Virtanen * $\frac{19}{6}$ 1917 Pi † $\frac{27}{11}$ 1918 Pi

G. Einari Nikolai Virtanen * $\frac{4}{1}$ 1899 Pi † $\frac{19}{8}$ 1918 Hä

H. Elle Edith Virtanen * $\frac{3}{3}$ 1901 Pi

I. Eli Urho Israeli Virtanen * $\frac{8}{6}$ 1903 Pi

HAARA 4

Jeremias Matinpoika Kaksovinen * $\frac{5}{4}$ 1819 Ka † $\frac{27}{11}$ 1902 Ka

Torppari, Mattilan Kaksovinen, Vihteljärvi

∞ Justina Eerikintytär * $\frac{4}{1}$ 1817 Ik † $\frac{18}{9}$ 1896 Ka

Lapset:

I. Anna Kreetta Kaksovinen * $\frac{6}{4}$ 1843 Ka † $\frac{28}{12}$ 1859 Ka

II. Juho Konstantin Kaksovinen * $\frac{26}{3}$ 1845 Ka † $\frac{7}{10}$ 1898 Ka

Torppari, Mattilan Kaksovinen, Vihteljärvi

∞ Josefiina Juhontytär * $\frac{30}{8}$ 1850 La

Lapset:

A. Frans Oskar Kaksovinen * $\frac{24}{4}$ 1874 Ka † $\frac{4}{3}$ 1882 Ka

B. Ananias Kaksovinen * $\frac{25}{2}$ 1877 Ka

C. Hilma Maria Kaksovinen * $\frac{14}{1}$ 1880 Ka

Perhe muutti 4.9.1913 Paraisille

∞ 1897 Isak Robert Boman * $\frac{27}{3}$ 1855 Lavia † $\frac{9}{5}$ 1910 Amerikassa
Amerikkaan $\frac{16}{12}$ 1909

Lapset:

1. Tyyne Aliina Boman * $\frac{2}{7}$ 1902 Ka

2. Fanni Lyydia Boman * $\frac{29}{6}$ 1904 Ka

3. Impi Iloona Boman * $\frac{27}{9}$ 1906 Ka

4. Martti Boman * $\frac{19}{5}$ 1909 Ka † $\frac{10}{5}$ 1909 Ka

5. Signe Elma Hilmantytär Boman * $\frac{12}{10}$ 1911 Ka

D. Emma Kaksovinen * $\frac{11}{3}$ 1883 Ka † $\frac{30}{11}$ 1887 Ka

E. Rikhard Kaksovinen * $\frac{30}{11}$ 1885 Ka † $\frac{15}{2}$ 1886 Ka

F. Lempi Maria Kaksovinen * $\frac{7}{6}$ 1887 Ka

∞ 1904 Nestori Rajamäki * $\frac{7}{1}$ 1878 Ka

Lapset:

1. Juho Ernst Rajamäki * $\frac{10}{10}$ 1906 Ka

2. Sylvi Martta Rajamäki * $\frac{10}{10}$ 1906 Ka

3. Väinö Iivari Rajamäki * $\frac{7}{7}$ 1909 Ka

4. Vihtori Rajamäki * $\frac{5}{2}$ 1912 Ka

5. Hilda Rajamäki * $\frac{3}{9}$ 1914 Ka

6. Frans Viljami Rajamäki * $\frac{23}{12}$ 1916 Ka

G. Hilja Lyydia Kaksovinen * $\frac{13}{9}$ 1890 Ka

Amerikkaan $\frac{16}{12}$ 1909

∞ 1908 Juho Rikhartti Kuusniemi * $\frac{21}{11}$ 1879 Ka

Amerikkaan $\frac{14}{11}$ 1908

Palasivat Amerikasta 1913

Lapset:

1. Iivari Kuusniemi * $\frac{27}{8}$ 1909 Ka

Amerikkaan $\frac{16}{12}$ 1909

2. Martta Kuusniemi * $\frac{16}{6}$ 1909 Amerikka

3. Lahja Kuusniemi * $\frac{9}{10}$ 1913 Ka

4. Viljami Kuusniemi * $\frac{20}{12}$ 1915 Ka

5. Arvo Kuusniemi * $\frac{17}{1}$ 1917 Ka

6. Elvi Kuusniemi * $\frac{30}{5}$ 1920 Ka

7. Armas Kuusniemi * $\frac{24}{9}$ 1922 Ka

H. Emma Pauliina Kaksovinen * $\frac{3}{7}$ 1894 Ka † $\frac{11}{9}$ 1897

III. Ananias Ahlfors * $\frac{12}{11}$ 1847 Ka † $\frac{30}{8}$ 1891 La

Torppari, Myllyharjun Koivisto, Lavia Niemenkylä

∞ 1877 Ester Matintytär * $\frac{14}{7}$ 1854 Ka

Lapset:

A. Frans Oskari Koivisto * $\frac{16}{7}$ 1878 La

B. Hulda Aleksandra Ahlfors * $\frac{9}{1}$ 1882 La † $\frac{5}{2}$ 1882 La

C. Taavetti Hjalmar Ahlfors * $\frac{29}{6}$ 1884 La

D. Ananias Hugo Ahlfors * $\frac{1}{11}$ 1886 La

E. Roosa Lempi Maria Ahlfors * $\frac{10}{8}$ 1889

IV. Malakias Lindfors * $\frac{6}{10}$ 1851 Ka † $\frac{6}{11}$ 1908

Torppari, Luoman Leponiemi, Vihteljärvi

∞ Amalia Jaakontytär * $\frac{23}{4}$ 1858 Ka † $\frac{10}{3}$ 1921 Ka

Lapset:

A. Hugo Lindfors * $\frac{11}{7}$ 1884 Ka † $\frac{3}{12}$ 1886 Ka

B. Maria Lindfors * $\frac{4}{11}$ 1886 Ka † $\frac{6}{11}$ 1894 Ka

C. Ellen Maria Lindfors * $\frac{12}{7}$ 1889, Laviaan $\frac{8}{5}$ 1916

Lapset:

1. Helmi Maria Lindfors * $\frac{26}{10}$ 1910 Ka

2. Martti Lindfors * $\frac{30}{3}$ 1914 Ka † $\frac{21}{4}$ 1914 Ka

D. Fanni Maria Lindfors * $\frac{2}{3}$ 1892 Ka

Lapset:

1. Eino Arttur Lindfors * $\frac{12}{9}$ 1913 Ka † $\frac{17}{4}$ 1918 Ka

2. Anni Ester Lindfors * $\frac{15}{3}$ 1918 Ka

3. Arvo Johannes Lindfors * $\frac{17}{8}$ 1920 Ka

E. Maria Josefina Lindfors * $\frac{31}{4}$ 1895 Ka † $\frac{5}{3}$ 1896 Ka

F. Hilja Maria Lindfors * $\frac{8}{3}$ 1897 Ka

Lapsi:

1. Matti Armas Lindfors * $\frac{25}{2}$ 1921 Ka

G. Maria Lindfors * $\frac{18}{3}$ 1900 Ka

V. Manasse Kaksovinen * $\frac{6}{7}$ 1854 Ka † $\frac{12}{12}$ 1857 Ka

VI. Vilhelmiina Kaksovinen * $\frac{20}{10}$ 1856 Ka

HAARA 5

Sakarias Matinpoika Höppölö * $\frac{1}{2}$ 1821 Ka † $\frac{23}{5}$ 1868 Ka

∞ Anna Sofia Matintytär * $\frac{3}{7}$ 1828 Ka † $\frac{13}{9}$ 1904 Ka

Lapset:

I. Iida Sofia Höppölö * $\frac{23}{9}$ 1849 Ka † $\frac{5}{9}$ 1857 Ka

II. Joosefiina Höppölö * $\frac{6}{11}$ 1852 Ka † $\frac{12}{9}$ 1857 Ka

III. Aleksandra Vilhelmiina Höppölö * $\frac{24}{5}$ 1855 Ka † $\frac{1}{9}$ 1857 Ka

IV. Juho Höppölö * $\frac{1}{8}$ 1858 Ka † $\frac{1}{3}$ 1868 Ka

V. Karl Fredrik Kankonen * $\frac{25}{4}$ 1861 Ka † $\frac{23}{11}$ 1899 Po

∞ Amanda Kaarlentytär * $\frac{14}{7}$ 1857 Na

Lapset:

A. Varma Lahja Kankonen * $\frac{5}{8}$ 1883 Na

B. Eino Armas Kankonen * $\frac{23}{1}$ 1888 Na

C. Siivo Aarne Kankonen * $\frac{9}{2}$ 1891 Na

D. Paavo Alfred Kankonen * $\frac{16}{10}$ 1895 Po † $\frac{7}{11}$ 1895 Po

E. Impi Tyyne Kankonen * $\frac{2}{4}$ 1897 Po † $\frac{16}{12}$ 1898 Po

VI. Aina Matilda Höppölö * $\frac{28}{4}$ 1864 † $\frac{23}{10}$ 1883 Jä

∞ Juho Mäkelä * $\frac{13}{5}$ 1863 Jä

Lapset:

A. Hilja Aleksandra Mäkelä * $\frac{29}{1}$ 1886 Jä

B. Juho Arvidi Mäkelä * $\frac{8}{9}$ 1887 Jä

C. Amanda Alviina Mäkelä * $\frac{6}{12}$ 1889 Jä

D. Maria Elviira Mäkelä * $\frac{9}{9}$ 1891 Jä

E. Ivar Mäkelä * $\frac{30}{3}$ 1894 Jä † $\frac{3}{12}$ 1894 Jä

F. Lempi Lyytia Mäkelä * $\frac{16}{10}$ 1895 Jä

G. Aina Maria, Mäkelä * $\frac{18}{11}$ 1897 Jä

G. Esteri Mäkelä * $\frac{16}{10}$ 1900 Jä

HAARA 6

Anna Maija Matintytär Kangasniemi * $\frac{14}{4}$ 1823 Ka † $\frac{26}{1}$ 1865 Jä

(Huom! Leppäsläisten sukukirjan sivulla 10 on painovirhe. Anna Maijan kuolinvuosi pitää olla 1865.)

∞ Kaarle Kustaa Köhköröluoma * $\frac{3}{12}$ 1821 Jä $\frac{31}{5}$ 1907 Jä

Torppari, Tykköo, Jämijärvi

Lapset:

I. Juho Köhköröluoma * $\frac{13}{6}$ 1845 Jä † $\frac{1}{4}$ 1848 Jä

II. Kreetta Liisa Köhköröluoma * $\frac{9}{8}$ 1847 Jä † $\frac{10}{2}$ 1883 Jä

III. Juho Köhköröluoma * $\frac{1}{12}$ 1848 Jä

∞ Maria Iisakintr * $\frac{20}{3}$ 1851 Ho

IV. Maria Köhköröluoma * $\frac{18}{7}$ 1850 Jä † $\frac{19}{10}$ 1857 Jä

V. Kaisa Köhköröluoma * $\frac{24}{10}$ 1852 Ka † $\frac{11}{10}$ 1857 Jä

VI. Matti Köhköröluoma * $\frac{17}{6}$ 1854 Ka † $\frac{9}{10}$ 1857 Jä

VII. Anna Stiina Köhköröluoma * $\frac{9}{12}$ 1855 Jä † $\frac{7}{10}$ 1857 Jä

VIII. Kristian Köhköröluoma * $\frac{27}{7}$ 1857 Jä † $\frac{20}{8}$ 1859 Jä

IX. Anna Stiina Köhköröluoma * $\frac{1}{1}$ 1859 Jä

X. Kaisa Köhköröluoma * $\frac{19}{5}$ 1860 Jä † $\frac{3}{6}$ 1901 Ka

Lapset:

A. Eemil Nestori Palomäki * $\frac{22}{3}$ 1888 Jä

B. Aliina Palomäki * $\frac{3}{7}$ 1896 Jä

Lapset:

1. Lauri Armas Palomäki * $\frac{2}{1}$ 1917 Ka † $\frac{15}{3}$ 1917 Ka

2. Taisto Valtteri Palomäki * $\frac{29}{1}$ 1921 Ka

∞ 1899 Juho Palomäki * $\frac{10}{10}$ 1845 Ho † $\frac{20}{9}$ 1904 Ka

Torppari, Pitkärannan Palomäki, Niinisalo

Lapset:

C. Väinö Palomäki * $\frac{15}{2}$ 1900 Ka

XI. Maria Vilhelmiina Tupila * $\frac{30}{4}$ 1862 Jä † $\frac{20}{9}$ 1902 Ik

∞ 1888 Joosef Kujansuu * $\frac{20}{2}$ 1863 Jä

Torppari, Kovelahdi, Ikaalinen

Lapset:

A. Hilja Maria Kujansuu * $\frac{13}{4}$ 1886 Jä

B. Hilda Aleksandra Kujansuu * $\frac{17}{8}$ 1888 Jä

C. Joosef Rikhard Kujansuu * $\frac{6}{1}$ 1891 Ik

D. Frans Viktor Kujansuu * $\frac{4}{7}$ 1894 Ik † $\frac{3}{9}$ 1894 Ik

E. Lempi Alviina Kujansuu * $\frac{28}{5}$ 1898 Ik † $\frac{28}{5}$ 1898 Ik

XII. Matias Köhköröluoma * $\frac{5}{10}$ 1864 Jä † $\frac{26}{8}$ 1865 Jä

HAARA 7

Jaakko Matinpoika Kangasniemi * $\frac{5}{4}$ 1826 Ka † $\frac{16}{11}$ 1836 Ka

Matti ja Maria Kangasniemen lapset ja lastenlapset

Matti Simonpoika Kangasniemi * 5.12.1787 + 13.12.1855 Maria Juhontytär Koipela * 15.3.1783 + 5.3.1863					
Matti Kangasniemi * 23.6.1811 + 24.10.1882 ∞ Hedvig Antintytär * 11.10.1809 + 25.5.1867	Juho Lepistö * 12.11.1814 + 13.2.1867 ∞ Maria Juhontytär * 20.8.1817 + 15.4.1867	Israel Kivistö * 7.1.1817 + 17.4.1893 ∞ Eva Kaisa Abelin tytär * 8.7.1822 + 2.8.1865	Jeremias Kaksovinen * 5.4.1819 + 27.11.1902 ∞ Justina Erikintytär * 4.1.1817 + 18.9.1896	Sakarias Höppölä * 1.2.1821 + 23.5.1868 ∞ Anna Sofia Matintytär * 3.7.1828 + 13.9.1904	Anna Maija Kangasniemi * 14.4.1823 + 26.1.1865 ∞ Kaarle Kustaa Köhköröluoma * 3.12.1821 + 31.5.1907
Lapset: 1. Maija Kaisa Leppihalmes * 11.12.1837 + 19.7.1891 2. Anna Stiina Maja * 5.1.1840 + 10.12.1890 3. Amanda Anttila * 16.4.1841 + 26.5.1914 4. Juho Kangasniemi * 20.5.1844 + 26.11.1847 5. Matti Korpela * 29.3.1847 + 30.3.1906 6. Juho Konstantin Hyvrymäki * 9.5.1849 7. Ananias Kujala * 3.5.1851	Lapset: 1. Matti Lepistö * 2.7.1836 + 15.12.1868 2. Iljak Lepistö * 15.9.1837 + nuorena 3. Juha Salomäki * 6.9.1838 + 2.9.1892 4. Iljak Lepistö * 18.12.1840 + 2.9.1851 5. Albertina Mäenpää * 9.3.1843 + 31.5.1911 6. Ananias Marjamäki * 3.6.1846 + 27.1.1913 7. Nikoteemus Ahola * 5.9.1848 8. Malakias Lindfors * 1.11.1850 + 27.4.1906 9. Severiina Lepistö * 8.3.1853 + 20.4.1877 10. Manasse Leppimäki * 31.7.1856 + 29.12.1919 11. Wilhelmiina Lepistö * 10.10.1859 + 28.5.1862	Lapset: 1. Juho Kivistö * 4.10.1846 + 2.7.1851 2. Justina Kivistö * 4.9.1852 + 31.1.1857 3. Ananias Perämaa * 3.12.1855 4. Eeva Kivistö * 16.5.1859 + 21.8.1865 5. Juho Virtanen * 10.3.1862	Lapset: 1. Anna Kaksovinen * 6.4.1843 + 28.12.1859 2. Juho Kaksovinen * 26.3.1845 + 7.10.1898 3. Ananias Ahlfors * 12.11.1847 + 30.8.1891 4. Malakias Lindfors * 6.10.1851 + 6.11.1908 5. Manasse Kaksovinen * 6.7.1854 + 12.12.1857 6. Vilhelmiina Kaksovinen * 20.10.1856	Lapset: 1. Iida Höppölä * 23.9.1849 + 5.9.1857 2. Josefina Höppölä * 6.11.1852 + 12.9.1857 3. Aleksandra Höppölä * 24.5.1855 + 1.9.1857 4. Juho Höppölä * 1.8.1858 + 9.3.1868 5. Karl Fredrik Kankonen * 25.4.1861 + 23.11.1899 6. Aina Matilda Mäkelä * 28.4.1864 + 23.10.1883	Lapset: 1. Juho Köhköröluoma * 13.6.1845 + 1.4.1848 2. Kreeta Köhköröluoma * 9.8.1847 + 10.2.1883 3. Juho Köhköröluoma * 1.12.1848 4. Maria Köhköröluoma * 18.7.1850 + 19.10.1857 5. Kaisa Köhköröluoma * 24.10.1852 + 11.10.1857 6. Matti Köhköröluoma * 17.6.1854 + 9.10.1857 7. Anna Stiina Köhköröluoma * 9.12.1855 + 7.10.1857 8. Kristian Köhköröluoma * 27.7.1857 + 20.8.1859 9. Anna Stiina Köhköröluoma * 1.1.1859 + 22.12.1897 10. Kaisa Palomäki * 19.5.1860 + 3.6.1901 11. Maria Kujaansuu * 30.4.1862 + 20.9.1902 12. Matias Köhköröluoma * 5.10.1864 + 26.8.1865

